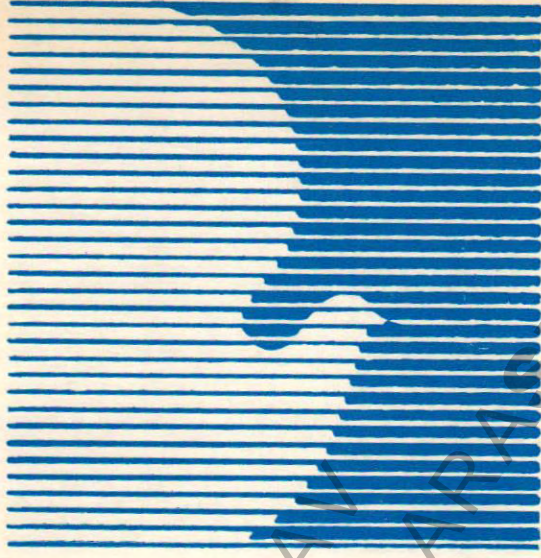

YÜCEL YAMAN
KÜTÜPHANESİ

BARIŞ DERNEĞİ 2. GENEL KURULU
3-4-5 NİSAN 1980, İSTANBUL

BARIŞ DERNEĞİ 2. GENEL KURULU
ZAMAN ÇİZELGESİ

3 NİSAN 1980 PERŞEMBE

10.00 - 11.00

Açılış Oturumu

-Saygı duruşu

-Genel Başkanın konuşması

-Genel Kurul Divan seçimi

11.00 - 13.00

Konukların konuşması

13.00 - 14.00

Yemek Arası

14.00 - 16.00

Genel Oturum

-Raporların okunması

-Komisyonların oluşturulması

-Genel Görüşme

16.00 - 16.30

Çay arası

16.30 - 18.30

Genel Oturumun devamı

16.00 - 18.30

Barış, Silahsızlanma, Detant Komisyonu

(Genel Kurul binası, küçük toplantı salonu)

16.00 - 18.30

Emperyalizme Karşı Ulusal Kurtuluş ve Bağımsızlık
Savaşlarıyla Dayanışma Komisyonu

(Banksen 1. Bölge Binasında)

16.00 - 18.30

Gençler Yuvarlak Masası

(Barış Derneği toplantı salonunda)

16.00 - 18.30

Sendikacılar Yuvarlak Masası

(Etap oteli toplantı salonu)

18.30

Aklama

21.00

Barış Derneği 3. Kuruluş Yıldönümü Yemeği

4 NİSAN 1980 CUMA

10.00 - 15.00

NATO ve Ulusal Bağımsızlık Özel Oturumu

(Genel Kurul salonu)

10.00 - 13.00

Spor Adamları Yuvarlak Masası

(Etap oteli toplantı salonu)

10.00 - 15.00

Tüzük Tadil Komisyonu

(İstanbul Barosu toplantı salonu)

14.00 - 18.00

Kadınlar Yuvarlak Masası

(Etap oteli toplantı salonu)

16.00 - 18.00

Ekonomik Bağımsızlık, Gelişme ve Yeni Uluslararası

Ekonomik Düzen Komisyonu

(Genel Kurul binası, küçük toplantı salonu)

16.00 - 19.30

Eğitim, Bilim, Kültür Adamları Yuvarlak Masası

(İstanbul Barosu toplantı salonu)

17.00 - 19.00

Faşizm, Neo-faşizm ve İnsan Hakları İhlallerine
Karşı Savaşım Komisyonu

(İstanbul Barosu Kütüphanesi)

21.30

"Deniz Türkeli" Konseri

(Harbiye Konak Sineması)

5 NİSAN 1980 CUMARTESİ

10.00 - 13.30

Genel Kurul belgelerinin onaylanması

13.30 - 14.30

Yemek arası

14.30 - 16.00

Tüzük tadili

16.00 - 17.00

Seçimler

17.00 - 18.00

Kapanış Oturumu

-Yeni yöneticilerin Genel Kurula tanıtılması

-Genel Başkanın kapanış konuşması

20.30

Kültür Etkinliği

3-4-5 Nisan 1980'de İstanbul'da toplanan Barış Derneği Genel Kurulu;

Çalışmalarında gerek dünya barış hareketinin gerekse ülkemiz barış hareketinin geleneksel ve belirleyici ilkelerine kararlı bağlılık sonucu hareketin sağlam ve güvenli adımlarla büyümekte ve gelişmekte olduğunu;

Hareketi güçlendiren ilkelerin iki sağlam temel üzerinde yükseldiğine;

Bunlardan birincisinin halkımızın ulusal kurtuluş, bağımsızlık, demokrasi ve barış savaşının birikimleri ve gelenekleri ile bu birikim ve gelenekler temelinde anti-emperyalist savaşı utkuya götüren, Misak-ı Milli'yi ilan eden, Erzurum ve Sivas kongrelerini ve Millet Meclisi'ni toplayan, savaşın ateşinde egemenliği kendi iradesinde bulan halkımızın bilinci ve kararlılığı ile tüm komşularıyla karşılıklı dostluk ve iyi komşuluk ilişkileri, barış ve dayanışma içinde yanyana yaşama iradesi bulunduğuna;

Barışseverler Cemiyeti'nin, Türkiye Barış ve Özgürlük Komitesi'nin eylem ve yayınlarında yansıyan görüş ve düşüncelerin hareketin enin geçmişinin değerli armağanları olarak kabul edileceğine;

Barış Derneği'nin 3 Nisan 1977 Kuruluş Konferansı'nda halkımıza yayınlanan çağrıda, 1. Genel Kurul Kongre Kararlarında ve 26-27 Ocak 1980 tarihinde yapılan Genel Yönetim Kurulu genişletilmiş Özel Oturumu'nda kabul edilen sonuç bildirgesinde yer alan görüş ve düşüncelerin harekete yön ve güç verdiğine;

Hareketi belirleyen ilkelerin ikinci temelinin Dünya Barış Konseyi'nin temsil ettiği, dünya barış hareketinin benimsediği, savunduğu temel ilkeler olduğuna;

İNANARAK,

Çalışmalarda belirleyici nitelik taşıyan ilkelerin:

- Farklı politik sistemlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşaması,
- Devletlerin toprak bütünlüğüne saygı,
- Ulusların iç işlerine karışmama, kendi kaderlerini tayin hakkı,
- Uluslararası sorunların zora dayalı politikalar yerine görüşmelerle çözülmesi,
- Barışın kurulması için temel olan tüm dünya halklarının egemenlik, bağımsızlık haklarına saygı,
- Karşılıklı saygı ve dostluğa dayalı kültürel bağların ve eşit yarar gözetici ticari ilişkilerin kurulması,
- Tüm kitle kırım silahlarının yasaklanması ve silahlanma yarışına son verilmesi; genel, eş zamanlı, denetimli silahsızlanma, askeri ittifakların karşılıklı kaldırılması, tüm ülkelerden yabancı askeri üslerin sökülmesi ve yabancı askeri birliklerin çekilmesi,
- Sömürgecilik ve ırk ayrımının her çeşitinin yok edilmesi, emperyalizm ve yeni-sömürgeciliğe karşı savaşım,
- Faşizm, neo-faşizm ve insan haklarının ihlaliyle savaşım,

olduğunu İLAN

VE,

Barış hareketinin halkların evrensel, demokratik, yığinsal hareketi, barışın, onu isteyen herkesin işi, görevi ve hakkı olduğunu,

Bu nedenle BARİŞ KOMİTESİ'nin, ilkelerini kabul eden herkesi, ayırım yapmaksızın ve dışlamaksızın, hareketin diğer elemanları ile tamamen eşit kabul eden geniş perspektifli bir hareket olacağını,

Barış, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde yer alan her kişi ve kuruluşun politik tercihlerine bakılmaksızın hareket içinde yahut yanında yer alabileceğini, özgürce hiçbir kısıntıyla karşılaşmaksızın barışla ilgili tüm sorunlarda görüşünü açıklayabileceğini,

KABUL İLE,

BARİŞ KOMİTESİ'nin, barıştan yana bir politikayı izleyen ve barıştan yana çalışmalarda bulunan diğer kuruluşlarla ve güçlerle işbirliğini gözeticeğini ve

onlarla genelde eylem ve güç birliğini ardıcıl bir biçimde sürdüreceğini, barıştan yana eylemde bulunan herkesi ve her kuruluşu destekleyeceğini, bu yönde çalışmalar yapılması için özendirici bir politika izlemeyi ilke sayacağını; hareketin bu genişliğinin ve yaygınlığının, yığınların üye kaydedilmesiyle değil, ama yığınların en geniş boyutlarda KOMİTE'nin eylemlerine çekilmesiyle gerçekleşebileceğini, KOMİTE'nin demokratik bir yığın örgütü olmayıp demokratik bir kamuoyu örgütü olduğunu,

BELİRTEREK,

Bu niteliğiyle BARIŞ KOMİTESİ'nin en geniş yığınları. barış için eylem çekmek; barış için uğraşanların sürekli bir arada hareket etmelerini, eylem ve güç birliği yapmalarını sağlamak; hareketin temel amaç ve hedeflerini destekleyen eylemlerde tüm örgüt ve barışseverlerin en geniş birlikteliğini ve birliğini sağlayıp geliştirmek, yıllardan beri sürdürülen bu nitelikte bir politikayı gelecekte de korumak ve sürdürmek bilinc ve kararlılığıyla,

Aşağıdaki tüzüğü aynen kabul eder.

Kuruluş, Adı ve Merkezi:

Madde 1 : BARIŞ KOMİTESİ derneği adlı bir dernek kurulmuştur. Derneğin kısa adı BARIŞ KOMİTESİ'dir. Merkezi İstanbul'dadır.

Dernek Genel Yönetim Kurulu kararı ile uygun görülen yerlerde şubeler açabilir.

Amaç:

Madde 2 : BARIŞ KOMİTESİ derneği, dünyada adil ve kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi koşullarının araştırılması, geliştirilmesi, savunulması ve tanıtılması amacıyla kurulmuştur.

Çalışmaları:

Madde 3 : Barış Komitesi amacını gerçekleştirebilmek için:

- Komite'nin amacına uygun ve paralel ulusal ve uluslararası yada dünyanın başka ülkelerindeki barış hareketlerinin doğuşu, gelişimi ve çalışmalarını izler, izlenimlerini değerlendirir, deneyim alışverişinde bulunur,
- Amacı doğrultusunda kamuoyu araştırmaları yapmak üzere anketler, yarışmalar, soruşturmalar düzenler, imza kampanyaları açar,
- Kalıcı ve adaletli barışa katkılarını araştırmak ve sağlamak üzere değişik toplum katları ve çevrelerini, meslek guruplarını gözeterek uyumlu çalışmalar yapacak komiteler oluşturarak ilişkiler kurar,
- Halkımızın kalıcı ve adaletli bir barış açısından istem ve çıkarlarını gözetip kollar, bu konularda araştırmalar yapar,
- Amacı doğrultusunda bildiri, kitap, dergi, broşür, bülten, ajans, afiş gibi her türlü yayın faaliyetinde bulunur,
- Açık ve kapalı yer toplantıları, yürüyüşler, resitaller, sergiler, gösteriler, geceler ve barışa katkısı olanları anma toplantıları, barış hareketinin tarihi içinde önem taşıyan her türlü olayları kutlama ve anımsama gibi benzeri her türlü toplantılar düzenler, konferans, seminer ve eğitim çalışmaları yapar, gezi, tiyatro, eğlence gibi her türlü benzeri faaliyetlerde bulunur,
- Barıştan yana çalışmaları değerlendirir ve ödüller verir.

Üyelik:

Madde 4 : Komite'nin asıl ve onursal (fahri) olmak üzere iki tür üyesi vardır.

Onursal Üyelik:

Madde 5 : Barış savaşımında çalışmaları ve katkıları bulunan ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmış kişilere onur kurulunun önerisi ile Genel Kurul'ca onursal üyelik verilir.

Onursal Üyeler, Genel Kurul ve Onur Kurulu'nun barış ödülü septonmasına ilişkin toplantılarına onur konğu olarak katılabilirler, komitenin tüm çalışma ve etkinliklerinde yer alırlar, üyelik aidatı öderler.

Üyelerine onursal üyelik verilebileceği gibi onursal üyeler de derneğe üye olabilirler.

Üyeler:

6: Barış hareketi ve KOMİTE'nin tüzüğünü benimseyip kabul etmiş yaşlara üye olma engel bulunmayan herkes KOMİTE'ye üye olabilir.

Giriş yolu:

7: Üye olmak için iki üyenin önerisi ve üye olacak kimsenin başvurusu yeterlidir.

Üye olmak için başvuran kimsenin bulunduğu yere en yakın şubeye, o yerde yoksa temsilcilige, o da yoksa bölge koordinatörlüğüne yapılır.

Başvurusunu alan organ bu konudaki görüş ve düşüncelerini de ekleyerek Genel Sekreterliğe gönderir. Genel Sekreterlik gelen evreki bir raporla Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı'na sevkeder. Başkanlık Divanı engeç başlangıcından itibaren 30 gün içinde başvuran kimsenin üyeliğe kabulüne veya reddine dair karar verir.

Yeni sırasında organ atlanılmış ise başvuru üst organ tarafından atlanılan organa gönderilir. KOMİTE'ye üye olmak için 1000 TL giriş ödentisi verilmesi esastır.

Hakları ve Görevleri:

8: Komite üyelerinin seçme ve seçilme hakkı vardır. Her üyenin bir oy hakkı vardır. Üyelik ödentisi aylık 100 TL'dir.

Komite'den Çıkmak:

9: Komite'den çıkmak isteyen üye isteğini yazılı olarak Komite Başkanlığına bildirmek suretiyle Komite'den çıkar. Ancak, istifa üyeliği borçlarından kurtulmaz.

Komite'den Çıkarılmak:

10: Üyenin bağlı olduğu organın çıkartılma isteğini, nedenlerini belirtmek, BD'na bildirir. BD kendi görüşünü de ekleyerek bu isteği Onur Kurulu'na sunar. Başkanlık Divanı'nın Onur Kurulu'na doğrudan çıkartma isteminde bulunma yetkisi vardır. Çıkartma kararını üyenin sözlü veya yazılı savunusunu da duyan Onur Kurulu verir.

ÇIKARTILMA NEDENLERİ:

11. Üyeler aşağıda yazılı sebeplerle Komite'den çıkarılabilirler.

1. Üyenin Komite emrine aykırı söz ve davranışlarının görülmesi; veya Komite kararlarını her ne şekilde olursa olsun aktif şekilde aksatması,

2. Üyenin özürsüz olarak altı aylık aidat borcunu ödememesi. Bu halde çıkartma yetkisi Başkanlık Divanı'na aittir.

3. Aidat borcunu özürsüz ödemeyen üyeye bu borcunu otuz gün içinde ödememesi halinde Genel Sekreterliğe bildirilir. Üye bu süre içinde de borcunu ödemezse, Başkanlık Divanı kararı ile Komite'den çıkarılır.

4. Aidat borcunun ödenmemesi nedeniyle Başkanlık Divanı'nda verilen kararların karşı Onur Kurulu'nda, Onur Kurulunca verilen çıkartma kararına karşı ise Genel Kurul'da itiraz edilebilir. Genel Kurul'un bu konuda kararları kesindir. İtirazlar Genel Kurulda seçimlere geçilmeden önce yapılmalıdır. Şu kadar ki, Genel Yönetim Kurulu üyelik hakkını Genel Kurul'da talep edebilir.

Genel Temsil:

12. Komite'yi Genel Başkan temsil eder. Onun yokluğunda Komite'yi temsil Genel Sekreter, onun da yokluğunda, Başkanlık Divanı'na görevlendirilen Başkan Yardımcısı aittir.

Organlar :

- Madde 15 : BARIŞ KOMİTESİ derneğinin organları şunlardır :
- A- Genel Kurul (Barışı Savunanlar Genel Kurultayı)
 - B- Genel Yönetim Kurulu (GYK)
 - C- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı (BD)
 - D- Genel Başkan
 - E- Genel Sekreter ve sekretarya
 - F- Kordinatörler ve temsilciler
 - G- Yan komisyonlar ve dayanışma komiteleri
 - H- Denetleme Kurulu
 - I- Onur Kurulu

Genel Kurul (Barışı Savunanlar Genel Kurultayı) :

a) Kuruluşu

Madde 16 - BARIŞ KOMİTESİ derneğinin en üst karar organı Genel Kurul (Barışı Savunanlar Genel Kurultayı) dir. Kurultaya tüm üyeler katılırlar. Kurultay kararlarını alınmasında katılanların tümünün olabildiğince uyuşabildiği noktaların bulunmasına özen gösterilir. Bu bakımdan demokratik ikna yöntemi sonuna kadar kullanılır. Oybirliği sağlanamaması halinde tüzükte özel hüküm bulunmadıkça kararlar oy çokluğu ile alınır.

b) Toplantılar :

- Olağan Toplantı :

Madde 17 - Kurultay olağan toplantıları iki yılda bir İstanbul'da yapılır. İlk toplantıda gerekli çoğunluk bulunamazsa ikinci toplantı ertesi hafta aynı yer, gün ve saatte yapılır. Ancak bu ikinci toplantıya iştirak eden üye sayısının Genel Yönetim Kurulu, Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı, ve denetleme kurulu üye tam sayıları toplamında üçte ikisi olması gereklidir.

- Olağanüstü toplantı :

Madde 18 - Kurultay, Genel Yönetim Kurulu ve vereceğinde Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı ile Denetleme Kurulu tarafından da dernek üyelerinin 1/5 nin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplantı yapılır.

c) Toplantıya Çağrı :

Madde 19 - Kurultay olağan toplantıya Genel Yönetim Kurulunca çağrılır. Genel Yönetim Kurulunun bu yetkisini Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı da kullanabilir.

Denetleme kurulunun ya da dernek üyelerinin isteği üzerine kurultay 1 ay içinde toplantıya çağrılmazsa denetleme kurulu ya da toplantı isteminde bulunan üyelere birinin başvurusu üzerine yerel sulh yargıcı dernek üyelerinden üç kişilik bir kurulu kurultayı toplantıya çağırmakla görevlendirir.

d) Toplantı Usulü :

Madde 20 - Kurultay toplantısı yoklama ile açılır. Yeterli sayının bulunduğu anlaşıldıktan sonra üyeler arasından bir kurultay başkanı, iki başkan yardımcısı ve yeteri kadar başkanlık divanı üyesi seçilir. Ancak Genel Yönetim Kurulunda denetleme kurulunda görevli olanlar bu yerlere seçilemezler. Kurultay tutanakları kurultay başkanı veya yardımcısı ile kurultay başkanlık divanı üyeleri tarafından imzalandıktan sonra toplantı sonunda seçilen yeni Genel Sekretere verilir.

e) Kurultayın görev ve yetkileri :

Madde 21 - Kurultay :

- BARIŞ KOMİTESİ derneğinin genel önündeki çalışma ilkelerini, konularını ve alanlarını saptar,

- Genel Yönetim Kurulunu başkan yardımcılarını, Genel Başkanı, Genel Sekreteri, denetleme ve onur kurullarını seçer,

- Tüzüğü değiştirir (Tüzük değişiklikleri katılan üyelerin 2/3 oyu ile yapılır),

- Hesapları inceler ve açıklar,

- Bütçeyi onaylar,

- Amacın gerçekleşmesi için gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmazların satılması hususlarında ve uygun göreceği her konuda Genel Yönetim Kuruluna yetki verir,

- Komitenin feshine karar verir,

- Yasalarda ve tüzükte öngörülen görevleri yerine getirir, yetkileri ve hakları kullanır.

Genel Yönetim Kurul (GYK) :

a) Kuruluşu ve toplantıları :

Madde 22 - Genel Yönetim Kurulu 46 üyeden oluşur. Genel Yönetim Kurulunun doğal üyesi olan Genel Başkan, Genel Sekreter ve Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı üyeleri dışındaki Genel Yönetim Kurulu üyeleri Kurultay tarafından iki yıl için barış hareketine bölgesel, ulusal ve uluslararası alanlarda katkılarda bulunmuş komite üyeleri arasından gizli oy açık sayımla seçilir.

Yeniden seçilmek caizdir.

Genel Yönetim Kurulu her altı ayda bir Genel Yönetim Kurul Başkanlık Divanının çağıracağı ilde olağan olarak toplanır. Genel Yönetim Kurulu toplantılarına Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcılarından biri başkanlık eder. Toplantılara yan komisyon ve dayanışma komitelerinin başkanları, sekreteryası üyeleri ve koordinatörler de çağırılabilir ve katılabilirler. Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı gerekli görülen hallerde Genel Yönetim Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Genel Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır, kararlar katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

b) Görev ve yetkiler :

Madde 23 - İki Kurultay arasındaki dönemde en yetkili organ olan Genel Yönetim Kurulu;

- Yasanın ve tüzüğün yalnızca doğrudan doğruya Kurultaya tanındığı görev ve yetkiler dışında kalan, tüzük yorumlanması da dahil her konda karar alabilir,
- Kurultayı olağan ya da olağan üstü toplantıya çağırır,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı üyelerini seçer,
- Tüzüğü, yönetmelikleri, Kurultay kararlarını uygular, yorumlar,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanının çalışmalarını denetler, komite çalışmalarında Kurultay kararları ışığında yön verici direktifleri saptar,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanınca hazırlanacak yönetmelikleri görüşür, karara bağlar,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı üyelerinde meydana gelecek boşalmalarda boşalan üyelikleri komite üyeleri arasından seçim yaparak doldurur,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanının önerisi ile şubeler kurulmasına, kapatılmasına karar ve yetki verir,
- Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanının önerisi ile gerekli görülen bölgelerde koordinatörlükler kurulmasına karar vererek, bu yerlere bölge koordinatörleri atar,
- Kurultaya sunulmak üzere Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanınca hazırlanacak çalışma raporu ile gelecek döneme ait çalışma programı ve bütçeyi, kadro cetvellerini görüşüp karara bağlar, bütçede açıklamalar yapar,
- Üye kabul etme yetkisine sahiptir,
- Genel Yönetim Kurulu başkanlık Divanının üyeliğe kabul konusundaki kararlarına vaki itirazları inceler ve karara bağlar,
- Dilediği konuları ve yetkileri Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanına havale eder,
- Yasalar, tüzük, kurultay kararları ve iç yönetmeliklerden doğacak her türlü hak ve yetkileri kullanır, görevleri yerine getirir.

Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı :

a) Kuruluşu :

Madde 24 - İki Genel Yönetim Kurulu toplantısı arasındaki dönemde komitenin en yetkili organı olan Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı ; Genel Başkan ve Genel Sekreter ile Genel Başkan Yardımcılarından ve dokuz üyeden oluşur. Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanının dokuz üyesi Genel Yönetim Kuruluna seçilir.

b) Toplantıları :

Madde 25 - Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı her iki ayda bir olağan olarak toplanır. Gerekli görülen hallerde olağanüstü de toplanabilir. Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı toplantılarına Genel Başkan başkanlık eder. Yokluğunda toplantılara Başkan Yardımcılarından birini başkanlık için görevlendirir.

c) Görev ve Yetkileri :

Madde 26 - Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı ;

- Kurultay ve Genel Yönetim Kurulu kararlarının yaşama geçirilmesi, Genel Yönetim Kurulunun iki toplantısı arasında komitenin yönlendirilmesi ile görevli ve yetkili olduğu gibi,

- Komitenin amaç ve ilkelerinin gerekli kararların alınması ve çalışmaların yapılması,
- Barış hareketini ilgilendiren her konunun izlenmesi,
- Komite adına her türlü yayına karar verilmesi ve yayınlanması,
- Gerekli görülen yerlere temsilcilikler açılması ve temsilciler atanmasına yetkili, gerekli görülen yerlerde koordinatörlükler açılması ve koordinatör atanması hususunda Genel Yönetim Kurulu'na öneri götürür, sekreteryaya üyelerini atar,
- Temsilciler ve bölge koordinatörlerinin görev ve yetkileri, çalışma ilkeleri ve biçimleri, kurulması, atanması ile ilgili iç yönetmelikleri hazırlar ve Genel Yönetim Kurulu'na sunar,
- Gerekli görülen yerlerde şubeler kurulması için Genel Yönetim Kurulu'na öneri götürür,
- Gerekli görülen konularda yan komisyonlar ve dayanışma komiteleri kurar, kaldırır. Bunların işleyişlerine ilişkin iç yönetmelikleri hazırlar. Genel Yönetim Kurulu'na sunar, üyelerini atar, bu komisyon ve komitelerin hazırlayacakları çalışma programlarını ve raporlarını görüşüp karara bağlar,
- Üyelik başvuruları konusunda karar verir,
- Komitenin amacına, kurultay, Genel Yönetim Kurulu ve Genel Yönetim Kurulu başkanlık divanı kararlarına aykırı hareketleri görülen temsilcileri görevden alır, bölge koordinatörlerinin görevden alınması için Genel Yönetim Kurulu'na öneri götürür, şube yönetim kurullarına işten el çektirir ve yerlerine girişimci kurulları atar,
- Komite'nin tüzel kişiliğini Genel Yönetim Kurulu adına Genel Yönetim Kurulu başkanlık divanı temsil eder. Komite adına dava açmaya, açılan davalar da husumeti kabule, vekaletname verilmesine ve verilecek vekaletnamede yetkilerin saptanmasına karar verir. Komite adına verilecek vekaletnameler Genel Yönetim Kurulu başkanlık divanının bu konudaki kararına istinaden Genel Başkan ve Genel Sekreter tarafından birlikte imzalanır.
- Acele hallerde Genel Yönetim Kurulu'nun yetkilerini ilk Genel Yönetim Kurulu toplantısında onaya sunmak kaydıyla kullanır,
- Bütçe taserısını, kadro cetvellerini düzenler, ücretli personeli kadrolarına atar,
- Genel Yönetim Kurulu'nu uygun göreceği ilde olağan veya olağanüstü toplantıya çağırır,
- Kurultaya sunulacak çalışma raporunu, çalışma programlarını hazırlar ve Genel Yönetim Kurulu'na sunar,
- Yasanın, tüzüğün, kurultay ve Genel Yönetim Kurulu kararlarının iç yönetmeliklerin verdiği her türlü görevi yapar, hak ve yetkileri kullanır,
- Genel Yönetim Kurulu başkanlık divanı kararları, tüm üyeleri, şube yönetimlerinin temsilcileri, bölge koordinatörlerini, komisyon ve dayanışma komitelerini bağlar. Genel Yönetim Kurulu başkanlık divanı tüm faaliyetlerinden dolayı Genel Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur.

Genel Başkan :

Madde 27 : Genel Başkan, tüm karar organlarının başkanıdır. Bu sıfatı ile Komitenin birlik ve bütünlüğünü koruyup temsil eder. Toplantıları doğrudan ya da görevlendireceği yardımcılar eliyle yönetir. Komitenin katılacağı tüm etkinlikler ve toplantılarda komiteyi temsil eder. Gerektiğinde bu iş için Başkan yardımcılarından birisini görevlendirir. Komite adına demeçler verir, basın toplantıları düzenler.

Genel Başkan Genel Kurul da doğrudan ve tek dereceli seçimle seçilir. Genel Başkanlık makamı herhangi bir nedenle boşaldığında komitenin yeni başkanı ancak ilk Olağan Genel Kurul toplantısında seçilir. Bu dönemde komiteyi Başkan Yardımcılarından hangisinin Genel Başkan vekili olarak temsil edeceği ne Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı karar verir.

Genel Sekreter ve Sekreteryaya :

Madde 28 : Başkanlık divanının yürütücü organı olan sekreteryaya, komitenin karar organlarının alacağı kararları uygulamak, tüm etkinliklere önyak olmakla sorumlu ve görevlidir.

a) Kuruluşu:

Madde 29 : Sekreteryaya, Genel Sekreterin başkanlığında, yeteri kadar sekreterden oluşur. Sekreterler, Genel Sekreterin önerisi ile Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı tarafından atanırlar.

b) Görev ve Yetkileri :

Madde 30 : Sekreterya, karar organlarında alınan kararlara ve çalışma ilkelere uygun olarak:

- a) Barış hareketinin ülke düzeyinde yaygınlaştırılması, programlanan etkinlik ve çalışmalarının eşgüdüm içinde yürütülmesi,
- b) Dünyadaki ve Türkiye'deki barış hareketinin deneyimlerinin derlenmesi, yaygınlaştırılması, bu deneylerin ışığında alk birimlere ve yan komitelere önerilerde bulunulması,
- c) Barış araştırma ve incelemelerinin desteklenmesi ve hareketin çeşitli yayınlarının basım ve dağıtımının sağlanması,
- d) Bölge koordinatörlükleri aracılığıyla bölgelerdeki barış hareketinin etkinliklerinin gerçekleştirilmesi,
- e) Barış Komitesi karar organlarının oturumlarının örgütlenmesi, gerekli belge, malzeme, bilgi ve önerilerin hazırlanması,
- f) Hareketin ilke ve amaçlarına uygun olarak Tüzükte, iç yönetmelikte karar organlarının kararlarında verilen her türlü görevlerin ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi, hak ve yetkilerin kullanılması,
- g) Komitenin sürekli ve gündelik işlerinin, çalışmaların ve her türlü araştırmanın yapılması işleri sekreteryanın çalışma konularına girmektedir.

c) Genel Sekreter :

Madde 31 : Genel Sekreter yürütmenin başıdır. Genel Kurulda tek dereceli seçimle seçilir. Bu sıfatı ile Genel Sekreter komitenin tüm çalışmalarının ve etkinliklerinin ülke düzeyinde koordinasyon ve yürütümünden, komite karar organlarının yerine getirilmesinden sorumlu ve görevlidir.

Genel Sekreter çalışmalarını sekreterya kanalıyla yürütür. Sekreterya çalışmalarının koordinasyonu için Genel Sekreter bir Genel Sekreterlik Bürosu oluşturur. Bu büroda görev alan sekreterya üyeleri Genel Sekreter yardımcısı sıfatıyla çalışmalara katılırlar. Sekreterya çalışmalarında Genel Sekreter Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı'na karşı sorumludur.

Denetleme Kurulu :

Madde 32 : Denetleme Kurulu üç asil ve üç yedek üyeden oluşur. Denetleme Kurulu üyeleri Genel Kurul'da gizli oy açık sayım usulü ile seçilirler. Denetleme Kurulu ilk toplantısında bir başkan seçer. Asil ve yedek üyeler ayrı ayrı seçilir. Denetleme Kurulu her Genel Yönetim Kurulu toplantısından önce dernek kayıtlarını ve defterlerini inceleyerek Genel Yönetim Kurulu'na rapor sunar. Genel Kurul öncesinde de Genel Kurula sunulacak raporuna esas olmak üzere dernek hesaplarını inceler.

Onur Kurulu :

Madde 33 : Onur Kurulu Genel Kurul'da seçilmiş 15 üyeden oluşur.

Barış Komitesi'nin tarihinde başkanlık görevinde bulunmuş olanlar ile Genel Kurul tarafından kendisine onur üyeliği sıfatı verilmiş olan kişiler, Barış Ödülü verilmesine ilişkin onur kurulu toplantılarına ve bu konuda verilecek kararlara katılırlar.

Onur Kurulu her 6 ayda bir olağan ve Başkanlık Divanının çağrısı üzerine Olağanüstü olarak her zaman toplanır.

Onur Kurulu, Ulusal Barış Ödülü verilecek kişileri saptar ve Kurultay'a önerir.

Madde 34 : Onur Kurulu Genel Yönetim Kurulunca çıkarılacak iç yönetmeliklerde septanacak usule göre çalışır, verilecek görevleri yapar, barış hareketine ve onun ilkelerine aykırı hareketi görülen üyeleri yargılar, bunlar hakkında uyarı, geçici çıkarma ve kesin çıkarma cezaları verir.

Üyelik aidatını ödemedikleri için Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanınca komiteden çıkarılmalarına karar verilen üyelerin itirazlarını inceler ve karara bağlar.

Şubeler :

a) Şubelerin Kuruluşu :

Madde 35 : Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanının gerekli gördüğü yerlerde Genel Yönetim Kurulu şube açabilir. Bu kurullarca yetkili kılınan en az üç

kişi tarafından şubenin açılacağı yerin bağlı olduğu en büyük mülki amirine yazılı müracat yapılır. Bu yazıda kurucuların adı, soyadı, mesleği veya sanatları, ikametgahları ve uyrukları ile şube merkez adresinin bildirilmesi veya dernek tüzüğünden iki örnek ile yetki belgelerinin eklenmesi şarttır.

b) Şubenin Organları :

Madde 36 : Şube organları; şube Genel Kurulu, yönetim kurulu ve denetçiden ibarettir.

c)Görev ve Yetkiler :

1.Şube Genel Kurulu

Madde 37 : Şube Genel Kurulu şubeye kayıtlı tüm üyelere meydana gelir. Şube Genel Kurulu Olağan Genel Kurul toplantısını kurultay toplantısından en az 15 gün önce bitirmek zorundadır. Şube Genel Kurulu şube yönetim kurulu ve denetçiyi seçer.

2.Şube Yönetim Kurulu

Madde 38 : Şube Yönetim Kuruluna, Şube Genel Kurulu en az beş, en çok dokuz asil, bir o kadar da yedek üye seçilir. Şube yönetim kurulu kendi arasından bir başkan, bir sekreter ve bir sayman seçer. Genel Kurul veya Genel Yönetim Kurulu tarafından atanan şubeler en geç beş ay içinde kendi genel kurullarını toplarlar. Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanıca işten el çektirilen şube yönetim kurulu yerine atanan müteşebbis heyet en geç üç ay içinde şube genel kurulunu toplamak zorundadır. Şube yönetim kurulları en az ayda bir defa toplanır. Şube Yönetim kurulları tüm çalışmalarını dernek tüzüğü, Genel Kurul ve Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı ve Genel Yönetim Kurulunun kararlarına uygun olarak yürütür.

Koordinatörlükler ve Temsilcilikler :

Madde 39 : Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı, Barış Komitesi çalışmalarını ülkede her kademe ve düzeyde uyumlu bir biçimde yaşama geçirebilmek için gerekli görülen bölgelerde Bölge Koordinatörlükleri kurulması yolunda Genel Yönetim Kuruluna öneri götürebilir. Genel Yönetim Kurulunca bu önerinin olumlu karşılanması halinde o bölgelerde Bölge Koordinatörlüğü kurulur ve başına bir koordinatör atanır. Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı ayrıca gerekli gördüğü yerlerde temsilcilikler kurabilir ve temsilciler atayabilir. Temsilcilerin hangi bölge koordinatörlüğüne bağlanacağı, temsilcilerin ve koordinatörlerin atanma yolu ve biçimiyle çalışma koşulları, görev ve yetkileri hazırlanacak iç yönetmeliklerde gösterilir.

Genel Yönetim Kurulu Başkanlık Divanı gerekli gördüğü hallerde, bölge koordinatörlerini ve temsilcilerini toplantıya çağırabilir.

Sürekli Komisyon ve Yan Komiteler :

Madde 40 : Sürekli komisyon ve yan komiteler ilgi ve yetki alanlarına giren konularda özgün çalışmalar yaparak Komitenin çalışmalarında kendi konularında önerilerde bulunur. Bunlar ya uluslararası bir dayanışmanın ya da özgün ve özerk çalışma yapılmasına karar verilen bir uzmanlık alanında kurulan birimlerdir.

Bu birimlerin her birine bir sekreter, birimin sorumlu sekreteri olarak Genel Sekreter tarafından görevlendirilir.

OYLAMA :

Madde 41 : Bu tüzükte başka hüküm bulunmadığı hallerde komitenin bütün organları yarısından bir fazla çoğunlukla toplantılarını açar ve kararlarını açık oylama ile katılanların oybirliğini sağlamaya çalışarak, almadığı takdirde salt çoğunluğuyla alır.

DEFTER ve KAYITLAR :

Madde 42 : 1.Komitenin Yönetim Kurulu aşağıda gösterilen defterleri tutar.

a) Üye Defteri: Dernek üyelerinin kimlikleri, derneğe giriş tarihleri, verecekleri aidat miktarları bu deftere yazılır.

b) Karar Defteri: Karar organları için tutulacak bu defterlere kararlar tarih ve numara sırasıyla yazılarak üyelerce imzalanır.

c) Evrak Defterleri: Genel ve giden evraklar bu defterlere tarih ve numara sırasıyla yazılır. (Gelen evrakın aslı ile giden evrakın örneği ayrı ayrı dosyalarda bu tarih ve numaralar altında saklanır.)

d) Bilanço ve Kesin Hesap: Her yılın bilanço ve kesin hesap cetvel-leri bu dosyada saklanır.

2.Komitenin öteki organlarıda kendi çalışmalarına ilişkin karar def-terlerini tutarlar.

MALİ HÜKÜMLER :

1.Gelirler ve Malları:

Madde 43 : Komitenin gelirleri, aidat, bağışlar, her türlü toplantı ve yayın gelirleri ile kanunların yasaklamadığı her türlü gelirlerden ibarettir. Ama-cını gerçekleştirmek için yapacağı çalışmaları sürdürebilmek için Komite ta-şınır ve taşınmaz mal edinebilir.

2.Borç Yükleyen İşlemler:

Madde 44 : Komiteye borç yükleyen bütün işlemler ile onbin TL'nı aşan tüm harcamalarda birinci ve ikinci imza yetkililerinden en az ikisinin imzaları-nın bulunması gereklidir. Onbin TL'nı aşmayan harcamalar Komite başkanı ya da Genel Sekreterinin tek başına imzasıyla yapılabilir.

3.Para İşleri:

Madde 45 : Komite geliri, 1630 sayılı Dernekler Yasasının,2261 sayılı yasa-nın 6. maddesi ile değişik 51/2 maddesine göre toplanır.

DERNEĞİN FESHİ:

a)Derneğin feshine karar verme:

Madde 46 : Derneğin Feshine Dernek Genel Kurulu karar verir. Fesih kararı i-çin:

a)İlk toplantıda tüzüğe göre Genel Kurula katılma hakkı olan üyelerin en az üçte ikisinin toplantıya katılması şarttır. Bu suretle çoğunluk elde -edilmezse ikinci defa toplanmak üzere çağrı yapılır. Bu çağrı üzerine topla-nacak üyeler sayısı ne olursa olsun fesih konusu görüşülebilir. Fesih hakkın-da kararlar hazır bulunan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile alınır.

b)Fesih sonunda malların tasfiyesi:

Madde 47 : Derneğin feshine karar veren Genel Kurul dernek mallarının tasfiy-esi için üç kişilik bir kurul seçer. Bu kurul dernek mallarını, alacak ve borçlarını tesbit eder, alacakları alır, borçları öder. Dernek malları Genel Kurulda alınan karara uygun olarak tüzel kişiliğe sahip kamu kuruluşlarına devredilir.

GENEL HÜKÜMLER :

Madde 48 : Bu tüzükte belirtilmeyen konularda Dernekler Yasasına ve ilgili sair mevzuat hükümlerine göre hareket edilir. Tüzük hükümleri Genel Yönetim Kurulunca yorumlanabilir.

Geçici Madde 1. Derneğin adı, Bakanlar Kurulundan gerekli izin alındığında yürürlüğe girmek üzere Türkiye Barış Komitesi Derneği olarak değiştirilmiş-tir.

Geçici Madde 2. Bu tüzük değişiklikleri Bakanlık Onayını alıncaya kadar işis-leri Bakanlığının isteyeceği düzeltmeleri yapmaya Genel Yönetim Kurulu yetki-lidir.

YÜCEL YAMAN
KÜTÜPHANESİ

1980'LERİN BAŞINDA
ULUSLARARASI DURUM
VE
BARİŞ HAREKETİ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

1980 LERİN BAŞLARINDA ULUSLARARASI DURUM VE BARİŞ HAREKETİ

GİRİŞ

Barış Derneği 2. Genel Kurulu yeni bir onyıla girerken yapılıyor. Arkamızda barış ve ilerleme güçleri yararına derin dönüşümlerle belirginleşen, halkların anti-emperyalist savaşımının önemli kazanımlar elde ettiği bir onyıl bırakıyoruz. Bu onyılta büyük hiçbir savaş olmadı, ve barış daha güvenceli ve sağlam konumlara erişti.

1970' ler, bütünüyle uluslararası ilişkileri zehirleyen soğuk savaşta: çıkış ve değişik toplumsal sistemlere sahip devletler arasında barış içinde yanyana yaşamının temellerini güçlendiren detant politikasına geçiş dönemini oluşturdu. Özellikle Avrupa'da gözlenen bu değişim savaş sonu gerçeklerinin tanındığı ve onaylandığı bir dizi ikili ve çok taraflı anlaşmanın imzalanmasıyla somutlandı. Faşizmin 2. Dünya Savaşında yenilgisinden bu yana askıda kalan birçok sorun çözüme kavuştu. Bu olumlu süreç, ayrıcalıklı bir yere sahip olan Helsinki Nihai Senedinin imzalanmasıyla pekiştirildi. Uluslararası ilişkilerde yeni olanaklar belirdi ve değişik toplumsal sistemlere sahip devletler arasında çok yönlü ilişkilerin gelişmesi sağlam temellere oturdu.

Canalıcı nitelikteki silahsızlanma savaşımı önünde, özellikle son dönemlerde emperyalizm tarafından çıkartılan engellere rağmen yeni perspektifler açıldı. Silahlanma yarışının durdurulması ve tam ve genel bir silahsızlanmaya giden yolun açılması için barış güçleri uluslararası ve ulusal planlarda kararlı bir savaşım yürütüyor. Bu savaşımın son yıllarda daha da belirginleşen bir niteliği, kapsadığı kitlelerin politik, dini, mesleki çeşitliliğinin artmasıdır.

Silahsızlanma savaşımı, çeşitli platformlarda güncel istemler çevresinde yoğunlaşmaktadır. Stratejik silahların sınırlandırılması girişimleri geçtiğimiz yıl ABD ve SSCB arasında SALT II anlaşmasının imzalanmasıyla önemli bir aşamaya erişti. Politik detantın askeri detantla tamamlanması istemlerinin öndeki sorunların üstesinden gelmeye yönelik çalışmalar sürdürülüyor. Orta Avrupa'da asker ve silah indirimi görüşmeleri, Hint Okyanusunda askeri etkinliklerin sınırlandırılmasına yönelik olumlu girişimler ve konvansiyonel silah ticaretinin kısıtlanması çabaları emperyalist güçlerin, militarist Nato'cu çevrelerin tüm baltalama girişimlerine karşılık barış güçlerinden olumlu yanıt buluyor.

Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin, diğer konularda olduğu gibi silahsızlanma konusunda da getirdikleri somut ve yapıcı öneriler barış güçlerinin savaşımında esinlendirici oluyor.

Geride bıraktığımız onyıl, aynı zamanda anti-emperyalist savaşımında büyük gelişmelere tanık oldu. Emperyalizme, sömürgecilğe, yeni sömürgecilğe, faşizme, ırkçılığa karşı ulusal bağımsızlık sosyal ilerleme yönünde sayısız kazanım dünya halklarının başarı hanelerine yazıldı. Bu gelişmede en önemli rol gelişen ve güçlenen detant süreci tarafından oynanıyor.

ABD emperyalizminin ve Çin yayılmacılarının saldırılarını defeden Vietnam halkının utkusu, Laos ve Kamboçya halklarının ülkelerinde yeni bir yaşam kurmaya başlamaları Afrika'da en son sömürgeci rejiminin çökmesi, Angola, Mozambik, Gine Bissau gibi yeni bağımsızlıklarını kazanan ülkelerin uluslararası alanda etkin bir güç olarak ortaya çıkmaları, Avrupa'da son faşist rejimlerin yıkılması, Etyopya, İran, Afganistan, Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti ve Nikaragua'da demokratik devrimlerinin kazanımlarının pekiştirilmesi, Güney Afrika halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluşları için beyaz azınlık rejimlerine karşı yürüttükleri savaşımın güçlenmesi, ABD emperyalizmine, faşist diktatör-lüklerine karşı Latin Amerika ve Karaibler halklarının güçlenen dayanışması, emperyalist-siyonist saldırıya karşı savaşımında Orta-DOğu ve özellikle Filistin halkıyla yükselen uluslararası dayanışma anti-emperyalist savaşımında vurgulanması gereken gelişmeler oldu.

Hiçbir kuşku yoktur ki ulusal kurtuluş hareketlerinin utkuları barış süregenliğine katkıda bulunmaktadır. Kalıcı dünya barışının nesnel dayanakları

güçlendirmektedir. Ne dün ne de bugün hiçbir ulusal kurtuluş hareketinin saldırgan bir eğilimi gözlenememiştir. Barış güçleri sürekli bir biçimde bu hareketlerin yanında olmuşlar ve desteklerini esirgememişlerdir.

Yeni bağımsızlıklarını kazanan genç devletler ve gelişmekte olan bir çok ülke bugün ilerici toplumsal dönüşümleri gerçekleştirmektedir. Emperyalist manevralara, yeni-sömürgeci girişimlere karşı ulusal kaynaklarının geliştirilmesi, savunulması, denetimi ve ulusal çıkarların yararına kullanılması için ulusal planda etkin savaşım verildiği gibi uluslararası alanda da çabalarını birleştiren bu güçler yeni bir uluslararası ekonomik düzen kurulmasına çalışmaktadırlar. Dünya ilerici güçlerinin etkin desteği ile de, devletler arasında daha adil ve eşit ekonomik ilişkilerin kurulmasını hedefleyen Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen savaşımının sivri ucu emperyalizme, çok uluslu tekellere çevrilidir. Bu savaşım, uluslararası güvenlik ve işbirliği ve barış için verilen savaşım da katkıda bulunmakta, birbirlerini bütünlemektedir.

Bağılantısızlık Hareketi, gerek barış içinde yan yana yaşama ilkelerinin sağlamlaştırılmasında, gerekse yeni uluslararası ekonomik düzen kurma savaşımında önemli rol oynuyor. Bağlantısızlar Hareketinin, özellikle geçtiğimiz yıl Havana'da yapılan son tepe toplantısında vurgulanan anti-emperyalist özü, hareketin barış ve silahsızlanma savaşımında etkinliğini artırmaktadır.

Bütün kalıcı nitelikteki olumlu gelişimlere karşın 1970 lerde barış güçlerinin tüm hedeflerinin gerçekleştiğini söylemekten uzagız. Uluslararası ilişkilerde norm olmaya başlayan detant, askeri detantla geliştirilemedi, desteklenemedi. Ayrıca, detant dünyanın tüm bölgelerinde yaygılaştırılamadı. Afrika, Asya ve Latin Amerika'da halklar sürmekte olan tüm gerici-faşist-ırkçı rejimleri yıkabilmiş değil. Uluslararası ilişkilerde ekonomik olsun, politik olsun kaldırılması gereken eşitsizlikler hâlâ sürüyor.

Kalıcı barışın sağlamlaştırılması yolundaki çabaların önündeki en büyük engeli ABD emperyalizmi oluşturuyor. ABD emperyalizmi ve Nato'cu militarist güçler 70' lerin sonunda detant sürecini geri döndürme, silahlanma yarışını tirmandırma ve soğuk savaş dönemini yeniden yeşertme girişimlerine hız verdiler. Soğuk savaş yöntemlerini yeniden piyasaya sürmeye başladılar.

1980' lerin başında barışa yörelen bu yoğun saldırı uzun süredir planlanıyordu. Global bir dünya savaşının kendisi için de tehlike olduğunu gören ABD emperyalizme sosyalist sistemle öngördüğü çatışmaları bölgesel sınırlar içerisinde tutma çabalarına girişti. Bu amaçla dünyanın çeşitli bölgelerindeki askeri varlığını, gerek o bölgelerdeki bağlaşıklarını güçlendirerek, gerekse kendi askeri varlığını artırarak yoğunlaştırmaya başladı. Bunlara koşturarak bağlaşıklarını toparlama ve pekiştirme uğraşlarını hızlandırdı.

Bu girişimlerin başında ABD'nin dayatmasıyla Nato tarafından alınan Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirme kararı, SALT II' nin onayına karşı ABD militarist-gerici çevrelerce açılan kampanya vardı. ABD ve Nato, açık bir biçimde, varolan sorunları askeri güçleri ortaya koyarak çözme eğilimlerini dile getirir oldular. Orta Doğu, Uzak Doğu ve Hint Okyanusunda'ki askeri varlıklarını asker ve teknik araç gereç açısından arttırmaya başladılar. Aleyhine olan gelişmeleri gemlemek amacıyla yıldırım müdahale kuvvetleri kurdular.

ABD emperyalizmi ve NATO'nun tüm bu girişimleri açık bir biçimde detant sürecini engellemeye ve silahsızlanma savaşımını erişilen konumlardan geri döndürmeye yöneliktir.

ABD'nin dış politikasındaki saldırgan tutumu, soğuk savaşçılığın başlatılacağına göstergeleri çok önceden ortaya çıktı. Bu değişim, SALT-2'nin imzalanmasının hemen arkasından kendisini çok daha açık bir biçimde göstermeye başladı. Küba'daki Sovyet danışmanları, İran'daki gelişmeler ve Sovyet SS-20 füzeleri etrafında estirdiği anti-Sovyet, anti-komünist kampanyalardan yanıt bulamayan ABD emperyalizmi, Afganistan'daki gelişmelerle kendisine uzun süredir planladığı ve uygulamaya koyulduğu politikayı daha açıkça sergileyebilmek için bir başka bahane bulmuş oldu.

Son yıllarda Çin Halk Cumhuriyeti yönetiminin emperyalizmle, özellikle ABD emperyalizmi ile artan işbirliği ve izledikleri barış düşmanı politika kalıcı barış savaşımında olumsuz bir öge olarak kendisini hissettiriyor. Pekin yönetiminin hegemonyacılığı, komşularına karşı düşmanca tutumu, detant sürecini parçalama ve dünya barış güçlerini bölme girişimleri, silahsızlanma savaşımını engelleme uğraşları ve bir dünya savaşının kaçınılmazlığı yolundaki savları onları gün geçtikçe daha derin biçimde dünyadaki savaş kışkırtıcısı saflara itiyor. Daha da ötesi, maocu Pekin yönetimi saldırgan NATO'yu ve ABD üslerinin çalışmalarını sürdürmesini destekliyor; her türlü destekle Afrika ulusal kurtuluş hareketlerine ve Camp David anlaşmasını onaylayarak Orta Doğu halklarının özlemlerine ve istemlerine karşı çıkıyor.

ABD emperyalizminin, NATO'cuların ve onların müttefikleri Pekin'in çabaları ne denli yoğun olursa olsun, halklar dünya barışını kurmak yolunda kararlı bir biçimde savaşım veriyorlar. Uluslararası ve ulusal düzeylerde çabalarını arttırıyorlar. Ortak barış hedefleri çevresinde değişik politik görüşlerden barışseverler savaşımına katılıyor.

Dünya barış güçlerinin önünde tarihi önemde bir görev var. Bu görev detantın kazanımlarının korunması ve özellikle içinde bulunduğumuz yılın başında yoğunluk kazanan barışa yönelen saldırıların yenilgiye uğratılması görevidir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

BARİŞ DERNEĞİ
2. GENEL KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

3-4-5 Nisan 1980

İstanbul

S İ L A H S İ Z L A N M A

Silahsızlanma günümüzün en dirimsel sorunlarından birisini oluşturmaktadır. Dünya barışının sağlanması, uluslararası güvenliğin güçlendirilmesi ve kaynakların daha rasyonel kullanımının sağlanması için silahlanma yarışına karşı verilen savaşım son zamanlarda ivme kazandı. Sovyetler Birliği ve Sosyalist topluluğun öteki ülkelerinin tutarlı politikası bu konuda belirgin ilerlemeler sağladı. Dünya barış güçleri, tam ve genel silahsızlanmaya giden yolda didişken bir savaşım veriyorlar. Bu alanda çok şey yapıldı, ama hala daha çok yapılması gereken var.

Silahlanmanın boyutları bugün akıl almaz düzeydedir. Dünya toplam askeri harcamaları 350 milyar doları aşmıştır. Bu hergün bir milyar dolar, her bir buçuk dakikada bir milyon dolar demektir. Tüm silahlı kuvvetlerin toplamı ise 22 milyon kişiyi bulmuştur. Yaklaşık 60 milyon kişi devlet veya özel sektörde askersel etkinliklerle ilgili işlerde çalışmaktadır. Dünya bilim adamlarının %25'i askersel amaçlar için çaba harcamaktadırlar. Yeryüzünün birçok köşesinde açlıkla karşı karşıya milyonlarca insan yaşarken tüm uygarlığı ortadan kaldırabilecek olan ve durmadan artan bu silah yığınağı insan soyunun geleceği için gerçek bir tehlike oluşturmaktadır. Günümüzde barış güçlerinin önünde duran görev, politik detantın kazanımlarını korumak ve geliştirmek olduğu kadar, bunun askersel detant ile tamamlanması yolunda çalışmaktır. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkeler topluluğu bu konudaki kararlılıklarını çeşitli kez belirtmişler ve daha da ötesi yapıcı öneriler ve girişimlerle bu kararlılıklarını yaşama geçirmişlerdir. Bu alandaki bütün olumlu gelişmeler sosyalist topluluğun ve tüm barışsever güçlerin insiyatifleriyle gerçekleştirilmiştir.

Olumlu gelişmelere karşın AED ve diğer NATO ülkelerindeki gerici-militarist güçler, özellikle 1980'lerin başında, silahlanma yarışını hızlandırmak ve SALT-2 anlaşmasına karşı yürütülen kampanyada görüldüğü gibi varılan yerlerden geri dönüşü sağlamak için çabalarını yoğunlaştırdılar. Bu çabaların altında, dünyanın gelişiminde insiyatifini tamamen yitiren ve gelişen ulusal ve toplumsal kurtuluş güçleri karşısında yemilgiden yenilgiye uğrayan emperyalizmin detant sürecini baltalama ve soğuk savaş dönemini canlandırma emelleri yatıyor. Lunalıma derinleşen emperyalizm kurtuluşu yeni bir silahlanma yarışında görüyor.

Silahlanmanın günümüzde ulaştığı dehşet verici boyutların sorumlusu askersel -endüstriyel tekellerdir. Son derece yüksek kâr getiren silah sanayi, tekellerin sürekli istahını çeken bir alandır. Özellikle yeni nükleer silahların gelişmesi bir kaç tekelin denetiminde olan ve üst düzeyde uzmanlık isteyen bir iştir. Bu alanda tekeller ve militarist cepheler işbirliği halindedir. Böylesi bir işbirliği ile oluşan çıkar grupları ancak AED ve diğer batı ülkelerinde görülmektedir. Bu çıkar gurupları örneğin AED'de hükümet üzerinde askersel harcamaların arttırılması yönünde etkili olmaktadır. Dünyanın en büyük askersel bütçesi olan AED bütçesi, bu çıkar çevrelerinin etkisi ile 1979 da % 2 artarak 126-130 milyon dolara ulaşmıştır.

Silahlanmadan çıkar sağlayan çevreler AED ve batı Avrupa'da politik karar mekanizmalarına dolaysız etki yapabilmektedirler. Bu etki adı geçen ülkelerin dış politikalarını oluşturmada çoğu kez belirleyici olmaktadır. Özellikle AED dış politikası ve askersel stratejisinin saldırgan karakteri Batı Avrupa ülkelerinde dayatılarak tüm batı sisteminin ortak militarist politika izlemesi sağlanmaktadır.

Kendi konumlarını ve yaklaşımlarını aklamak için NATO'cu çevreler "Dehşet dengesi" teorileri geliştirmektedirler. Savaşları bu "dengenin" engellediğini ve sürdürülmesinin gelecekteki barışı da garanti altına alacağını söylemektedirler.

Bir bakıma NATO ve VARŞOVA paktları arasında varolan askeri dengenin barış yararına bir süregenlik etkeni olarak rol oynadığı gerçektir. Çünkü saldırgana hemen yanıt verme olanağı yaratır ve askeri maceraların önüne engeller çıkartır. Fakat asla bu "dehşet dengesi" güven-celi ve kalıcı bir barışa temel sağlayamaz.

Batıdan kaynağını alan bir diğer yanlış yaklaşımda silahlanmanın yeni iş alanları açtığı ve ekonomiyi ayakta tuttuğu yolundaki görüşlerdir. Bu görüşler de bizzat Batı kaynakları tarafından çürütülmüştür. Hesaplamalar açıkça göstermiştir ki sivil sektöre verilen aynı miktarda para her zaman daha fazla iş alanı açılmasına yol açmaktadır.

Tüm bu gerçeklere rağmen emperyalist güçler saldırgan politikalarına devam ediyorlar. Özellikle son dönemde uluslararası gerilimi arttıran sıcak savaş odakları yaratma ve gerici, faşist, ırkçı ve yeni-sömürgeci rejimleri her bakımdan destekleme çabalarına hız verdiler. ABD emperyalizmi dünyanın bir çok yerinde, bölge halklarına karşı tehdit unsuru olarak kurduğu askeri üsleri ve asker sayısını son dönemlerde arttırmaya başladı. Bir çok ülkenin ulusal bağımsızlığını ihlal etmeye devam ediyor. Karaibler, Uzak Doğu, Hint Okyanusu ve Akdeniz'de askeri manevralarla, askeri gücünü sürekli arttırarak barışı tehdit ediyor.

Emperyalist güçler, ayrıca SATO gibi yeni yeni askeri saldırgan örgütler kurmaya çalışıyorlar. Bir yandan da dünya barışı için çok tehlikeli sonuçlara varabilecek olan İsrail, Güney Afrika, Pakistan ve Brezilya gibi devletlerle nükleer işbirliği girişimlerini sürdürüyorlar. Güney Afrika ırkçı beyaz azınlık rejiminin nükleer bomba denemesi yapması durumun vahametini açıkça sergiler.

1979 sonlarında, NATO tarafından alınan, Batı Avrupa ülkelerine orta menzilli yeni nükleer füzeler yerleştirme kararı sadece Avrupa değil tüm dünyanın barışını tehdit etmektedir. Bu karar aynı zamanda çok tehlikeli boyutlara varacak olan yeni bir silahlanma yarışını başlatıcı niteliktedir. Emperyalizm, bu son kararında da olduğu gibi silahsızlanmayı ve gelişen detant sürecini geri döndürücü ve soğuk savaşı dayatıcı tüm girişimlerinde 1917'lerden beri kullanılan aynı yalana sarılmaktadır: "Sovyet tehlikesi" Günümüzde Batı militarist çevreleri bu yalana geniş ölçüde kullanmaktadır. Bunun amacı, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına ideolojik yapay engeller çıkartmak olduğu kadar silah tekellerine ve militarist çevrelere silahlanma doğrultusunda kamuoyu oluşturulması için malzeme sağlamaya yöneliktir.

Sovyetler Birliği, uluslararası sorunların çözümünde ve silahsızlanma konularında yapıcı öneriler getirmekte, askeri detantın önünün açılmasına çalışmaktadır. Geçen yılın sonlarında alınan tek taraflı ve koşulsuz olarak Orta Avrupa'dan asker ve askeri gereç indirimi kararı ve NATO ülkelerine yapılan Batı Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmesi koşuluyla, Sovyetler Birliği'nin Batısındaki füzelerde indirim yapma önerisi ve bu konuda hemen görüşmelere oturma isteği de daha öncekilerde olduğu gibi karşılıksız kalmıştır.

Nükleer bir savaş sınırlara saygılı kalmamakla yetinmeyecek ayrıca saldırgan ile tarafsız devlet arasında ayırım da yapmayacaktır. Böylesi bir savaş tam anlamıyla insanlık için bir yıkım demektir. Ve böyle bir sonu önlemek görevi bütün insanlara ait olmalıdır. Silahsızlanma ve barış konuları sadece diplomatların ve uzmanların ilgi alanlarında sıkışıp kalmış değildir.

Barış güçleri emperyalizmin yeni saldırıları karşısında da yığinsal olarak dikilmeli ve tam ve genel bir silahsızlanmaya giden yolda elde ettikleri kazanımları korumalıdır. Bu kazanımlar; nötron bombası ve MX gibi yeni kitle kırım silahlarının ve sistemlerinin üretiminin yasaklanması, nükleer denemelerin sona erdirilmesi, tüm emperyalist askeri üslerin sökülmesi, ABD ve NATO tarafından Batı Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirme kararının kaldırılması, SALT-II Anlaşmasının bir an

önce onaylanması, EM Genel Kurulu 10. Özel Oturumunda, içinde bir Dünya Silahsızlanma Konferansının toplanması da olmak üzere kabul edilen önerilerin yasama geçirilmesi, Cenevre Silahsızlanma Konferansı ve Viyana görüşmelerinde bir an önce somut sonuçlara varılması, Sovyetler Birliği'nin önerdiği, EM Güvenlik Konseyi üye devletlerin askeri bütçelerinden indirim yapılarak bu kaynakların geliştirmekte olan ülkelere aktarılması gibi istemler çevresinde geliştirilmeye ve ileri letilmeye çalışılmalıdır.

A V R U P A

Avrupa, dünya politikası açısından önemli bir kıta olma özelliğini koruyor. Uluslararası ilişkiler açısından kıtanın rolü giderek artış gösteriyor. Kıtada politik ortamın gelişmesi, ilerici demokratik güçlerin detant sürecini güçlendirme ve silahlanma yarışını durdurma yolundaki çabalılarıyla belirginlik kazanıyor.

Kıtasal düzeyde, detant, güvenlik ve işbirliği konularında ilk başarılar Avrupa'da elde edildi. Detant, kıtada, özellikle Helsinki'de yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansından sonra ana politik iklim haline dönüştü.

Özellikle Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasından sonra kıtada barışçı gelişim, uluslararası güvenlik ve karşılıklı yarara dayalı çok yönlü işbirliği halkların çıkarlarıyla uyum içinde gelişmeye başladı. Son faşist rejimlerin de yıkılmasından sonra, politik sistemleri farklı devletler arasında işbirliği daha verimli temellere dayalı olarak gelişmeye başladı.

Tüm bu olumlu gelişmelere karşın, özellikle geçtiğimiz yılın sonlarında detant süreci önüne emperyalizm tarafından ciddi zorluklar çıkartılmaya başlandı. Bu son dönem, silahlanma yarışında ve uluslararası ilişkilerde gerilim artışına tanık oluyor. ABD ve NATO militarist çevrelerinin soğuk savaş politikaları ve bu politikaya koşut uygulamaları Helsinki kazanımlarını bile tehdit eden boyutlara ulaşıyor. NATO'nun, ABD emperyalizminin dayatmasıyla bazı Batı Avrupa ülkelerine yeni nükleer füzeler yerleştirme kararı bu olumsuz gelişmeyi daha da vahimleştiriyor.

Belgrad toplantısının başarısını engelleyemeyen Batı militarist güçleri bu özlemlerini bu yıl sonunda yapılacak Madrid Toplantısında gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Bu amaçla soğuk savaş yöntemlerini, "Sovyet tehdidi" masallarını denetledikleri büyük kitle iletişim araçlarıyla piyasaya sürüyorlar.

Kıtada sözü edilmedi gereken olumsuz bir gelişme de, son zamanlarda etkinliklerinde büyük artış gösteren neo-faşist hareketlerdir. NATO'cu militarist güçlerin desteğiyle palazlanan faşistler bir dizi Avrupa ülkesinde açık bir biçimde detant sürecine ve gelişen işbirliğine saldırıyorlar.

Son dönemde, özellikle, Avrupa'da olmak üzere kapitalist ülkelerde çokuluslu tekellerin de payının artmasıyla ekonomik bunalım, olumsuz toplumsal ve politik sonuçlar doğuruyor. Militarist, anti-demokratik eğilimler güçleniyor ve Helsinki ruhunu zedeleyecek boyutlara varıyor. Enflasyon, işsizlik, meslek yasakları gibi anti-demokratik uygulamalar bunalımla koşut olarak artıyor.

Akdeniz'de güvenlik ve işbirliği kıtadaki genel durumun ışığında ve ona koşut olarak gelişme gösteriyor. Türkiye'nin konumu açısından da önem taşıyan Akdeniz'in güvenliği, bölge halkları arasında işbirliği ve

karşılıklı anlayışın gelişmesi bölge barışı için vazgeçilmez unsurlar olarak rol oynamakta.

ABD emperyalizmi savaş kışkırtıcı politikasını bu bölgede de etkin olarak uygulamaya koyuldu. Geçtiğimiz günlerde "Rogers" planı adı altında uygulamaya konulan emperyalist girişim ana olarak NATO'nun Güneydoğu kanadını sağlamlaştırmayı ve Ege'yi bütün olarak NATO'nun denetimine bırakmayı hedefliyor. Aynı amaçla emperyalizm Girit adasına silah yığınağı yapıyor.

Bölgedeki barışçı güçler savaş kışkırtıcı politikalara ve NATO entrikalarına karşı Akdeniz'in bir barış gölüne dönüştürülmesi yolunda, bölgenin tüm nükleer silahlardan arındırılması, yabancı askeri üslerden temizlenmesi ve ABD 6. filosunun kovulması için ortak savaşım veriyorlar.

Bölgede bir diğer gerilim odağını da Kıbrıs oluşturuyor. Kıbrıs'ta bugünkü durum, emperyalizmin Adayı bölge halklarına karşı bir NATO üssüne dönüştürmek isteğinin sonucudur. İran ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra stratejik önemi artan Adaya yeni yeni silahlar ve casusluk aygıtları yerleştiren ABD durumu daha da vahimleştirmiştir. Kıbrıs sorununun, ülkenin bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü ve bağlantısızlığı korunarak çözüme ulaştırılması, sorunun yapılmak istendiği gibi NATO içinde değil, NATO çerçevesi dışında ele alınması, Adanın tüm yabancı üs ve askeri güçlerden arındırılması, Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması ve sorunun çözümü için BM yönetiminde bir uluslararası konferansın toplanması yolundaki istemler bölgedeki barış güçlerinin sorunun barışçıl çözümünde ortak özlemlerini yansıtmaktadır.

ORTADOĞU

1970'li yıllarla birlikte başta ABD olmak üzere emperyalist ve uluslararası gericilik güçleri Ortadoğu'da büyük yenilgilere uğradılar. Etyopya, Demokratik Yemen, İran devrimleri ve Afganistan'daki gelişmeler bu güçlere vurulan en önemli son darbelerdi. Hele Filistin devriminin sürekli gelişmesi ve güçlenmesi, 1973 petrol ambargosundan sonra çıkarları önemli ölçüde tehlikeye giren emperyalizmi oldukça sarsmış ve korkutmuştur.

Tüm bunlar ve Arap ve bölge ulusal kurtuluş hareketlerinin güçlenmesi ve bölge halkları üzerinde sosyalizmin etkisinin artması emperyalizmi, özellikle ABD emperyalizmini bütün cephelerde ideolojik, politik ve ekonomik savaş yürütmeye itti. Emperyalizm, ulusal kurtuluş hareketi içinde yer alan kimi işbirlikçi ve kararsız unsurları (Suudi Arabistan, Türkiye, Pakistan, Mısır vb.) Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yaptığı yardımı çarpıtmak için kullanıyor.

Ancak tüm bu olumsuzluklara karşın Arap ve bölge halkları, ulusal kurtuluş hareketleri ve ilerici güçleri emperyalizmin bu komplosuna geçit vermiyor, vermeyecek. Şam'da toplanan Arap Red ve Direnme Cephesi (FKÖ-Suriye-Libya-Cezayir-Demokratik Yemen), Afganistan gelişmelerini bahane ederek bölgede saldırı hazırlıklarına girişen ABD emperyalizminin komplolarının tehlikelerine dikkati çekti. Cephe, ayrıca bölge halklarının ve ulusal kurtuluş hareketlerinin gerçek dostunun Sovyetler Birliği ve tüm sosyalist ülkeler olduğunu vurgulayarak bölge

halkları ve dünya barışı için en büyük düşmanın ABD emperyalizmi olduğuna dikkati çekti. Aynı görüşler çeşitli olaylarda bölge ulusal kurtuluş hareketleri ve ilerici güçleri tarafından vurgulandı. Bunlarla birlikte dünya barış güçleri de Ortadoğu'da olayların yeniden dramatik bir yola girmesinin tek nedeninin ABD'nin şefliği altında Mısır ile İsrail arasında imzalanan Camp David anlaşması olduğuna dikkati çektiler, çekiyorlar. Dünya barış güçleri, Camp David anlaşmalarını bölge-mizde gerginliğin tırmanması yolunda atılmış bir adım olarak niteleyerek bu anlaşmanın barışı yaklaştırmak bir yana, daha da uzaklaştırmakta olduğuna ve bölgede savaş tehlikesini daha da büyüttüğüne dikkati çekiyor ve ABD emperyalizminin Afganistan, İran ve tüm olarak bölge halklarına karşı giriştiği saldırılarının temelinde, bu anlaşmaların tehlikelerini bölge halklarının gözlerinden kaçırmak olduğuna dikkati çekiyor.

Elbetteki bölge ve Arap ulusal kurtuluş hareketi çerçevesi içinde antiemperyalist savaşımın yükselmesi ile emperyalist, siyonist ve gerici güçlerin bu etkiyi sınırlama ve sonuçta yoketme yönündeki düşmanca girişimleri arasında şiddetli bir savaşım kesintisiz sürüyor, sürecektir. Bu nedenle Arap ve bölge kurtuluş hareketi, dayanıklılık göstermek ve emperyalizm, siyonizm ve gericiliğin şimdiki saldırılarını püskürtmek, Carter, Begin ve Sedat'ın Camp David tehlikeli senaryosunu boşa çıkartmak için sürekli olarak savaşımı yükseltmekle görevlidirler. Bu savaşım öncelikle, Arap ve bölge halklarının geniş yığınlarının gücüne ve savaşımına güvenmeyi, bu yığınlara ve ilerici yurtsever güçlere en geniş ulusal ve uluslararası olanakları sağlamayı, bunların eylem birliğinin ve oluşturdıkları ulusal cephelerin daha da sağlamlaştırılmasını gerektirir.

Bu derecede karmaşık ve çok yönlü bir platformda devinen Ortadoğu sorununa genel yaklaşıldığında, etkileri bugün de süren üç önemli nokta göze çarpmaktadır: İsrail'in, ABD'nin desteğiyle silah zoruyla gaspettiği Arap topraklarında işgali sürdürmesi, Sedat'ın ABD emperyalizminin dümensuyunda müstevli İsraili Camp David ihanet anlaşmasını imzalaması ve Arap direnç cephesini çökertmek pahasına bu onur kırıcı anlaşmaya taviz üstüne taviz vererek harbiyen uyması, hatta daha da ileri giderek bölgede İsrail ve ABD'ye bağlı gerici rejimlerle artan bir hızla elele emperyalizmin açık seçik müttefiki haline gelmesidir. Camp David ihanet anlaşmasının bir başka önemli sorununu ise kuşkusuz Filistin sorununun gözardı edilmesi oluşturmaktadır. Camp David ihanet anlaşmasından bu yana geçen süre içinde Filistin sorunuyla ilgili hiçbir olumlu gelişme elde edilmemiş, bu konuda atılan adımların ise --özerklik vesaire-- utanmasız aldatmacalardan ibaret olduğu ortaya çıkmıştır. ABD dünya ülkeleri arasında etkinlik ve saygısı sürekli bir biçimde artan FKÖ'nün kişiliğinde Filistin halkının meşru haklarını ağzına almaktan bile kaçınmaktadır. Bundan destek alan Tel Aviv'li müstevli ise işgal altındaki Filistin topraklarında yeni yerleşim bölgelerinin oluşturulmasına izin vererek bu topraklara ilelebet çöreklenmenin ve "Büyük İsrail" düşünden dün olduğu gibi, bugün de vazgeçmemişlerdir. İçte ve dışta hergün biraz daha emperyalizmin bataklığına batan Sedat ise, Filistin'le ilgili bu olumsuz girişimleri elleri böğründe seyretmekten öte bir şey yapamamaktadır.

Mısır devlet Başkanı Enver Sedat'ın tüm Arap ülkelerinin sosyalist ülkeler topluluğu ve ilerici dünyanın tümü tarafından "ihanet anlaşması" olarak adlandırılan Camp David "ayrı pazarlığı" kuşkusuz, birdenbire ortaya çıkan bir olay değildir. Tam tersine bu, Arap kurtuluş hareketinin simgesi Mısır'ın tüm Arap aleminin içte ve dışta kurtuluşuna yönelen ilerici hamlesini kırmaya, Mısır'ı içeride sermayeye, dışarda müstevli ile pazarlığa oturarak Yahudi ve Ortadoğu Arap kurtuluş hareketlerini engellemek için silahlı müdahale dahil olmak üzere oyun üstüne oyun düzenleyen ABD emperyalizminin saflarında yer almayı hedefleyen hesaplı ve ayrıntılı bir plan içinde gerçekleştirilmiştir.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, ülke içinde Nasır'ın bütünüyle belini kıramadığı sermaye takımının yeniden palazlanmasını sağlamış, izlediği ekonomi politikasıyla "yeni besili kediler" yaratmış, Arap cephesini çökertmeyi amaçlayan Kissinger'in "küçük adımlar" politikası ardına takılarak ihanetin açık kapısından Camp David teslimiyetine vardirmiştir.

Enver Sedat'ın Camp David teslimiyetine giden ayrıntılı planının ilk göstergelerinden biri Sovyetler Birliği ile geleneksel, etkin ve sağlıklı dostluğunu bozması oluşturmaktadır. Diplomatik alanda olduğu gibi askeri alanda da etkin ve karşılık gözetmeyen yardımlarıyla Sovyetler Birliği, ABD emperyalizminin somut ve sürekli saldırılarına karşı Arap halklarının sadık desteği, Yakın ve Ortadoğu barışının tek güvencesi olmuştur.

Mısır ordusunun 6 Ekim 1973'de geçilmez Bar-Levi hattını yarıp Süveys'in doğu yakasına çıkmasıyla sonuçlanan ve Mısır halkının olduğu gibi tüm Arap uluslarının onurunu kurtaran Yom Kippur başarısında Sovyetler Birliği'nin etkin rolünü görmemek mümkün değildir. Ne var ki Enver Sedat ve onun yandaşları bu başarıyı bütünüyle kendi iktidarlarını güçlendirme amacına yönelik bir biçimde kullanmışlar, bununla da yetinmeyip misli görülmemiş bir vefasızlıkla giriştikleri yalan ve iftira kampanyaları başlatarak Sovyet dostluğunu Mısır halkının gözünden düşürmeye çalışmışlardır.

Enver Sedat, Sovyet-Mısır dostluğunu tek taraflı olarak bozmuştur ama Sovyetlerin Arap dünyası ile olan karagündostluğunu bozamamıştır. Tam tersine bu dostluk, Sedat'ın Camp David yönündeki niyetleri belirledikçe daha da güçlenmiştir ve güçlenmeye devam etmektedir.

Camp David Mısır halkına işgal altındaki topraklarını geri getirmediği gibi barış ta getirmemiştir. Tam tersine Sedat emperyalizmle işbirliğinin doğal sonucu olarak Arap Libya'ya saldırmış, Zaire'de, Oman'da emperyalizmle el ele olmuştur. Ortadoğu sorununun çözümünde en gerçekçi yol olan BM ve Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanması için düzenlenen Cenevre Konferansı'nı çıkmaza sokarak Ortadoğu barışını ertelemiş, böylelikle bölgeyi ve dünyayı yeni savaşların eşiğine getirmiştir.

Mısır ekonomisinin ayağa kaldırılmasına yönelik ABD yardımı ile güya ülke savunmasını ayakta tutacak ABD silah yardımının ise şimdiden pek işe yaramayacağı belli olmuştur. ABD yardımıyla ayağa kalkmış az gelişmiş bir ülkeyi henüz tarihler yazmamıştır. Mısır 2 milyar dolarlık ABD yardımı vaadi almıştır. Ama Arap ülkelerinin her yıl Mısır'a verdikleri 4 milyar dolarlık yardımdan olmuştur. Öte yanda ABD'nin Mısır'a yapmayı taahhüt ettiği askeri yardım da, nicel ve nitel açılardan yürekler acısındır. ABD özel ilişkiler içinde bulunduğu İsrail'e NATO'lu müttefiklerinde bile bulunmayan son model F-16 savaş uçakları verirken, Mısır'a kullanılmış ve modası geçmiş F-5 uçakları vermeyi öngörmektedir. Sedat bile bu uçaklar için "onuncu kategori" demekten kendisini alamamıştır.

BM Güvenlik Konseyi'nin 242 nolu kararının başlangıç bölümünde "hiçbir ülke toprağı silah zoruyla edinilemez" demesine rağmen Camp David anlaşmaları İsrail'in Batı Şeria'da yerel özerklik yutturmacasıyla silahlı işgali yasalastırma hakkı tanımakta ve bunun İsrail'in güvenliği için gerekli olduğunu kabul etmektedir.

İhanet belgesi, yine aynı şekilde, 1967 Haziranından sonra işgal edilen Doğu Kudüs ile Suriye'den silah zoruyla gaspedilen Golan tepelerinden hiç mi hiç söz etmemektedir.

Diğer taraftan Arap ulusal kurtuluş hareketine karşı olan Camp David anlaşmaları özellikle Filistin halkı ve onun yasal örgütü Filistin, Kurtuluş Örgütü'ne (FKÖ) karşıdır.

Sedat, İsrail ve ABD ile "ayrı barış pazarlığı"na girişirken birincil önemde Filistin halkının dünyaca tanınan, BM kararıyla da yasallaşan haklarını kurban etmeye kalkışmıştır.

BM 3236/74 ve 3237/74 numaralı kararları Yakındoğu çatışmasının özünü Filistin sorununun oluşturduğunu karara bağlamıştır. Aynı kararlar Arap Filistin halklarının sökülüp silah zoruyla atıldıkları topraklarına, evlerine dönmelerini, mülkiyetlerine kavuşmalarını, kendi kaderlerini özgürce kendilerinin tayin etmelerini ve bağımsız bir devlet haline gelme haklarını da dünya halkları önünde evrensel nitelikte karar bağlamıştır.

Camp David ihanet belgesinin Filistin sorununa getirdiği yanıt salt uyutmadan ibarettir. Bu niteliğiyle de Filistin halkı ve onun yasal örgütü FKÖ, Camp David anlaşmalarının imzacılarına karşı, tüm Arap dünyası ile omuz omuza nihai zafere dek savaşmaya hazır olduğunu açıklamıştır.

Filistin Arap halklarının sorunu Arap-İsrail savaşının birincil sorunudur. Ancak bu, emperyalizmin esas hedefi ya da tek hedefi değildir. Emperyalizmin Ortadoğu'daki asıl hedef ve amacı, Filistin sorununa bağlı olarak, Arap kurtuluş hareketlerini engellemek, ilerici rejimleri yıkmak, bölgeyi emperyalist emellerin köprübaşı haline getirerek Afrika ülkelerinin uyanmasının engellenmesinde kullanmaktır.

İran devriminden sonra ABD'nin, Sedat'ın Mısır'ı, İsrail ve ABD arasında bir gerici ittifak kurma çabasında olduğu açıkça görülmektedir. Ortam bülursa gerici cepheye Türkiye'yi katması, yine aynı planın içindedir. 3.MC iktidarından buyana, böyle bir olasılığın gerçekleşmesi mümkün hale gelmiştir. ABD emperyalizmi böylece Ortadoğu'nun petrol kaynağı Arap ülkelerinin kurtuluşunu engellemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla petrol bölgelerini baskı altında tutmak için 110 bin kişilik bir "hızlı tepki gücü" oluşturmıştır.

Bölgedeki ABD yatırımlarının 4,5 milyar dolar düzeyinde olduğu ve yine bölgenin ABD'nin petrol ihtiyacının yüzde 50'sini karşılaması ABD'nin yukarda sözü edilen çabalarının somut gerekçelerini oluşturmaktadır.

Ama bütün bunlara rağmen Camp David anlaşmalarının bir ihanet belgesi olduğu bütünyle ortaya çıkmıştır. Arap uluslarının hemen tümü Bağdat'ta toplanarak 23 kararla Kahire rejimine karşı cezai önlemler almışlardır. Mısır'ın Arap Birliği üyeliği askıya alınmıştır. Camp David ihaneti öylesine açıktır ki, İran Körfezi'ndeki gerici emirlikleri ve Arap dünyasının en büyük petrol üreticisi Suudi Arabistan bile anlaşmaya karşı çıkmak zorunda kalmışlardır. Denilebilir ki, ihanet belgesi Arap cephesini çöktürmek yerine eskisinden daha çok güçlendirmiştir.

1973 Ekim Savaşı sonrası döneminde emperyalizme karşı savaşında en önemli olaylardan biri Filistin halkının savaşımının yeniden canlanması oldu. Filistin halkının tek ve yasal temsilcisi Filistin Kurtuluş Örgütü 1973 savaşı sonrasında tüm Arap ülkeleri tarafından tanınmasının yanı sıra uluslararası alanda da kendinden söz ettirmeye başladı. 1974 sonbaharında Filistin Kurtuluş Örgütü ilk kez Sovyetler Birliği tarafından Filistin halkının tek yasal temsilcisi olarak tanındı. Sovyetler Birliği'nin bu adımından sonra FKÖ, başta sosyalist ülkeler olmak üzere birçok ülke tarafından Filistin halkının tek ve yasal temsilcisi olarak tanındı. Aynı yıl FKÖ Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin girişimiyle Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda gözlemci olarak kabul edildi. FKÖ lideri Arafat BM Genel Kurul oturumunda yaptığı konuşmada Filistin halkının sorununu ve haklı davası uğrunda verdiği savaşımını anlattı. Arafat'ın bu konuşmasından sonra Filistin halkının savaşımı uluslararası alanda büyük ilgi ve dayanışma gördü.

Bunun yanı sıra Filistin halkının silahlı savaşımı da hızla yükseldi. Filistin halkının ulusal birliğini simgeleyen Filistin Kurtuluş Örgütü

ve ona bağılı tüm örgütler kısa süre içinde Filistin halkını 30 yıl süreyle içine düştüğü yılgınlıktan, bezginlikten ve ulusal bilinçsizlikten kurtarmayı başardılar. Filistin direniş güçleri bu yolda çok önemli ve hızlı adımlar attılar. Bu adımlar dünya ilerici güçlerinin desteğiyle tüm gücüyle sürdürülüyor.

Dünya ve Türkiye barış güçlerinin Filistin halkıyla dayanışması yükseliyor. Dünya barış güçlerinin örgütü Dünya Barış Konseyi kurulduğu Nisan 1949 yılından bu yana sürekli olarak Filistin halkının kendi haklı davası uğrunda verdiği savaşımına yakın ilgi gösterdi. 1970'li yıllarla birlikte Dünya Barış Konseyi Filistin ve Ortadoğu sorununa yakın ilgisini artırdı. Konsey'in kuruluşunun 25. yıldönümü nedeniyle Nisan 1974'de yapılan büyük toplantıya FKÖ lideri Arafat da çağrıldı. Arafat bu toplantıda Filistin halkının haklı savaşımını anlattı ve dünya barış güçlerinin dayanışmasını istedi. Her geçen gün DDK, Arap ulusal kurtuluş hareketleriyle ve Filistin davasıyla dayanışmasını yükseltiyor.

Türkiye barış güçlerinin tek örgütü Türkiye Barış Derneği daha kurulduğu Nisan 1977'dan buyana Dünya Barış Konseyi'nin Filistin halkıyla dayanışma için düzenlediği tüm konferans ve çalışmalarına katıldı. Türkiye Barış Derneği ulusal çapta da Filistin ve Arap halklarıyla dayanışma çabasını sürdürdü. Türkiye'de yapılan tüm ulusal ve uluslararası toplantı ve konferanslara FKÖ ve Filistin halkının temsilcilerini çağırdı. Barış Derneğinin Nisan 1978'de düzenlediği Ortadoğu ve Balkanlar'da İşbirliği Konferansı'na çağrılan ve 1 Eylül Dünya Barış Günü toplantısında konuşan FKÖ temsilcileri İstanbul Açık hava Tiyatrosu'nu dolduran binlerce Türkiyeli barışseverin "Filistin, siyonistlere mezar olacak" haykırırları ve coşkun alkışlarıyla karşılandı. Haziran 1967 savaşının 12. yıldönümü nedeniyle Barış Derneği'nin düzenlediği sempozyuma katılanlar da Camp David anlaşmalarının Ortadoğu'da barışı değil, savaş ve ölümlü getirdiğine dikkati çekerek Türkiyeli barışseverlerin Filistin halkıyla dayanışmasını dile getirdiler. Türkiye Barış Derneği bu arada FKÖ temsilciliğinin Ankara'da açılması yolunda da yoğun çaba harcadı.

Türkiye Barış Derneği ayrıca Dünya Barış Konseyi'nin açtığı kampanya çerçevesinde Türkiye'de Filistin halkıyla dayanışma için bir imza kampanyası açtı. 70 kadar ilerici parti, demokratik örgüt ve sendikanın katıldığı bu kampanyanın sonuçları Dünya Barış Konseyi'ne iletilti. Tüm dünya ülkelerinin barış güçlerinin katıldığı bu imza kampanyası Dünya Barış Konseyi aracılığıyla LM Genel Kurulu'na sunuldu.

26 Ocak 1980'de toplanan Barış Derneği Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu, aynı güne rastlayan İsrail-Mısır diplomatik ilişkilerinin kurulmasını bölgemizde önemli ve tehlikeli bir gelişme olarak niteledi, ve bu gelişmelerden duyduğu endişeyi dile getirdi. Kurul, FKÖ lideri Arafat'a yolladığı bir mesajda ayrıca Türkiye barış güçlerinin dayanışmasını iletti. Kurul ayrıca aldığı kararlarla emperyalizmin bölgemize ve özel olarak Filistin halkına karşı saldırılarını kınadı ve Filistin ve Arap halklarıyla dayanışmasını yeniledi.

ASYA VE PASİFİK BÖLGESİ

Asya ve Pasifik Bölgesi, bölge ve dünya barışı açısından çok tehlikeli gerginlik ve savaş ocaklarını bağrında bulundurmaya devam ediyor. Dünya nüfusunun yarısından çoğunun yaşadığı Asya kıtasında kalıcı bir barış ve güvenliğin sağlanmasının önemi açıktır. Asya İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en fazla savaş görmüş olan kıtadır.

1970'li yıllarda Güney Doğu Asya'da kararlı bir barış politikasına sahip üç yeni devletin, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti, Kamboçya ve Laos'un kurulması, Afganistan'da ulusal demokratik devrim, barış ve ilerleme güçlerinin, büyük utkuları arasında yer almaktadır. Buna karşılık, yine son on yılda bölgede oluşturulan yeni bir saldırganlık eksenini son zamanlarda daha kesin çizgilerle ortaya çıkmış bulunmaktadır. Washington-Tokyo-Pekin arasında oluşturulan bu eksen, barış ve yumuşamaya düşman bir blok niteliğine dönüşme eğilimi taşımaktadır.

Güney Doğu Asya'dan sille tokat kovulan Amerikan emperyalizmi bölge üzerindeki emellerini terketmiş değildir. Tam tersine, Vietnam yenilgisinden sonra kuyruğunu biraz kısmış olmasına karşın bölgedeki askersel varlığını korumaya ve güçlendirmeye devam etmiş, bu arada, bölgedeki kendi yandaşı ülkeleri silahlandırıp kışkırtarak "Asyalıları Asyalılara kırdırma" politikası izlemiştir. Ancak şimdi, açık askersel müdahaleler dönemini yeniden açmak için yeni girişimlerde bulunmaktadır. ABD Başkanı Carter'ın son aylarda ilan ettiği yeni silahlanma programında, ABD'nin Asya'daki askersel varlığının daha da güçlendirilmesine de yer ayrılmaktadır. Hint Okyanusu'nda bulunan Diego Garcia adasındaki üssün genişletilmesi, Hint Okyanusu'nda kalıcı bir 5. Filo kurulması, bir "Hızlı Müdahale Ordusu" oluşturulması, bölgedeki bağlaşıklarına ve bu arada Pakistan'a silah yardımlarının arttırılması ve Pekin Yönetimi ile askersel ilişkilerin geliştirilmesi gibi kararlar bunlar arasındadır.

Amerikan emperyalizmi Asya'da şimdi yeni bir gerginlik ve savaş ocağı yaratma peşinde koşmaktadır. Bu amaçla kendine hizmet edecek kişiliği, Pakistan diktatörü Ziya Ül-Hak'ta bulmuştur. Sovyetler Birliği'nin Afganistan hükümetine gönderdiği askersel yardım bahane edilerek koparılan anti-sovyet kampanyanın gürültüsü içinde ABD, Pekin yönetimi, diğer Batılı devletler ve gerici Arap ülkeleri Pakistan Hükümeti için bir askersel yardım programı oluşturmuşlardır. Bu yardımlarla güçlendirilecek olan Pakistan ordusu en başta Afganistan ve Hindistan için büyüyen bir tehlike oluşturacaktır. Aynı çevreler, ayrıca, devrimci Afgan rejimini devirmek amacıyla Pakistan'da üslenip örgütlenen çeşitli guruplara da geniş yardımlarda bulunmaktadır. Bu barış düşmanı çabalara aktif olarak katılan Pekin yönetimi uzun bir süredir zaten Pakistan'ı silahlandırmaktadır. Pekin yöneticilerinin Pakistan topraklarında kurdukları Karakurum şosesi geçtiğimiz yıllarda ulaşılma açılmıştır. Pakistan diktatörüne ve Afgan sınırındaki kamplara yapılan çeşitli askersel yardımların bu şoseden akmasının yanı sıra, bu yol Çin birliklerine gereğinde Arap Denizi'ne çıkabilmek ve ayrıca, Çin yönetiminin toprak taleplerinde bulunduğu Hindistan'ı batıdan sarabilmek olanağı vermektedir.

Doğuasya'da Kore yarımadasındaki durum bir gerginlik kaynağı olarak varlığını sürdürmektedir. Bu gerginlik, Kore halkının ve ülkesinin ikiye bölünmüşlüğünden ve güneydeki Amerikan askersel varlığından ve Amerikan kuklası yönetimden kaynaklanmaktadır. Demokratik Kore'nin yarımada da gerginliğin azaltılması ve Kore'nin dış müdahale olmaksızın, demokratik bir temelde barışçı bir şekilde yeniden birleştirilmesi için önerileri vardır. Ancak Kore'ye Amerikan müdahaleleri ve güneydeki Amerikan birlikleri ile Güney Kore yönetimleri bu önerilerin gerçekleştirilmesini şimdiye dek engellemişlerdir. Güney Kore'deki yeni yönetimin Demokratik Kore ile görüşmelere başlamayı kabul etmiş olması olumlu bir adım sayılabilir. Ancak ABD, buradaki birliklerini çekmeye niyeti olmadığını açıklamıştır. Başkan Carter, dünya barış güçlerinin baskıları sonucu Güney Kore'deki Amerikan Kara Birliklerini geri çekeceğini açıklamış, ancak daha sonra bundan vazgeçmiştir. ABD'nin, kendi kuklası diktatör Park Chung Hee'yi yine kendi oyunları ile devirdiği günlerde bir kez daha ortaya çıktığı gibi, bu birlikler, yarımada ve bölge ve dünyada barışa karşı ciddi bir tehlike oluşturuyor. Amerikan yönetimi, Güney Kore'deki söz konusu darbe girişimlerinde, bölgedeki gerginliği yapay bir şekilde kışkırtmış, ülkedeki birliklerini alarma geçirmiş, 7. filodan savaş gemilerini Kore'ye göndermişti.

Yeni Güney Kore yönetimi ise ABD ile askersel ilişkilerinde en küçük bir azaltmaya gitmemektedir. Tersine, ABD-Japonya-Kore askersel eksenini daha güçlenmektedir. Bu eksenin oluşturulmasında Japonya aktif bir rol üstlenmiştir. Japon hükümetleri ayrıca ABD-Çin ilişkilerinin geliştirilmesinde de rol üstlenmişlerdir. ABD'nin baskıları altında kendi askersel gücünü de artırmaya devam eden Japonya, topraklarındaki Amerikan üslerine yeni olanaklar tanıtmaktadır. ABD tarafından genişletilmekte olan bu üslerden "hızlı müdahale ordusu" için de yararlanılacaktır. ABD, askersel açıdan güçlü bir Japonya'nın, Asya'da Amerikan politikasının koç başı görevini görmesini istemektedir.

Bunların yanı sıra ABD'nin 7. filosu Asya-Pasifik bölgesinde kol gezmektedir. ABD, ANZUS paktının yanı sıra bölgede yeni paktlar kurmaya çalışmaktadır. Güney Doğu Asya'daki 5 devleti içeren ekonomik işbirliği örgütü ASEAN'ın askersel bir pakta dönüştürülmesi ve bu paktın, dağılmış olan SEATO bloğunun yerine geçirilmesi bu planlar arasında önemle bir yer tutmaktadır. Bu planın gerçekleştirilebilmesi için Pekin yönetimi ve Japonya, ABD'ye yardımcı olmaktadır. Bu planlarını ASEAN ülkelerine kabul ettirebilmek için uyguladıkları baskıların başında, onları Vietnam ve Sovyet "tehdidi" ile korkutma çabaları gelmektedir.

ABD, bölgedeki yandaşı ülkelere silah sevkinin hızlandırmıştır ve onları Vietnam, Kamboçya ve Laos'a karşı kışkırtmaktadır. Bu kışkırtmalara Pekin yönetimi açıktan katılmaktadır. ABD ve Pekin yönetimi bu halklardan yedikleri tokatların acısını unutamamakta, bu tokatların ödünü alabilmek, Hindistan'ın bölgesini tekrar kendi hegemonyaları altına sokabilmek için yanıp tutuşmaktadır. 1970'li yıllarda Güney Doğu Asya'da kurulan bu üç genç devlet, bölgedeki emperyalist ve macocu yayılma emelleri karşısındaki en güçlü engel oluşturmaktadırlar. Vietnam, Kamboçya ve Laos'un uzun yıllar Japon saldırılarına, Fransız sömürgecilerine ve Amerikan emperyalistlerine karşı yürüttükleri bağımsızlık, barışçı bir yaşam uğrunda kazanımlarını koruma kararlılığı, Amerikalı ve Çinli yayılmacıları kızdırmaktadır.

1975 yılında tam bağımsızlığını kazanan Vietnam ve Laos halkları yeni bir yaşam kuruculuğuna başlamıştır. Aynı yıl bağımsızlığını kazanan Kamboçya halkı, üzerine çöken Maoçu kabusu 1979'da dağıttı ve o da yeni bir toplum kuruculuğuna başladı. Ancak bu kuruculuğu kendi çıkarlarına ters gören ve ayrıca bu üç ülkenin topraklarında gözü olan Pekin'li liderler ve bu halkların ezeli düşmanı Amerikan emperyalizmi, onlara barış içinde yaşam olanağı tanımak istememektedirler. ABD'nin bu halklara karşı işlediği cinayetlerin tarihi bilinir. Bu tarihe oranla daha gizli kalmış macocu saldırıların tarihini de gözardı etmemek gerekir. Pekin yönetiminin Vietnam'ın ikiye bölünmesinde oynadıkları rol, ABD'ye karşı savaş sırasında Vietnam'a Sovyetler Birliği'nden gelen ve Çin üzerinden geçen yardımlara karşı çıkardığı güçlükler, Kuzey Vietnam'ın Amerikan üslerinin en yoğun şekilde bombalandığı günlerde Nixon'un Pekin'i ziyareti, Vietnam halkının Van Tiyö rejimini devirmesine Çin yönetiminin karşı çıkışı, Kamboçya'da kurulan Pekin kuklası Pol Pot-Ieng Sary klişinin işlediği cinayetler ve Vietnam'a yaptığı saldırılar, Vietnam'daki Çin kökenli azınlıkların yeni rejime karşı çıkmaya ve Vietnam'dan göç etmeye kışkırtılmaları ve nihayet Çin birliklerinin aralıksız sınır provokasyonlarının ardından gelen Vietnam saldırısı, derneğimizin yayınladığı bir broşürde ayrıntılarıyla açıklanmaktadır. ABD'nin ve diğer batılı devletlerin onayı alınarak yapılan Vietnam saldırısından ağır bir tokat yiyerek çıkan Pekin yönetimi, sınır sorunları üzerine ve Vietnam-Çin ilişkilerinin normalleştirilmesi için başlatılan görüşmeleri tek yanlı olarak kesmiş bulunuyor. Pekin'li yöneticiler son sıralarda ABD'den gördükleri destekle "Vietnam'a yeni bir vers" vermekten, önce Laos'un, oradan Vietnam'ın işgal edilmesinden söz ediyorlar. Vietnam sınırında Çin birliklerinin silahlı kışkırtmaları yeniden olağanüstü boyutlara ulaşmış, Çin askersel yığınağı artmış, sınır bölgesine uzun menzilli silahlar sevk edilmiştir. Kamboçya'nın yasal yönetimine karşı uluslararası gericiğin ve macocuların yıkıcı kampanyaları sürmektedir. Bunlar Pekin yönetiminin yeniden tehlikeli bir maceraya hazırlandığının açık işaretidir.

Hint Okayunusu'nun bir barış bölgesine dönüştürülmesinin dünyada barışın korunması açısından taşıdığı önem son aylarda yaşanan olaylarla çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Amerika Birleşik Devletlerinin bölgedeki askersel varlığı 2. Dünya Savaşından bu yana en yüksek düzeye çıkmış durumdadır.

Birleşmiş Milletler'in ve dünya barış güçlerinin Hint Okyanusu'nu bir barış bölgesine çevirmek için yaptığı çağrılarını hiçe sayan Amerikan emperyalistleri bu günlerde özellikle ArapDenizi çevresindeki ve Ortadoğu'daki ülkeleri açıkça tehdit etmektedir. Diğer Batılı devletler bölgeye takviye deniz kuvvetleri göndermektedir. ABD, Doğu Afrika ve Ortadoğu'daki gerici ülkelerden, Avustralya'ya kadar bir dizi Hint Okyanusu ülkesinde yeni askersel üsler elde etmiştir ve bölgede yeni saldırganlık blokları oluşturmaya çalışmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri Hint Okyanusu ve Pasifik Bölgesini zaten bir dizi üsler ve bloklar zinciriyle sarmış durumdadır. Bu zincir ABD'den başlayarak Büyük Okyanus'taki bir sıra üslerden geçip Güney Kore ve Japonya'ya, Japonya'dan Avustralya'ya, oradan, Hint Okyanusundaki üsler üzerinden ırkçı Güney Afrika'ya ve Basra Körfezi bölgesine uzanmaktadır. Hint Okyanusu'nun tam ortasındaki Diego Garcia adasında bulunan üs bu zincirin kilit noktalarından biridir. ABD, İngiltere'den kiralararak hızla genişletmeye başladığı bu üssü deniz ve hava kuvvetleri için temel dayanak noktalarından biri yapmayı ve bu arada nükleer roket taşıyıcı uçak ve gemilere hizmet edebilecek duruma getirmeyi amaçlamaktadır. ABD Ortadoğu ve Kuzeydoğu Afrika'daki bazı gerici ülkelerin yanı sıra Avustralya ve Yeni Zelanda'dan da yeni üsler almıştır. ABD ile birlikte ANZUS paktı içinde yer alan Avustralya ve Yeni Zelanda ABD'nin batmaz uçak gemileri durumundadırlar. Bütün bunlara ek olarak ABD Hint Okyanusu'nda da kalıcı bir 5. Filo oluşturmaktadır.

ABD bu askersel varlığını dolaysız müdahaleler ve tehditler için son yıllarda da sık sık kullanmıştır. Hindicini müdahalesi, Bangladeş halkının bağımsızlık savaşını tehdit etme, Etiyopya ve Yemen devrimlerini, İrah devrimini tehdit, Çin'in Vietnam saldırısı sırasında ve sonrasında Vietnam açıklarında güç gösterisi ve provokasyon yapma bunlar arasındadır.

Hint Okyanusu'ndaki bu durum karşısında, Hint Okyanusu'nda kıyısı bulunan bir dizi ülkenin başvurusu üzerine Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1971 yılında bir deklarasyonla Hint Okyanusu'nu "her zaman için" bir barış bölgesi ilan etmiş ve daha sonra tüm devletleri bu amacın gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaya çağırmıştır. Hint Okyanusu'nda hiçbir zaman üs bulundurmamış olan Sovyetler Birliği bu deklarasyonu desteklerken ABD net bir tavı almaktan kaçınmıştır. Sovyetler Birliği bundan sonraki yıllarda ABD'ye, Hint Okyanusu'nun tam bir barış bölgesine çevrilmesi konusunda görüşmeler yapmak üzere önerilerde bulunmuştur. Sonunda, dünya kamuoyunun baskıları altında Carter yönetimi, Hint Okyanusu'nda askersel varlığın sınırlandırılması ve giderek kaldırılması üzerine Sovyetler Birliği ile görüşmelere başlamaya karar vermiş ve ilk görüşmeler 1977 yılında başlamıştır. Konu üzerinde iki ülke arasında belirgin bir yakınlaşma sağlanmışken ABD 1978 yılında tek yanlı olarak görüşmeleri kesmiş ve Hint Okyanusu'ndaki askersel varlığını hızla artırmaya devam etmiştir. Sonradan, Viyana'daki SALT-2 doruk görüşmesi sırasında, Hint Okyanusu üzerine Sovyet-Amerikan görüşmelerinin yeniden başlatılması kararı alınmasına karşın ABD tarafı daha sonra, bu görüşmelere başlamayı tekrar reddetmiştir. Viyana doruğunun hemen ardından, Hint Okyanusu bölgesindeki ülkeler konferansının hazırladığı ve Sovyetler Birliği'nin de desteklediği bir plan tasarısı da ABD tarafından geri çevrilmiş ve konferansa katılan ABD sözcüsü, ABD'nin Hint Okyanusu'nda askersel varlık bulundurma "haklarını" koruyacağını açıklamıştır. Plana ANZUS paktı da kesinlikle karşı çıkmıştır.

Hint Okyanusu'nda bu günlerde iyice gerginleşen durum, bu denizin bir an önce bir barış bölgesine çevrilmesine verilen öneme büyük bir haklılık kazandırmaktadır.

Pekin'in Barış Düşmanı Dış Politikası Olumsuz Rol Oynuyor

Pekin Yönetimi barış düşmanı, savaş kışkırtıcısı Maoçu politikayı Mao'nun ölümünden sonra da vargücüyle sürdürmektedir. Mao'nun ölümünden sonra yapılan Beşinci Dönem Genel Çin Halk Temsilcileri Meclisi toplantısı ve Çin Komünist Partisi 11. Kongresi bu politikanın bütün temel ilkelerini korumuştur.

Yeni bir dünya savaşının kaçınılmazlıkla çıkacağını propaganda eden Pekin yönetimi aslında böyle bir savaşın kışkırtıcısı durumundadır. Resmi Çin propagandası, üçüncü bir dünya savaşına hazırlanılması ve bu amaçla bir an önce güçlü bir nükleer devlet haline gelmesi gerektiği savını ileri sürerken Pekin yönetimi de yeni nükleer silahlar yapımında hızla yol almak-

tadır. "Üç dünya" teorisinin maskesi altında, Sovyetler Birliği'ne ve ABD'ye karşı tüm dünya ülkelerinin ortak cephe alması tezi de artık terkedilerek barış güçlerinin kalesi Sovyetler Birliği dünya halklarının baş düşmanı ilan edilmiş ve Amerikan emperyalizmi dahil olmak üzere emperyalist ve gerici ülkelerin hepsiyle birlikte antisovyet bir cephe kurulması için aktif bir politika izlenmeye başlanmıştır.

Dünya hegemonyası peşinde koştuğunu resmi belgelerinde ilan Pekin yönetimi, askersel hazırlıklarını sürdürürebilmek için uluslararası arenada sürekli olarak bir gerginlik ortamı bulunmasını istemekte ve yumuşama sürecini baltalamaya çalışmaktadır. Bu nedenle, sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilerin, özellikle Sovyet-Amerikan ilişkilerinin barış yararına gelişmesine şiddetle karşı çıkmaktadır. Pekin yönetimi aynı nedenlerle Helsinki Sözleşmesine, SALT-2 anlaşmasına öfkeyle saldırmış, NATO'nun daha çok güçlenmesini savunmuş, Nötron bombasının, Cruise ve Pershing-2 roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesinin ateşli bir destekçisi olmuştur.

Pekin yönetimi, Amerika Birleşik Devletleri, Batı Avrupa ve Japonya ile olan ilişkilerinden, kendi savaş makinesini geliştirebilmek amacıyla yararlanmaya çalışmaktadır. Bu ülkelere silah siparişleri vermekte, çeşitli krediler almaktadır. Emperyalist ülkelerle ilişkilerini antisovyet bir blok oluşturulması rotasına oturtan Pekin, kendi kendini NATO'nun 16. üyesi ilan etmiştir. Maoçu liderler aynı nedenlerle Asya-Pasifik bölgesindeki Amerikan askersel varlığını desteklemekte, Güney Kore'deki Amerikan birliklerinin, Diego Garcia adasındaki ABD üssünün varlığını onaylamakta ve ABD-Japonya-Çin askersel ekseninin gerçekleştirilmesi için çaba harcamaktadır.

Pekin yönetimi Sovyetler Birliği ile ilişkilerini normalleştirmemeye ve bu ilişkileri gergin tutmaya özel bir dikkat göstermektedir. Sovyetler Birliği'nin, iki taraf arasında, saldırmazlık, kuvvete başvurmama, bakanlıklar arasındaki ilişkilerin başlatılması ve çeşitli işbirliği ilişkilerinin yeniden kurulmasına ilişkin anlaşma önerileri Pekin tarafından geri çevrilmiştir. Pekin yönetimi, sınırlar üzerindeki bazı konuların tamamen bir çözüme bağlanması için Sovyetler Birliği'nin yaptığı görüşme ve anlaşma önerilerini de kabul etmemiş, tersine geçen yıl başlayan bazı görüşmeleri kesmiş ve Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca bir politika izleyeceğini açıklamıştır. Pekin, iki ülke arasındaki ilişkileri gittikçe daha kötü bir atmosfer içine sokma adımlarından en önemlilerinden birini, Sovyet-Çin anlaşmasını feshederek atmıştır.

Pekin yönetimi, hegemonyacılığını pratiğe geçirmekten sakınmamıştır. 1960'larda Hindistan'a, 1969'da Sovyetler Birliği'ne, 1979'da Vietnam'a saldırmış, 1960 yılında Endonezya'daki Çin kökenli insanları kullanarak karışıklıklar çıkarmış, 1974'te Vietnam'a ait Paracel adalarını işgal etmiş, 1978'de Japonya'nın Senkaku Adaları üzerinde hak iddia ederek buralara silahlandırılmış balıkçı gemileri göndermiş, Kamboçya'da kukla Pol Pot'a bir soykırım rejimi kurdurmuş, Laos sınırlarını sık sık ihlal etmiş, Moğolistan sınırında sürekli olarak muazzam bir askersel yığınak bulundurmuştur. Pekin yönetimi bu saldırılarını, kendi "kaybedilmiş topraklar" teorisine dayandırmaktadır. Bu teoriye göre Asya'daki birçok ülke Çin'in tarihsel topraklarıdır ve şu ya da bu şekilde kaybedilmiş toprakların birçok haritasını yayınlamaktan çekinmemişler, hatta bu teoriyi ve haritaları okul kitaplarına kadar geçirmişlerdir. 1954'te yayınlanan böyle bir okul kitabında Vietnam, Kamboçya, Laos, Tayland, Burma, Nepal, Hindistan, Kore, Moğolistan ve bir kısım Sovyet toprağı Çin'in "kaybedilmiş toprakları" arasında sayılmaktadır. Pekin yönetiminin komşu ülkelerin topraklarını ele geçirebilmek için izlediği taktiklerden biri de, bu ülkelerde yaşayan Çin kökenli azınlıkları kullanarak karışıklıklar yaratmak, bu azınlıklardan çeteler kurmak, Hoalar denen bu azınlıkların zengin kesimlerinin, komşu ülkelerin hükümetlerine baskı yapmalarını sağlamaktır. Pekin yönetimi zengin Hoaları tam bir beşinci kol olarak kullanmaktadır.

Maoçu liderlerin sosyalist ülkelere düşmanlık ve emperyalist ülkelerle yaklaşma politikalarına, gelişmekte olan ülkelere ve ulusal kurtuluş hareketlerine düşmanlık politikası eşlik etmektedir. Angola halkına karşı CIA'nın

örgütlediği gruplarla ve faşist Şili cuntası ile ilişkileri buna en çarpıcı örneklerdir. Ortadoğu'da Camp David anlaşmalarını destekleyen Pekin yönetimi kanlı İran Şahının devrilmesinden kısa bir süre önce kendisine bir "dostluk" temsilcisi göndermiştir. Bağlantısızlar hareketinin bölünüp etkisizleştirilebilmesi için Amerikan emperyalizmi ile ortaklaşa harcadığı çabalar, Bağlantısızların son 6.Doruk Toplantısı sırasında çarpıcı bir açıklıkla ortaya serilmiştir.

Pekin yönetiminin dış politikası, komşusu Asya ülkeleri için dolaysız bir tehdit oluşturunurken dünya barışı için de ciddi bir tehlike durumundadır. Batılı devletlerin Sovyetler Birliği'ne karşı "Çin kartı"nı oynama girişimleri ve Pekin'e sağladıkları olanaklar bu tehlikeyi kat kat artırmaktadır.

AFRİKA.

Son yıllar, Afrika halklarının antiemperyalist savaşımında büyük atılımlara tanık oldu. Güney Afrika'da ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin yükselmesi, Angola, Mozambik, Gine-Bissau ve Etiyopya gibi ilerici Afrika devletlerinde ulusal bağımsızlığın konumlarının sağlamlaşması ve derin sosyo-ekonomik değişikliklerin yer alması ve halkların gerçek bağımsızlık için savaşımının güçlenmesi kıtadaki durumu nitelleyen gelişmeler oldu. Emperyalizme, yenisömürgeci ve gerici rejimlere karşı halk muhalefeti gelişmeye devam ediyor.

Diğer taraftan bu gelişmelerden rahatsız olan emperyalizm, uluslararası gericilik ve bağlaşıkları- işbirlikçileri gelişen antiemperyalist süreci ve ilerici atılımları durdurmak için entrika ve manevralarına hız verdiler. Afrika halklarının kendi gerçek özlennlerini gerçekleştirmeye yönelik çabalarına gem vurmaya çalışıyorlar. Emperyalizm, gerek Güney Afrika'da olduğu gibi yenisömürgeci çözümler dayatarak, gerekse doğrudan askeri müdahalelerle planlarını gerçekleştirmeye çalışıyor.

Güney Afrika'da, emperyalizm işbirlikçisi ırkçı beyaz azınlık rejimleri Angola, Mozambik ve Zambiya'ya karşı tehdit ve saldırılarına devam ediyorlar. Bu ülkelerdeki durumu, sınırlarındaki askeri saldırılarıyla destabilize etme uğraşı içindeler.

Afrika'daki ileri rejimler, emperyalizmin ve uluslararası gericiliğin tüm saldırılarına ve bağımsızlıklarını elde ettikten sonraki zor ve karışık koşullara karşın, sömürgeciliğin kalıntılarını ortadan kaldırmak, ilerici sosyo-ekonomik dönüşümleri gerçekleştirmek ve gerçek ekonomik bağımsızlığı elde etmek için kararlı bir şekilde savaşım veriyorlar.

Burada sözü edilmesi gereken bir olgu Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin Afrika'nın genç ülkelere yaptığı koşulsuz yardım. Bu yardım yeni toplumun yaratılmasında etkili oluyor ve devrimci süreci ilerletiyor.

Etiyopya'da devrim, her alandaki kazanımlarla pekişti. Yetmişlerin sonunda feodalizmin kökü tamamen kazındı ve sosyalizme yönelik gelişme ivme kazandı. Gene geçtiğimiz dönemde Uganda, Orta Avrupa ve Ekvator Gine'sinde faşist-baskıcı rejimler yıkıldı. Sudan, Liberya gibi ülkelere ise halkın baskılara karşı muhalefeti büyük oranda yükselme gösterdi.

Batı Sahara halkının, POLISARIO öncülüğünde, emperyalizme, Fas işgaline karşı ulusal bağımsızlık, kendi kaderini belirleme hakkı için verdiği savaşım sürdürülüyor. Geçtiğimiz günlerde, Moritanya ile yapılan anlaşmaya ve bir dizi utkuya karşın durum bölgede barışı tehdit eder niteliğini sürdürüyor.

Namibia, BM kararlarına rağmen ırkçı Güney Afrika rejiminin yasadışı işgali altında kalmaya devam ediyor. Irkçı rejim, işgal altında tuttuğu yerlerdeki baskıya, işkenceye ve halka terör uygulamaya devam ediyor. Bu bölge, aynı zamanda Angola'ya karşı saldırılarına devam eden UNITA çetelerince üs olarak kullanılıyor. Namibia halkının tek yasal temsilcisi SWAPO (Batı Afrika Halkları Kurtuluş Örgütü) ulusal bağımsızlık savaşına öncülük ediyor.

Zimbabve'de, Yurtsever Cephe öncülüğünde savaşım sürdüren halk, yenisömürgeci dayatmalara karşı yığinsal olarak direniyor.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ırkçı beyaz azınlık rejimi, kıtada emperyalizmin has işbirlikçisi konumunu sürdürüyor. NATO ile her alanda ilişkilerinin gelişmesi, emperyalizm tarafından nükleer silah üretimi için destek görmesi ve SATO gibi yeni bir askeri saldırganlık örgütünün kurulması çabalarında aktif rol oynaması nedeniyle barışa karşı kuvvetli bir tehdit unsuru olarak rol oynuyor. Komşu ülkelere silahlı saldırılarda bulunuyor.

Latin Amerika'nın gerici-faşist rejimleriyle de ilişkilerini sürdüren beyaz azınlık rejimi siyah çoğunluğa karşı korkunç bir baskı uyguluyor. Baskı ve işkence olanca şiddetiyle sürdürülüyor. Ülkedeki binlerce politik tutuklu güç koşullarda yaşamlarını sürdürüyorlar.

Uluslararası dayanışmanın da büyük etkisiyle, Afrika Ulusal Kongresi halk düşmanı rejime karşı önemli ölçüde başarılar elde etti. ırkçı rejim uluslararası platformlarda yalıtıldı. Görüldüğü gibi kıtada dinamik bir gelişme gözleniyor. Bu gelişme özellikle detant politikasının etkisinin arttığı dönemlerde hız kazandı. Emperyalizm tarafından dayatılan yenisömürgeci yöntemler iflas ediyor.

LATİN AMERİKA VE KARAİBLER

Kıta, özellikle son zamanlarda önemli ekonomik, politik ve toplumsal gelişmelere tanık oluyor. Nikaragua devriminin etkisi, ilerici-demokratik hareketlerin gelişmesi antiemperyalist güçlerin birliğinin güçlenmesi ve bu birlik içinde değişik toplumsal güçlerin katılımının yığinsallaşması Grenada'da devrimci güçlerin başarısı ve sosyalist Küba'nın çok yönlü gelişimini sürdürmesi, kıtanın vurgulanması gereken nitelikleri oldu.

Bölgede yer alan bir önemli nitelik gelişme halkların artan etkinliğiyle bir çok hükümetin, doğal kaynakların kullanılması, yeni ve adil uluslararası ilişkilerin kurulması, çokuluslu tekellerin etkinliklerinin denetlenmesi, egemenlik ve ulusal bağımsızlığın korunması yolunda kararlılıklarının artmasıdır. Latin Amerika Hükümetlerinin bu istemi bir dizi ikili ve çok yönlü uluslararası toplantılarda vurgulanmış ve hükümetlerin programına girmiş durumdadır.

Latin Amerika kıtasında son zamanlarda yer alan en önemli gelişme Nikaragua devriminin etkisi oldu. Emperyalizmin işbirlikçisi, kanlı Somoza diktatörlüğünü, FSNL öncülüğünde deviren Nikaragua halk güçleriyle kıta içinde tarihi önemde bir dayanışma kampanyası yükseltildi. Bu kampanya ülkenin yenisömürgeci onarımı ve yürürlüğe konan bir dizi devrimci dönüşümün gerçekleştirilmesi savaşımıyla, sırasında da aynen silahlı ayaklanma günlerinde olduğu gibi sürüyor.

Küba'da devrimin politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel kazanımlarının sağlam temellere oturması süreci olanca gücüyle sürüyor. Sürekli emperyalist ambargoya, halkın çıkar ve istemlerine karşı olarak kendi topraklarında tutunmaya devam eden Guantanamo askeri üssüne ve bölgede yapılan savaş kışkırtıcısı manevralara karşın Küba halkının devrimini korumada kararlılığı artıyor.

Son dönemde kıtanın başka ülkelerinde de olumlu gelişmeler gözlemlendi! "Kanal bölgesinde" önemli bir toprak parçasının egemenliğini emperyalistlerden tekrar geriye alması, Bolivya, Ekvator ve diğer bazı ülkelerde halkın savaşımıyla elde edilen demokratik kazanımlar, Brezilya'da geniş demokrasi güçlerinin gerici-baskıcı rejimi halkın temel haklarını tanımaya zorlaması, bölge barışına katkıda bulunan etmenler oldu.

Orta Amerika'da Nikaragua halkının etkisinden sonra, El Salvador, Guatemala ve Honduras'ta gerici diktatörlüklere karşı halkın örgütlü direnişi yükseliş gösterdi. Bu direnişin en belirgin özelliklerinden birinin katılan kitlelerin bir zamanlar gericilerin en büyük işbirlikçisi kiliseye varıncaya dek değişik politik güçleri kapsamayı oluşturunuyor. Karaibler bölgesinde de

ulusal bağımsızlık ve demokrasi için emperyalizme karşı savaşım olanca şiddetiyle devam ediyor. Grenada'da halk güçlerinin etkisinden sonra, Porto Riko'da da halkın ABD sömürgeciliğine karşı savaşımı, dünya ilerici güçlerinin büyük oranda dayanışmasını da olarak gelişiyor. Birleşmiş Milletler Sömürgecilik Özel Komitesi Porto Riko halkının bağımsızlık hakkını yapılan görüşmelerinde tanımış olması önemli bir uluslararası kazanımdır. Halklar uluslararası dayanışmanın da etkin desteğiyle sürdürdükleri savaşımalarıyla faşist rejimleri uluslararası alanda soyutluyorlar.

ABD emperyalizmi soğuk savaş politikasını Latin Amerika'da da uygulamaya çalışıyor. SATO paktını oluşturma çabalarına kitlenin gerici-faşist rejimlerini katma uğraşlarını sürdürüyor. ABD, Brezilya gibi gerici ülkelerle nükleer işbirliği yaparak, askeri-faşist rejimleri silahlandırarak, Karaibler'de sürdürdüğü askeri manevralarla ve bölgedeki askeri varlığını sürekli arttırarak bölgede savaş ocaklarını sürekli ayakta tutuyor.

Kıtada yoğun bir biçimde devam eden insan hakları ihlallerine karşı politik tutukluları serbest bırakılması, adam kaçırmaların sona erdirilmesi, kayıp insanların akıbetlerinin araştırılması, işkenceye son verilmesi ve halkların en temel haklarını ortadan kaldıran olağanüstü hal uygulamalarının sona erdirilmesi için savaşım, dünya barış güçlerinin etkin desteğinde ulusal ve uluslararası düzeylerde sürdürülüyor. Bu konuda belirgin ilerlemeler gözlemlendi.

Şili'de halk direnişi yükseliyor

Faşist Pinochet rejiminin alaşağı edilmesi ve ülkenin demokratikleştirilmesini sağlamak için Şili halkının birliği her zamankinden çok daha geniş temellerde yükseliyor. Unidad Popular'ın savaşımına her gün yeni yeni güçler katılıyor. Uluslararası alanda tüm olarak yalıtılmasına karşın eli kanlı Pinochet, iktidarını, ABD emperyalizmi ve yerli ve yabancı finans kuruluşlarının desteğine ve orduda hala süren denetimine dayanarak sürdürüyor. Ülkedeki demokratik muhalefet, açıkça faşist Pinochet rejimi yıkılmadıkça demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilemeyeceğini vurgulamaktadır.

Şili halkıyla uluslararası dayanışma, olağanüstü hal yasasının sona erdirilmesi, gizli istinbarat örgütü ONI'nin kaldırılması, işkencelere, cinayetlere son verilmesi, demokratik hakların sağlanması ve kayıp Şilililerin akıbetlerinin açıklanması istemleri etrafında yükseliyor. Bu istemler yığinsal dayanışma güçlerini Şili halkını etrafından topluyor.

BARİSA KARŞI EMPERYALİST DESTABİLİZASYON POLİTİKASI

ABD emperyalizmi özellikle güney doğu Asya halklarından yediği tokattan sonra bağlantısız ve gelişmekte olan ülkelere karşı destabilizasyon operasyonlarına gittikçe daha çok başvurmaktadır. Bu ülkelere kendi yandaşı yönetimler kurabilmek amacıyla işbirlikçisi gerici güçlerle birlikte yürüttüğü destabilizasyon operasyonları arasında, ekonomik ambargo uygulamak, pazarları ve parasal kaynakları kapatmak, ülke içinde yapay olarak ekonomik bunalımlar ve enflasyonist süreçler yaratmak, politik kişilere suikastlar düzenlemek, yerel gerici güçlere dış destek sağlamak, paralı asker kullanmak, bir çoğu sömürgeci dönemden arta kalmış olan devletlerarası ve ulusal çaptaki çelişkileri körükleyerek eski sorunları alevlendirmek ve yenilerini yaratmak, kitle haberleşme araçlarını kullanarak kamuoyunu yanıltmak, rüşvet dağıtmak, ekonomik şantaja başvurarak sözde "yardımları" kesmekle tehdit etmek ve sabotajlar yapmak ile askersel tehditlere başvurmak gibi yöntemler bulunmaktadır. ABD'nin bu yöntemleri uygularken kullandığı bolli başlı araçların başında CIA gelmektedir. Gelişmekte olan ülkelere demokratik yönetimlerin destabilizasyon girişimlerine karşı sürekli uyanık bulunmaları ve dünya kamuoyunun emperyalist destabilizasyon konusunda aydınlatılması, emperyalist destabilizasyona hedef olan ülkelerle uluslararası dayanışma yığinsal özen taşımaktadır. Bu önem, günümüzde emperyalizmin genel saldırısına artış gösterdiği, koşullarda daha da artmaktadır.

B A R I Ŗ S A V A Ŗ I M I
A Ć I S I N D A N
T Ü R K İ Y E D E K İ
G E L İ Ŗ M E L E R

Uluslararası gelişmelerin göze batan özelliği, ABD'nin başını çektiği emperyalizmin, yeniden soğuk savaş dönemine girilmesi için çabalarını yoğunlaştırması ve savaş tehlikesinin artmasıdır. Özellikle İran'da Şahlığın devrilmesi ve Afganistan devriminin yeni bir aşamaya yükselmesinden sonra emperyalizm, bölgenin askersel varlığını yoğunlaştırdı. Emperyalizmle bağımlılık ilişkileri olan Türkiye'nin, onun güdümündeki serüvenlere sürüklenmesi, bölgede ve dünyada barışa ve güvenliğe baltalayıcı girişimlere katılması tehlikesi giderek artıyor.

İmzalanan Savunma İşbirliği Anlaşması ile, ülkenin güvenliği tümüyle ABD'ye teslim edilmiş bulunuyor. Öteyandan ülke içinde demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan yasal ve idari önlemler alınıyor, demokratik kuruluşlar susturuluyor. Bu girişimlere haklı göstermek için savaş kışkırtıcılığı, öncelikle de kitle hareketinin araçlarıyla yaygınlaştırılıyor.

Diğer yandan okullarda militarist eğitim için yeni yönetmelikler oluşturuluyor; çocukların askersel bir ruhla büyümeleri, savaşçı olmaları için düzenlemeler getirilmek isteniyor.

Barış için savaşım, demokrasi için savaşımın ayrı değildir. Demokratik kazanımları ve konumları savunmak ve güçlü bir demokrasi hareketi yaratmak Türkiye barışseverlerinin ve onun güçlü kuruluşunun görevidir. Bu nedenle dünyadaki son gelişmelerle birlikte Türkiye'deki gelişmeler bizi yakından ilgilendirmektedir.

Türkiye sahip olduğu geo-politik yer ile bölgede bir barış ve güvenlik ortamı oluşturmada önemli bir unsur olabileceken, içinde bulunduğu ekonomik ilişkiler, NATO üyeliği, emperyalizmin dayatmaları ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin gerici, soven, militarist politikaları nedeniyle sürekli bir gerginliğin üssü haline getirilmek isteniyor. Bağımsızlık, demokrasi ve barış yolundaki çabaların engellenmesi, kırılması ve geriletilmesi dayatılıyor. Gelişmeler göstermiştir ki emperyalizm amacına varmak için her ülkenin özgür koşullarından yararlanarak faşist, militarist, gerici ve soven güçlerle işbirliği yapmaktadır. Türkiye'de de yaptığı budur.

Türkiye Dış Politikasındaki Gelişmelere Kısa Bir Bakış

Ülkemizin bugün içinde bulunduğu koşulları ve barış hareketinin önünde duran görevleri saptayabilmek açısından dış politikada izlenen tutumlara kısaca bir göz atmak gereklidir.

Türkiye dış politikasında Atatürk'ün çizdiği, "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ilkesinden kaynaklanan bağımsız tutur İkinci Dünya savaşından sonra terkedilmiş, komşularımızla sürdürülen dostça ilişkilerin gerginleşmesine yol açan, emperyalizme bağlanarak bir politika izlenmeye başlanmıştır.

İkinci Dünya savaşından sonra dünya sosyalist sisteminin kurulması ve geri kalmış ülkelerde bağımsızlık ve kurtuluş mücadelelerinin yükselmesi emperyalizmi her an sıcak savaşlara dönüşebilecek bir soğuk savaş stratejisi izlenmeye yöneltince, bunun etkisi Türkiye'de de hissedildi. Truman doktrini ile Türkiye ve Yunanistan ile birlikte tüm bölge halklarının yükselen bağımsızlık ve özgürlük savaşımı oluşturulan yeni üs ve paktlarla çember altına alınmak istendi.

1950 yılında Moelise bile danışmadan Kore'ye asker göndermek bağımlı politikanın somut ilk göstergesidir. Gerici Bayar-Menderes yönetimi Türkiye'yi ABD'nin Uzakdoğu'daki Kore serüvenine katılan tek Ortadoğu ülkesi haline getirmişti. Türkiye, binlerce askerini dünyanın öbür ucunda bağımsızlık savaşına veren bir halka karşı savaşa ve ölüme göndermesine karşılık, 1952 yılında NATO'ya kabul edilmekle "ödüllendirildi". Bu arada ülke içinde Kore savaşına katılmaya karşı çıkan güçler zorbaça ezildi, Barışseverler Cemiyeti kapatıldı, yüzlerce barışsever uzun hapis cezalarına çarptırıldı.

Türkiye, NATO'dan sonra 1955'de ABD ve İngiltere'nin de dahil olduğu İran, Pakistan, Irak'la birlikte (Irak'taki demokratik gelişmelerden sonra CENTO adını alan ve İran'da Şah yönetiminin devrilmesinden sonra da tarihe karışan) Bağdat Paktına girdi. Ülkemiz 1950'li yıllardan başlayarak emperyalizm için bir askeri köprü başı ve "sadık bir müttefik" haline getirildi. Örneğin, 1955'de Bandung, Asya-Afrika Ülkeleri Konferansında, her ne kadar sömürgeciliğin kınanması lehinde oy kullanılmış ise de, konferansı bölme girişimlerinde emperyalist ülkelerin yanında yer alınmıştır. Bu tutum daha bir çok alanda da izlendi.

Gene BM toplantılarında Cezayir, Kongo, Angola gibi bağımsızlık mücadelesi veren halkların yanında değil, sömürgeci ülkelerin yanında oy kullanılmıştır. 1956'da Mısır'a karşı girişilen üçlü emperyalist saldırıyı onaylayan ilk Ortadoğu ülkesi Türkiye olmuştur. Bir yıl sonra, 1957'de Suriye sınırına asker sıfırlarak emperyalizmin gerginlik yaratma stratejisine fiilen hizmet edildi. 1958'de Lübnan'da halkın gerici Şamun yönetimine karşı ayaklanması sırasında, bu ayaklanmayı bastırmak için iç savaşa müdahale etmekten yana çıkıldı. Bunlar 1950'lerdeki soğuk savaş döneminde Türkiye'nin izlediği dış politikanın bir kaç çarpıcı örneğidir.

27 Mayıs dış politikada önemli bir değişikliğe yol açmadı. 1960'lardan sonra dünyada gelişmeye başlayan yavaş yavaş hareketinden Türkiye uzun süre etkilenmedi.

1964 Kıbrıs olayları sırasında Cumhurbaşkanı İnönü'ye Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı Johnson'un verdiği ve Türk ordusunun elindeki silahları NATO ve Amerikan mali eline Amerika'dan izin almadan kullanılabileceğine dair mektup kamuoyunda varolan ABD aleyhtarı potansiyelin su yüzüne çıkmasına yol açtı. O sırada yürütülen bağımlı dış politikanın yanlışlığı tartışılmaya başlandı. O zamana kadar "Komünizm tehlikesi" ile ciri tutulan politikalar kamuoyunda demaske olmaya, soğuk savaşın yersizliği ve sahteliği tartışılmaya başladı. Hele 1966 yılında Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin'in Türkiye'yi ziyareti iki ülke arasında iyi komşuluk ilişkilerinin yeniden geliştirilmesinin başlangıcı oldu. Bu tarihten sonra gerek kamuoyunun baskısı, gerekse emperyalist ülkelerin verdikleri sözde yardımlarla ayakta duranayan ekonominin dayattığı zorunluluklar nedeni ile başta SSCB olmak üzere diğer komşularımızla karşılıklı iyi ilişkiler doğrultusunda adımlar atılmaya başlandı. Ne varki bir yandan iyi komşuluk üstüne söylevler söylenirken öteyandan komşularımızın güvenliğine yönelik yabancı askeri üsleri, üsleri emperyalizmin emrinde tutuldu. Örneğin SSCB ile olan ilişkilerimiz bugün bile Atatürk zamanındaki gibi karşılıklı güven ve dostluk düzeyine ulaşmamıştır. O dönemde ilişkilerin boyutu ve güvenliği çok ileri düzeylerde idi.

Cumhuriyet'in kuruluşundan M. Kemal'in ölümüne dek süren dönemde Türkiye'nin dış politikası komşuları ile iyi dostluk ve işbirliğine önem veren, karşılıklı güven ve saldırmazlık ilkelerini esas alan bir çizgi izlemiştir. "M. Kemal Atatürk bu gerçeği 1924 yılında yaptığı bir konuşmada şöyle dile getiriyordu: "Eski dostumuz Rusya Sovyet Cumhuriyeti ile ilişkimiz dostluk vadesinde hergün daha çok gelişmekte ve ilerlemektedir. Cumhuriyet hükümetimiz, Rusya Sovyet Cumhuriyeti ile hakiki ve geniş iyi ilişkileri geçmişte olduğu gibi, politik şiarı saymaktadır."

O dönemdeki ilişkilerin başka bir niteliği de Türkiye'nin seçtiği ekonomik politikanın gereği olarak düne kadar savastığı Kapitalist Batı'ya açılma, kapitalist sistemin bunalımı ile birlikte Sovyetler Birliği ile ekonomik işbirliğini geliştirmesi olmuştur. Egemen güçler kısa sürede süpekülatif kar getiren alanlara yönelirken Türkiye gereksinim duyduğu sanayi yatırımları için büyük ölçüde Sovyet Yardımlarından faydalanmıştır. Örneğin Türkiye'nin Sovyetlerden ithalatı 1923 yılında % 2.1'den 1932'de % 5.7'ye, ihracatı ise % 2'den % 3.7'ye çıkmıştır. 1932'de SSCB'den sanayi maddeleri ve makina ithali için bir kredi anlaşması imzalanmıştır. Bu alandaki örnekleri çoğaltmak olanaklıdır. Atatürk 9 Mayıs 1935'de CHP 4. Büyük Kurultay'ını açarken yaptığı konuşmada 2 ülke arasındaki "karagün" dostluğunu ve güveni şöyle dile getirmiştir: "Sovyetlerle dostluğumuz her zamanki gibi sağlamdır ve içtendir. Karagünlerimizden kalan bu dostluk bağına Türk ulusu unutulmaz değerli bir

hatıra bilir. İki memleket arasında her yönden temaslar sıklaşmakta ve genişlemektedir... Devletlerimiz, hükümetleri ve uluslarıyla her fırsatta birbirlerine nasıl inandıklarına ve ne kadar güvendiklerini bütün dünya ya göstermektedirler. Son günlerde boğazlar meselesini ortaya koyduğumuz zaman Sovyetler'in bizim tezimizdeki doğruluğu ve haklılığı bildirmiş olmaları Türk ulusunda yeniden derin dostluk duyguları uyandırmıştır.

Dünyada detant sürecinin geliştiği dönemde, Türkiye dış politikasında da olumlu, halkımızın yararına bazı önemli yönelişler olmuştur. Bunların başında 1975 Ağustos'unda Helsinki'de imzalanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği anlaşması gelir. Bu belge ABD ve Kanada'nın yanında Türkiye'ninde içinde bulunduğu 35 Avrupa ülkesi tarafından imzalanmıştır. 1973-1975 yılları arasında sürdürülen yoğun çabaların sonucu imzalanan Helsinki Sonuç Belgesi'ni hayata geçirmek, bu belgedeki imzalarla taahhüt edilmiştir. Ne varki Türkiye'nin anlaşmanın gereklerini yerine getirdiğini söylemek zordur. Anlaşmadan kamuoyu yeteri ölçüde bilgi sahibi kılınmamıştır. Örneğin SSCB'nin Helsinki Konferans'ında alınan kararları kitap haline getirerek 26 Milyon dağıtmasına karşın Türkiye hükümetler bu görevi kamuoyunun haberi bile olmayan bir kaçıyüz baskılı bir yayınla geçiştirmişlerdir. Oysa Helsinki Sonuç belgesi soğuk savaş döneminin sona ermesi, yumuşama ve işbirliği döneminin başlaması için tarihsel bir dönüşümdür ve Türkiye içinde konsullarıyla arasındaki ilişkileri karşılıklı yarar temeli üzerinde geliştirmek açısından önemli olanaklar sağlamaktadır.

Türkiye barış savaşçıları, barışı savunanlar Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Anlaşmasının hayata geçirilmesi için yoğun çalışmalar yapmışlardır. Derneğin bu çalışmaları bir başka bölümde sunulmaktadır. Dünya'da ve Türkiye'de soğuk savaş stratejisine bağlı politikaların gündeme sokulduğu günümüzde Helsinki Sonuç Belgesi, Silahsızlanma ve Barış çabalarında en etkin bir araç olarak elimizdedir. Türkiye'nin dış politikasında olumlu gelişmelerden biriside 1978 Haziran'ında Başbakan Bülent Ecevit'in Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret ve imzalanan belgelerdir. Bu ziyaretin sonunda yayınlanan bildiride, "uluslararası durumun gelişmesini değerlendiren taraflar, günümüzde iyi konsülük ilişkilerinin daha da geliştirilmesi için pekçok olanak bulunduğunu memnuniyetle belirttiler. Ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferans'ı Sonuç Belgesi'nin aynen hayata geçirilmesinin karşılıklı güvenin pekiştirilmesinde önemli bir unsur olduğunu açıkladılar" denilmektedir. Aynı bildiride, "Türkiye ve Sovyetler Birliği Avrupa Güvenlik ve İşbirliği iştirakçileri ile tüm devletlerin, sonuç belgesinde yer alan ilke ve hükümleri dolgun biçimde hayata geçirmelerinin zorunlu olduğunu, yumuşama süreci sayesinde güvenin geliştiğini, güvenlik ve işbirliğinin geliştiğini belirttiler. Bununla ilgili taraflar, Belgrad toplantısının en olumlu sonucunun toplantıya katılan ülkelerin bu süreci devam ettirmeye hazır olduklarını tekrarlamaları olduğunu açıkladılar. Bundan başka 1980 yılında Madrid'te yapılacak toplantının önemini belirttiler."

Dış politikada belirginleşen bir önemli değişimde, gelişmekte olan ülkelerle geliştirilen işbirliğidir. Gerek gelişen detant sürecinin etkisi gerekse bu sözü edilen yönelim sonucu Filistin Halkının tek ve yasal temsilcisi olan FKO'nun Ankara'da bir büro açmasına izin verildi. Aslında, FKO haklı davasını bütün dünya kamuoyuna kabul ettirmiş ve saygınlığını tartışmasız hale getirmiştir. Bu bakımdan Türkiye çok geç kalmıştır.

Ama izlenen dış politika içinde, bu geç kalmaya rağmen olay olumlu bir gelişmedir ve bölgede barışın korunmasına katkıda bulunacaktır.

Bu birkaç olumlu gelişmeye rağmen Türkiye, kendi çıkarları ve bölgenin güvenliğine uygun perspektifler içeren bir dış politika çizebilmiş değildir. Aralık 1979'da yapılan NATO Dışişleri bakanla toplantısında Dışişlerinin yer alabileceğini söylemiş ve bu saldırganlığı kayıtsız şartsız desteklemiştir. NATO Genel Sekreteri Luns, daha sonra düzenlediği basın toplantısında bu tutumu doğrulamıştır. Türkiye şimdi koşullar kesinlikle 30 yıl öncesine uymadığı halde 1950 yıllarındaki teslimiyetçi dış politikayı uygulamaya koyuyor. Bu ülkemiz ve bölgemiz için son derece sakıncalı ve tehlikeli bir tercihtir.

ABD ile imzalanan "Savunma İşbirliği Anlaşması" bu , tehlikeli tercihin en son somutlanmasıdır. Bu anlaşma ile ulusal bağımsızlığımız bir kez daha hançerlendi. Soğuk savaşçı militarist güçlerin konumlarını güçlendirme yolunda yeni olanaklar açıldı. Bu anlaşmayla, Türkiye'nin dün olduğu gibi bugünde bölge halklarına karşı emperyalizmin sıçrama tahtası olarak kullanılması olasılığının önu daha da açılmış oldu.

Soğuk savaş ortamından yararlanmak ve savaş kışkırtıcılığı yapmak konusunda Türkiye'nin kırılgan çok kralcı kesilerek emperyalizme ayak uydurması barışı sevenler için kabul edilebilecek bir gidişat değildir. 51 CHP'li parlamenterin Meclis'e verdikleri önergede dedikleri gibi Türkiye'yi bir nükleer mezarlığa çevirmeye kimsenin hakkı olmamalıdır.

Türkiye ayrıca emperyalizmin ortadoğu için planladığı yeni bir askeri pakt için de hesaptadır. İsrail, Mısır ve Suudi Arabistan'ı içine alacak ve Türkiye'yi de katılmaya zorlayan emperyalizmin güdümündeki bu mutasavver pakt bölgemizdeki halkların uyanışını önlemek ve emperyalizmin bölge petrollerine kendi denetimi altında tutmak gibi hesaplara dayanıyor. İran'da Şahlık rejiminin devrilmesi ABD'nin bölgemizde yeni manevralar oluşturmaya neden olmuştur. Bu arada Türkiye'ye emperyalizmin jandarmalığı görevi yüklenmek isteniyor. Bu amaçla emperyalizm demokrasi dışı rejim modellerini sahneye sürmeye çalışmaktadır. Türkiye'deki ekonomik, sosyal ve toplumsal bunalımın ana kaynağı bu emperyalist hesaplar ve dayatmalardır.

ASKERSEL HARCAMALAR VE EKONOMİK BUNALIM

Yıllardır sürdürülen emperyalizme bağımlı dış politika ve özellikle de NATO üyeliği,bugün ülkemiz ekonomisini saran derin bunalımın başlıca nedenlerinden biridir.

Türkiye,dünyada nüfusuna oranla en büyük orduları besleyen,en yüksek askersel harcamaları yapan ülkelerden biridir. Londra'da bulunan uluslararası stratejik incelemeler enstitüsünce (International Institute for Strategic Studies) yayınlanan askersel denge (The Military Balance)adlı kitapta NATO üyeleri arasında yapılan karşılaştırmalara göre :

. Silahlanma harcamalarının ulusal gelirdeki payı açısından Türkiye,ABD'den sonra ikinci gelmektedir. (ABD'de %6, Türkiye'de %5.7, Yunanistan'da %5, Federal Almanya'da %3.6,Fransa'da %3.4)

. Askeri insan gücünün 18-45 yaş arası insan nüfusuna oranında da Türkiye Yunanistan'dan sonra ikinci durumdadır. (Yunanistan'da %11 ,ABD'de %4.7, Federal Almanya'da %3.9, İngiltere'de %3)

. 1971-1977 yılları arasında sabit fiyatlarla NATO harcamalarındaki artış oranı bakımından Türkiye %13.87 ile başta gelmektedir. Bu oran,Fransa'da %3.22,Federal Almanya'da %2.42'dir.ABD'nin NATO harcamaları ise,aynı dönemde %1.21 oranında bir düşme göstermektedir.

. Türkiye'nin 1975-78 arasında savunma harcamaları yılda ortalama 2,286 milyon dolar olmuştur. 1978 yılında kişi başına düşen savunma harcaması 54 dolardır.

. Türkiye'de sanayi yatırımlarına ayrılan her 100 liraya karşılık askeri amaçlarla 1977'de 177 lira,1978'de ise,225 lira harcanmıştır.

Emperyalist ülkeler ekonomik bunalımlarını aşabilmek için silah satışlarını

kışkırtmaktadırlar. Emperyalizmin bu planları çerçevesinde NATO 1978 yılında üye ülkelerin silahlanma harcamalarını her yıl %3 artırmaları kararını almıştır. Öte yandan da sürekli olarak varolan silah depolarının modernleştirilmesi, AWACS gibi pahalı yeni sistemlerin benimsenmesini dayatmaktadır.

Örneğin 1972 yılında Remo Planı yasallaştırılarak Türkiye için 16 milyar liralık bir modernleştirme planı saptandı. Salt bu modernleşmenin 1977 yılına kadar Türkiye ekonomisine yüklediği yük 510 milyon markı geçiyor. Yani 1973'ten bu yana alınan 40 Fantom uçağına ödenen para 1.5 milyar mark, yani bugünkü kurla 60 milyar Türk lirasıdır. Fantomlardan sonra yaklaşık 150 modern uçak alımı daha öngörülmekte, deniz, kara ve hava kuvvetlerinde diğer modernleşme planları yapılmaktadır.

Gene, Pershing-2 ve Cruise füzelerinin NATO ülkelere ilk aşamada 5 milyar dolar yük getireceği hesaplanmaktadır.

Bu dayatmalar sonucu, Türkiye bütçesinin önemli bir kesimi askersel harcamalara ayrılmaktadır. Askersel harcamaların önemli bir bölümünün diğer bütçe kesimleri içinde yer almasına karşın 1980 yılında salt savunma bütçesi 113 milyar liraya çıkmıştır.

Öte yandan 1980 bütçesinde Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık, Gıda Tarım ve Hayvancılık, Ulaştırma, Sanayi ve Teknoloji, Turizm ve Tanıtma, Köy İşleri ve Kooperatifler, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Sosyal Güvenlik, Gençlik ve Spor, Kültür İmar ve İskan, Gümrük ve Tekel ve Orman Bakanlıklarına ayrılan toplam miktar 111 milyar liradır.

Bugün ülkemizin,

- . hızla büyüyen dış ticaret açığı ve döviz darboğazı,
- . faizleri bile ödenemeyen dış borçlar,
- . sifıra inen kalkınma hızı,
- . yarıdan düşük kapasiteyle çalışan fabrikalar ve üretimde hızlı bir düşme
- . %103'e varan bir enflasyon oranı,
- . %800'e varan fiyat artışları ile belirlenen ekonomik bir bunalım içinde çalkanmasının kaynağı bu politikalarda yatmaktadır.

Ekonomik darboğazları aşmanın başlıca yollarından birinin askersel harcamaları azaltmak, böylece elde edilecek fonları üretici alanlara ve halka dönük hizmetlere yatırmak olduğu açıktır.

Bir kaç örnek vermek gerekirse:

- . Türkiye'nin 1978 silahlanma-savunma bütçesini oluşturan 53 milyar lirayla,
- 10 merkezi sulama tesisi,
- 3 elektrik santrali,
- 50 merkezi içme suyu ve kanalizasyon tesisi,
- 35 çeşitli büyüklükte fabrika

yapılabileceği hesaplanmıştır.

. AWACS projesi için taahhüt edilen 516 milyar dolarla,

- 1 çelik fabrikası,
- 1 traktör motorları fabrikası,
- 2 takım tezgahları fabrikası,
- 3 kağıt fabrikası,
- 1 tekstil fabrikası,
- 1 inşaat makineleri fabrikası, ve
- 1 ağır sanayi teçhizat fabrikası,

kurulabilir.

. Yapılan hesaplara göre, 1 yılda dövizle alınan silahların yarı yarıya azaltılmasıyla kurulabilecek fabrikalarda yaklaşık 50 bin işçiye iş alanı açılacaktır.

Ne var ki, egemen güçler bu çıkar yolu görmek yerine, bunalımdan tüm yükü geniş halkı yığınlarının sırtına bindirerek çıkma politikasını benimsemektedirler. Bunun sonucu, işten çıkarmalar yığınsallaşarak yoğunlaşmakta ve iş-sicler ordusu büyümekte, ostromik fiyat artışları ve yüksek vergi oranları emekçi yığınların satın alma gücünü alabildiğine düşürmekte, küçük ve orta işletmeler hızla iflase sürüklenmekte, kırsal alandaki hızlı yığın ve yoksullaşma sonucu kentlere yoğun bir nüfus akışı doğmaktadır.

BARIŞ VE GÜVENLİĞİMİZ İÇİN EN BÜYÜK TEHDİT ÜLKEMİZDEKİ YABANCI ASKERİ ÜSLERDİR

Emperyalist güçler, İran'daki demokratik gelişmeler sonucu, bölgedeki en güçlü kalelerini yitirmiş oldular. Bu koşullarda, emperyalizm açısından topraklarımız üstünde varolan 101 adet ABD ve NATO üssünün önemi daha da artmış ve güncelleşmiştir. NATO üyeliği ve ABD ile imzalanan ikili anlaşmalar sonucu dayatılan ve çeşitli belgelerde de açıklandığı gibi Türkiye'nin denetimi dışında bulunan bu üsler, yalnızca ulusal bağımsızlığımızın zedelenmesi açısından bir utanç kaynağı olmakla kalmamakta, aynı zamanda Türkiye'nin komşularıyla barış ve güvenlik içinde yaşamasına da en büyük tehdidi oluşturmaktadır.

Gene Uluslararası Stratejik İncelemeler Enstitüsünün verdiği bilgilere göre 1977 yılında Türkiye toprakları üstünde şu nükleer silahlar bulunmaktaydı:

- Kara: her kolorduda 1 tabur, 8 inç nükleer başlıklı sahra topu, 18 adet Honest John güdümlü füze taburu.
- Hava: nükleer bomba atabilecek 2 taktik hava filosu, yerden havaya ateş edebilecek nitelikte Nike-Hercules füze bataryaları.

Bu silahların nükleer başlıkları 8 yerde ABD-Türk ortak depolarında, fiilen ABD'nin denetiminde saklanmaktadır. Ayrıca İncirlikte ABD'nin stratejik ve taktik bir hava filosu bulunmaktadır.

Kısacası ülkemiz toprakları üstünde, tümüyle ABD'nin denetiminde olan bir nükleer yığınak oluşturulmuştur.

ABD ve NATO'ya bağımlılığın savunucuları, kendilerini haklı çıkarmak için bir sözde "Sovyet tehdidi" masalını ileri sürmektedirler. Özellikle yeni hükümetin işbaşına gelmesiyle TRT ve tekelci basında anta-sovyetizm kampanyası büyük bir yoğunluk kazanmıştır ve savaş kışkırtıcı yayınların önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu amaçla gerçekler çarpıtılmakta, emperyalist haber ajanslarınca yaygınlaştırılan haberler aynen yinelenmektedir. Bunun çarpıcı örneklerinden biri, bir süre önce Pravda gazetesinde 48 CHP'li parlamenterin Meclise verdiği soruşturma önergesinden yapılan alıntının, sözde Sovyetler Birliği'nin Türkiye'yi bir "nükleer mezarlık" haline çevirmek istediği biçiminde çarpıtılmasıdır. Bunu yaparken Sovyetler Birliği'nin sürekli olarak yinelediği barış önerilerini ve özellikle toprakları üstünde nükleer silah bulundurmaya karşı hiç bir zaman nükleer silah kullanmayacağı hakkında önerdiği garanti konusunda tek söz etmemektedirler.

Bu güçler, Sovyetler Birliği'nin barış ve silahsızlanma doğrultusundaki öneri ve girişimlerini, Türkiye ile bir saldırmazlık ve dostluk anlaşması imzalamaya hazır olduğu hakkındaki açıklamalarını ha hiç yansıtmamakta, ya da üstü kapalı geçiştirmektedirler.

Gerçekte, CHP'li barışsever parlamenterlerin önergesinde de belirtildiği gibi, ülkemizin bir "nükleer mezarlık" haline dönüşmesi tehlikesi, yalnız ve yalnız emperyalizme bağımlı politikalarından kaynaklanmaktadır.

SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞI VE FAŞİZM

Emperyalizme bağımlılığı pekiştirmek, Türkiye'yi bölgede emperyalizmin kallesi haline getirmek, ülke ekonomisini silah tekellerine ve diğer çok uluslu şirketlere poşkes çekmek isteyenler, emperyalist güçler ve onların yerli işbirlikçileri, aynı zamanda ülkede bir zorbalık rejimini dayatmaktadırlar. Yani savaş kışkırtıcıları ile faşizm özlemcileri aynı güçlerdir.

Faşist MHP yöneticilerinin, gerek TBMM de yapılan dış politika görüşmeleri sırasında, gerekse tüm yayınlarında NATO'nun, yabancı askeri üslerin, ABD ile imzalanan ikili kölelik anlaşmalarının en ateşli savunucuları olmaları, faşizmle savaş kışkırtıcılığının nasıl ayrılmaz bir bütün olduğunu kanıtlaması yönünden açık bir örnektir.

Nitekim, dünyada soğuk savaş rüzgarlarının esmeye başlaması ve bölgemizde emperyalizmin açık saldırı planlarına paralel olarak, Türkiye'de faşist bir Cunta tehlikesi alabildiği ne güncelleştirilmiştir.

Faşist bir diktatörlük, bazı çevrelerin göstermek istediği gibi, bugünkü koşullardan bağımsız, "uzak" bir tehlike, yepyeni bir "model" değildir. Bugün, demokratik hak ve özgürlükler gitgide kısıtlanarak, insan hakları ayaklar altına alınarak, özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırarak faşist bir diktatörlüğün adımları hızla atılmaktadır.

Türkiye İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini kabul etmiş bir ülkedir. T.C. Anayasasına göre, usulüne uygun olarak onaylanıp resmi gazete'de yayınlanan bu uluslararası sözleşmeler yasa hükmündedir. Ülkemiz 1975' de Helsinki'de imzalanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Nihai Senedine imza koyan Devletlerden birisidir. Ne varki, Anayasa ve Uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan İnsan hak ve özgürlükleri, son dönemde geliştirilen anti-demokratik yasa ve uygulamalarla ihlal edilmiş bulunmaktadır.

Yukarda belirtilen belgelerin özüne ve sözüne ters olarak, ülkemizde her türlü örgütlenme ve düşünce özgürlüğü ağır baskı ve kısıtlamalar altındadır.

Demokratik kitle örgütlerinin büyük çoğunluğu kapatılmış durumdadır. Yeni çıkarılan Dernekler ve Gösteri ve Toplantı Yürüyüşleri Yasaları ile açık bulunanların çalışmaları da büyük ölçüde engellenmiştir.

Günlük gazetelerin kapatılmasına kadar varırılan demokratik basın üstündeki baskılar, düşünce özgürlüğüne yönelik ağır bir saldırdır.

Üstelik, bu baskı yasa ve uygulamalarıyla da yetinilmemekte, Sıkıyönetim Yasa'sının değiştirilmesi, olağanüstü hal yasa'sı çıkarılması gibi girişimler de gündeme getirilmektedir. Anayasamıza aykırı olan böylesi anti-demokratik yasaların çıkarılabilmesini sağlamak üzere Anayasa değişikliği de planlara dahildir.

Tüm bu yasal değişikliklerin getirilmesi için tek "gerekçe" olarak anarşi ve terörü önlemek gösterilmektedir.

Olağanüstü mahkemeler kurularak, sendikal hak ve özgürlükler kısıtlanarak, demokratik derneklerin çalışmaları sınırlandırılarak, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı rafa kaldırılarak, 141. 142. maddeler ağırlaştırılarak, özel yaşamın gizliliği yargıç güvencesinden çıkartılarak sözde terörün önlenebileceği iddia edilmektedir.

Oysa, terörün önlenebilmesiyle demokratik hak ve özgürlüklerin budanması arasında bir bağ olmadığı açıktır. Hiç bir sanık düşünce özgürlüğünden yararlanarak cinayet işlememiş, hiç bir tutuklu demokrasiden yararlanarak cezaevinden kaçmamıştır.

"Anarşi ve terörü önlemek gerekçesiyle getirilen sıkıyönetim koşullarında barışın ve insan haklarının savunma doğrultusunda çalışmalar yürüten demokratik örgütler kapatılmış, ama faşist terör engellenebilmiş, tersine azgınlaşarak sürmüştür. Hem öylesine yoğun olarak sürmüştür ki, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 14.2.1980 tarihinde bir bildiri yayınlayarak, "bazı kimselerce ev ve işyeri sahipleri okudukları gazetelerden politik görüşle-

rinin belirlendiğinin saptandığını ve kapıların ancak girenin kim olduğu anlaşıldıktan sonra açılması gerektiğine " dikkati çekmiştir.

Gene, bir gün içinde (3.12.1979) 56 valinin görevden alınıp ilinin değiştirilmesi ya da aynı gün (10.12.1979) 59 ilin emniyet müdürünün birden görevden çekilmesi de terör eylemlerini azaltmamış artırmıştır.

Temel hak ve özgürlüklerin özünü hedef alan saldırıların yasallaştırılmasına karşın, tüm dünyada insan haklarının ve barışın baş düşmanı olarak tanınan ve lanetlenen faşist örgütlenme ülkemizde alabildiğine özgürdür. Faşist cinayetler bir yandan toplumda saygınlık kazanan aydınlara, demokratlara, ilericilere yönelmekte, diğer yandan Kahramanmaraş soy kırımında olduğu gibi hedef gözetmeyen kitlesel kırım boyutuna ulaşmaktadır.

Yeni çıkarılan baskı yasalarına ve baskıcı uygulamalara karşın, kanlı terör olaylarının boyutları hızla yükselmektedir. 1979 Ocak-Kasım ayları arasında politik cinayetlerde öldürülenlerin sayısı 935, yaralananlar ise 960 iken, yeni hükümetin işbaşına gelmesinden sonraki 90 gün içinde ölü sayısı 701'e yaralı sayısı ise 2000'e çıkmıştır. Bu sayılar içinde, aralarında 10 yaşında bir çocuğun da bulunduğu, kolluk kuvvetlerinin "dur" çağrısını duymadıkları için vurulanlar yoktur.

Ayrıca, siyasi tutukluların bir çoğuna ağır işkenceler uygulandığına dair belgeler yayınlanmaktadır. Hapisanelerdeki koşullar da işkence niteliğindedir. Tutuklu sayısı cezaevlerindeki yatak sayısından en az 10 bin daha fazladır. Uyuz, tüberküloz gibi hastalıklar alışılmış olaylar haline gelirken, Ocak ayının son günlerinde Mamak cezaevinde çok kötü koşullarda, her türlü tıbbi yardımdan uzak dünyaya gelmek zorunda bırakılan, göbeği tırnak makası ile kesilen bebek ancak 5 gün yaşayabilmıştır.

Nitekim bu koşullar sonucu CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de 14.2.1980 günü basın toplantısında özetle şu açıklamayı yapmak zorunluluğunu duymuştur: " Demirel uygulamaya koyduğu Güney Amerika ekonomik modeli ile birlikte dikta rejimini oturtmak istemektedir. Polis kılıfına sokulmuş iktidar eskiyası ve bazı terörist güçlerin hükümetin teşviki ve bilgisi ile, EsEs (SS) ve Gestapo yöntemi ile masum insanlar üzerinde faşizm tezgahlanmasına yönelik baskı ve işkence yapmaktadır. İnsan hakları, Uganda'da Idi Amin'den beri dikta rejimlerinde dahi görülmemiş ölçüde çiğnenmektedir."

"Sol" maskeli bazı terörist grupların son günlerde asker ve polis cinayetlerini yoğunlaştırmaları da kuşkusuz bu faşizan girişimlere çanak tutmaktan başka anlam taşımamaktadır.

"Anarşi ve terörü önlemenin tek yolu demokrasiyi alabildiğine genişletmek, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üstündeki tüm sınırlamaları kaldırmak, aynı zamanda da demokrasi düşmanı faşist örgütleri dağıtmak, faşist ideolojisi yasaklamaktan geçmektedir. Barışsever güçlefin ardıcıl savunduğu bu görüş, tarihsel olarak doğrulanmıştır.

Ne varki, anti-demokratik yasa ve uygulamalar gerçekte "anarşi ve terörü önlemeye" değil, çalışma insanca yaşama gibi temel insan haklarını savunmak üzere yükselen toplumsal muhalefeti ezmeğe yöneliktir.

Türkiye sosyal ve ekonomik haklarla ilgili birçok uluslararası belgeye imza koymuş bir ülkedir. 1961 Anayasası'nda sosyal ve ekonomik haklara geniş yer verilmiştir. Ama uygulamalar, yasaların gerekleri ile taban tabana zıttır.

Anayasa'nın 42. maddesine göre "çalışma herkesin hakkı ve ödevidir, bu hakkı sağlamak ise devletin görevidir. Devlet işsizliği önleyici önlemler alır". Türkiye'de 1968 yılından bugüne değin yürürlükte olan plan ve programlarda işsizliğin ortadan kaldırılması temel bir ilke olarak yer aldı, ama Cumhuriyet tarihi boyunca işsizlik sürekli ve artarak var oldu. DPT'nin saptamalarına göre ülkemizde 1953'de 1 milyon 512 bin olan işsiz sayısı 1978'de 2.286 bine yükseldi. 1980 yılı başında ise işsizlerin oranı % 20'yi aşmıştı. Bu sayıya bugün Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinden Avustralya, Libya, Suudi Arabistan'a kadar dünyanın dört bucağında göçmen işçi olarak çalışan 1,5 milyon Türkiye'li işçi dahil değildir. Yeni hükümetin işbaşına gelmesinden sonra KİT'lerde yerlerine faşist eğilimli kişilerin alınması amacını

taşıyan toplu işten çıkarmalarla çalışma hakkı Anayasa'yı ayaklar altına alan bir biçimde ihlal edilmiştir. Bunun en çarpıcı örneği de TARIŞ'te 11.000 işçinin iş akitlerinin feshedilmesi olmuştur.

Anayasamızın ücretlerle ilgili 45. maddesi şöyledir: "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık onuruna yaraşır, bir yaşam düzeyi, sağlamalarına elverişli adaletli bir ücret temin etmeleri için gerekli önlemleri alır."

Ancak, bugün uygulamalar bu yasa maddesine kesinlikle aykırıdır. Salt 1980 Şubat ayında fiyat artışları %25'i aşarken, Hükümet "Eşel Mobil" sistemiyle ücretleri dondurmaya planlamaktadır. Kaldı ki, beslenme yetersizliğinin nüfusun 2/3'ünü etkilediği Türkiye'de emekçilerin insanlık onuruna yaraşır durumda yaşadıklarını iddia etmek olanaksızdır. Fiyat artışları bu hızla yükselirken ücretleri dondurmak ise halkı açlığa mahkum etmekten başka birşey değildir. Öte yandan, 1979 yılında tekellerin karlarındaki artış oranı ise %100'ü aşmıştır.

Gene, Anayasa'ya aykırı olarak, üretimi düşürdüğü ve çok fazla işgücü kaybına neden olduğu iddiasıyla grev hakkının sınırlandırılması, hatta tümden yok edilmesi istenmektedir. Maliye Bakanı da tekellerin bu isteğine uygun olarak Türkiye'nin grevlere tahammülü olmadığını söylemiştir. Oysa örneğin 1975 yılında grevlerin neden olduğu işgünü kaybı 974 bin iken işkazası denen sosyal cinayetler yüzünden 5 milyon işgünü kaybolmuştur.

Ülkemizde ihlal edilen temel haklardan biri de eğitim ve öğrenim hakkıdır. Anayasa'nın 50. maddesinde halkın öğrenim ve eğitim gereksinimlerinin sağlanmasının devletin başta gelen görevi olduğu ve ilk öğrenimin tüm vatandaşlar için zorunluluğu belirtilmiştir. Buna karşın 1977'de okur-yazar oranı %54'dür. İlkokul çağındaki her 100 çocuktan yalnız 83'ü ilkokula gidebilmektedir. 6-11 yaşları arasındaki 6 milyon çocuktan 1 milyonu okul dışı bırakılmıştır. İlkokulu bitirenlerin de büyük çoğunluğunun orta öğrenime devam edemedikleri bilinen bir gerçektir. 1980 yılında 430 bin genç üniversite kapılarında beklerken ancak 41 bin öğrencinin yüksek okullara alınacağı açıklanmıştır. Üniversite öğrencilerinin çeşitli sınıf ve katmanlara düşen payı ise şöyledir:

NÜFUSUMUZDAKİ YERİ

ÜNİVERSİTEDEKİ ORANI

Tarım kesimi	% 76	% 17
İşçi kesimi	% 20	% 8
Memurlar	% 2,62	% 42
Müteşebbis	% 0,67	% 33

Sınıfsal plandaki bu eşitsizliğin yanı sıra bölgeler arasında, eğitim hizmetinin götürülmesi açısından da büyük eşitsizlik vardır. Diğer yandan tırmanan faşist terör eğitimi de engeller hale gelmiştir. Öğrenciler için yapılan yurtlar tam olarak kullanılamamaktadır. 1977'de 6000 öğrenci kapasitesi olan yurtlarda faşist işgaller yüzünden yalnızca 1500 öğrenci barınabilmıştır.

Ekonomik ve fonksiyonel olmayan özellikler taşıyan eğitim sisteminde daha çok soyut bilgiler yığını ile yüklönmüş insanlar yetiştirilmektedir. Daha da önemlisi, Demirel Hükümetinin çıkardığı yeni bir yönetmelikle, ilkokullardan başlayarak gerçek silahların kullanılmasını da içeren, militarist bir eğitimin yerleştirilmesi girişimidir. Nazi Almanya'sındaki faşist eğitim programlarıyla büyük bir benzerlik gösteren, çocukları "topyekün harbe hazırlık" ruhu içinde yetiştirmeyi amaçlayan bu eğitim, toplumumuzun geleceği için çok ciddi bir tehliktir. Yalnız barışsever güçler değil, çocuğunun faşist Almanya'da olduğu gibi daha 14-15 yaşına gelmeden savaş alanlarında ölmesini istemeyen her anne baba bu kararnamenin geri alınması için seferber olmalıdır.

SONUÇ:

Yeryüzünde adil ve kalıcı bir barışın sağlanması, halkların kendi gelişme yollarını özgürce saptamasını, her türden baskı ve ayırımları yok etmeyi, halkların refah düzeylerini sürekli yükseltmeyi de içeren bütünsel bir kavramdır.

Bu nedenle, barıştan yana olduğunu söyleyen her insan için savaşları ve silahlanmayı dayatan emperyalizme ve faşizme karşı, ulusal bağımsızlığı, demokrasiyi, insan haklarını savunmak için savaşım vermek vazgeçilmez bir görevidir.

Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar, ülkenin barışsever güçleri için bu görevi son derece güncel ve ivedi kılmaktadır.

Bu nedenle;

- . ABD ile imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşması'nın feshedilmesi,
- . NATO'dan çıkılması, Türkiye'nin yeni askersel paktlara sürüklenmesinin önlenmesi,
- . Ülkemizdeki ABD ve NATO üslerinin sökülmesi,
- . Komşularımızla dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları imzalanması,
- . Barışçı bir dış politika izlenmesi,
- . Silahlanma harcamalarında kısıntı yapılarak, böylece elde edilecek fonların üretici alanlara yatırılması,
- . Demokratik kazanımların savunulması, faşizm tehditinin ve demokratik hak ve özgürlüklere yönelik tüm girişimlerin geriletilmesi,
- . Silahlanma yarışının sona erdirilmesi ve özellikle Pershing-2 ve Kruyz füze-lerinin Avrupa'ya ve ülkemize yerleştirilmesinin önlenmesi,
- . İnsan haklarına yönelik her türden saldırıya karşı çıkılması,

amacıyla tüm barışsever güç ve kişilerin eylem ve cephe birliği içinde ortak savaşımı ertelenemez bir zorunluluktur.

Bugün böylece bir eylem birliği doğrultusunda atılan olumlu adımları içtenlikle destekleyen Barış Derneği, kuruluşundan bugüne dek olduğu gibi bundan böyle de bu alanda üstüne düşen her görevi yerine getirmeye, birlikten yana tüm girişimleri sonuna dek desteklemeye kararlıdır.

B A R I Ş
V E
S İ L A H S I Z L A N M A
S A V A Ş I M I N I N G E L İ Ş İ M İ ,
Ö R G Ü T L E N M E S İ
V E E T K İ N L İ K L E R İ /

A. DÜNYA BARİŞ KONSEYİ

1. KURULUŞ VE İLKELERİ:

Birinci Dünya Savaşında insanlık o zamana kadar görülmemiş büyüklük ve dehşette yıkıma ve can kaybına uğradı. Toplam dünya nüfusunun %62'sini bulan 36 ülkeden 1 milyar 50 milyon insan bu büyük savaşın etkisi altına girdi. On milyon insan canını kaybetti, 20 milyon insan da yaralandı, sakat kaldı. Bir çok halk özgürlük ve bağımsızlığından oldu.

1930'lu yıllara gelindiğinde Avrupa'da tekeller faşizmi dayatmaya başlayınca dünyayı yeni bir savaşın kara bulutları sardı. Parisi isteyenler ve onu korumak için savaşım verenlerin cephesi genişlemeye başladı. 1936 yılında Polonya'nın Lvov kentinde PARİŞ İÇİN KÜLTÜR EMEKÇİLERİ Konferansı toplandı. Bu konferansa HENRİ BARFUSSE, THEODORE DREISE, ROMAIN ROLLAND, MAKSİM GORKİ, ALBERT EINSTEIN gibi dünyanın tüm zamanlar için en önde gelen tanınmış bilim adamları ve yazarları katıldılar. Bu konferans sonunda yaklaşan faşizm tehlikesini, insanlığın tüm kültür değerlerini yerle bir edecek savaş tehlikesini açığa çıkarmak için bir çağrı yayınlandı. Bu çağrı büyük yankı uyandırdı. Amsterdam, Brüksel ve Paris'te birçok kültür ve bilim emekçisinin katıldığı uluslararası konferanslar düzenlendi.

Ancak, İnsanlık emperyalizmin dayattığı İkinci Büyük Dünya Savaşından kurtulamadı. 1 Eylül 1939'da NAZİ ordularının Polonya'ya saldırmasıyla başlayan ve 8 Mayıs 1945'te NAZİ ordularının kayıtsız şartsız teslim olmalarıyla sona eren bu büyük savaş dünya nüfusunun %80'ini oluşturan 1 milyar 700 milyonu etkisi altına almıştır. Bu savaştan insanlık 38 milyon ölü ve 35 milyon sakatla çıkmıştır. Yalnızca Avrupa'da 23,6 milyon ev, 14,5 milyon resmi bina ve sanayi kuruluşu yıkılmış 200.000 km.lik demiryolu tahrip edilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı insanlığı büyük acılara boğmuştur. İnsanlığa ölümlü, yıkıcı ve esareti getiren emperyalizmin bu insanlık dışı politikasına, savaşa karşı barış savaşımı halkların ortak ve yığinsal istemi olmuştur. 25 yıl içinde insanlığı ateşe veren iki büyük savaşın ocağı olmuş Avrupa kıtasında, barış için kararlı bir savaşım vermeye başlanılmıştır.

1948 yılında bu savaşımın ilk filizleri Polonya'nın Wroclav kentinde toplanan Kültür Emekçileri Paris Kongresinde vermiştir. Kongrenin açılış konuşmasında konuşan büyük bilim adamı Frederic-Joliot Curie bu özelliğe işaret ederken şöyle diyordu: "Paris, bundan sonra bütün insanların sorunudur. Ne bir tek insan, ne bir tek ülke, fakat bütün bunlar birleşerek ancak barışı savunabilir ve savaşı önleyebilir."

Wroclav Kongresinin tüm dünyaya yayınladığı çağrı büyük yankı buldu. Artık barışı isteyenler karadır, deneyimlidir. Derhal "Barışın savunulması için, bütün halkların tüm etkin güçlerini bir araya getirecek bir dünya kongresinin toplanmasının zorunlu" olduğunu belirten Wroclav Çağrısı doğrultusunda çalışmalar başlandı. 1949 Nisan ayında Paris'te bir dünya kongresi toplanması öngörüldü. 72 ülkeden gelen 2000 barışsever Paris'teki kongre için toplanmaya başladı. Ne ki, emperyalizm soğuk savaş politikasını uygulamaya koymuştu. Fransa Hükümeti birçok barışseverin ülkeye girmesi için gereken vizeyi vermedi. Kongrenin yapılması tehlikeye düştü. Bunun üzerine kongrenin Prag'da toplanması kararlaştırıldı. Paris'e gide-meyen barışseverler, Prag'da toplandılar. Prag'da toplananlar, konferansın Paris'teki organik bir bölümü olduğuna karar verdiler. Paris'le telefon ve telgraf bağlantısı kurularak iki konferans birbiriyle bağlandı ve birlikte gerçekleştirildi. Böylece dünya tarihinde ilk kez iki ayrı kentte birden toplanarak barışseverler dünya barış güçleri kongresini gerçekleştirmiş oldular. Barışın yığinsallaştırılması ve yaygınlaştırılması konusunda ne-ler yapılabileceğine ilişkin, sendika yöneticilerinin, bilim adamlarının, yazarların, sanatçıların, din adamlarının değerli görüşlerinin dile geti-rildiği bu kongre sonunda, çalışmaları yürütmek üzere sürekli bir komite kurulmuş ve bir yıl sonra İkinci Dünya Kongresi'nin toplanması karara bağ-lanmıştır. İkinci Dünya Kongresi 1950 Kasım ayında Varşova'da toplandı. Bu toplantıda sürekli barış komitesinin Dünya Barış Konseyi'ne dönüştürül-mesine karar verildi.

Sürekli Komitenin başkanı F.J.Curie, Konsey Başkanlığına seçildi.

Bugün 30. yılına ulaşmış bulunan DDK, insanlığa tarihin en büyük felaketini getirmiş İkinci Dünya Savaşının hemen ardından yangın yerlerinin dumanları tüter, yıkıntılar dururken, emperyalizmin yeni politikası soğuk savaş dayatması ortamında, atom bombasının tehdidi altında ve tüm engel-lemeleri aşarak kurulmuş, çetin savaşım yollarını izleyerek barış savaşımının bayrağını yükseltmiştir.

Bu 30 yıllık çetin ama ynurlu ve yüce savaşım yıllarında Dünya Barış Konseyinin saflarında dünyanın bir çok seçkin barış savaşçıları yer almışlardır. Bunlardan ilk ağızda sayılacak ve artık aramızda bulunmayan, anıları savaşımıza ışık tutan ve güç veren barışseverler şurlardır: Ünlü fizikçi ve DPK'nın ilk başkanı P.J. Curie, Şili'nin unutulmaz başkanı S. Allende, bilim adamı J.D. Bernal, Meksika eski başkanı Cardenas, ünlü şarkıcı Paul ROBSON, büyük ozan Pablo NERUDA ve Nazım HIKMET, ünlü ressam Pablo Picasso, Hindli lider Krishna Menon, Fransa eski bakanlarından Pierre Cot, ABD'li prof. W.E. Dubois, Sovyet yazarı A. Fedayef, Belçikali politika adamı Isabelle BLUM, Güney Afrikalı lider Albert Suthuli, Afrikalı liderler Patrice LUMUMBA ve Amilcar CABRAL, Yunanlı lider G. Lambrakis, tanınmış Kübeli prof. Juan Mariello, ve günümüzde yaşayan bir çok ünlü barışseverler enerjilerini barış savaşına verdiler, veriyorlar ve verecekler.

Dünya Barış Konseyi saflarını her gün daha da genişleterek büyüyor büyüyecek. Bu gün 140 ülkeden milyonlarca barışsever Dünya Barış Konseyinin çatısı altında, güçlerini birleştirmektedirler. Barışseverler Dünya Barış Konseyi'yle daha güçlü olurlarken, Dünya Barış Konseyi de her geçen gün saflarına gelen barışseverlerle güç kazanıyor. Artık hükümetler dışı uluslararası kuruluşlar içinde Dünya Barış Konseyi en büyük, en yaygın, en güçlü ve en saygın olanı haline gelmiş bulunuyor. Kuşkusuz bu konuma gelinceye kadar çok sabırlı, özverili bir savaşım verilmiştir. Karşısına çıkarılan hareketi ve onun örgütü DPK'ı yalıtılma girişimleri ve engelleri tek tek aşılmıştır. Yapılan tüm karalamalara karşın onun savaşımı yükseltme çabaları önlenememiştir. DPK yüce ve onurlu barış savaşımında ilkelovinden ve hareketin niteliklerinden ödün vermeksizin yürümüş ve bugün barışsever dünya halklarının örgütü olarak kendini kabul ettirmiştir.

DPK, 30 yıllık savaşında "Barış herkesin işidir" sloganını içtenlikle yükseltmeye çalıştı. Bu yıllar boyunca DPK "Kurallar ve Yönetmeliklerinde belirtilen ilkelerin hayata geçirilmesi için yorulmaksızın savaşım verdi. Bu ilkelerin başlıcaları şunlardır:

- Tüm kitle kırmızı silahlarının yassıklanması ve silahlanmaya son verilmesi; yabancı askeri üslerin kaldırılması; genel, aynı anda ve kontrollü silahsızlanma;
- Sömürgeciliğin her biçiminin ve ırk ayrımının kaldırılması;
- İnsanların bağımsızlık ve egemenlik haklarına saygı; kalıcı barışın temellendirilmesi;
- Devletlerin ulusal sınırlarının korunması;
- Ulusların iç işlerine karışmama;
- Dostluk ve karşılıklı saygı üzerine temellendirilmiş, karşılıklı yarara dayalı ticari ve kültürel ilişkilerin kurulması;
- Farklı politik sistemlere bağlı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması;
- Uluslararası ortaya çıkan sorunların, kaba güce dayalı zor politikası yerine görüşmeler yoluyla çözümlenmesi;

Bu ilkeler BM Bildirgesinde de aynen yer almaktadır. Bunlar ayrıca, Afrika Birliği Örgütü kuruluş ilkeleri ile Bağılantısızlar Konferansı açılışında da yer almıştır. Aynı ilkeler Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Helsinki Konferansı nihai Senedinde yer almaktadır.

Bu ilkeler, dünya barışını kurmak ve savunmak, yumuşamayı geriye dönülmez kılmak gibi halkların temel istemlerini karşılamaktadır.

2. DPK'NIN ÇALIŞMALARI:

DPK, "Kural ve Yönetmelikler"ine göre, barış, güvenlik, silahsızlanma, ulusal bağımsızlık, kalkınmanın yaygınlaşmasına hizmet eden ve emperyalizme, sömürgeciliğe, yeni-sömürgeciliğe, ırkçılık ve baskıya karşı her türlü eylemi yapmakla yükümlüdür.

DBK, dünya barış hareketinin amaç ve ilkelerine hizmet eden konferans, toplantı, kampanya ve benzeri eylemleri, yalnız veya diğer kuruluşlarla birlikte düzenler. DBK kuruluşundan buyana geçen 30 yıl içinde, dünya barış hareketinin etkinliğinin temel aracı olan kamuoyunun gelişmesi ve ilerlemesine önemli yardımları olan birçok eylemi yükledi veya öncülüğünü yaptı. Bu eylemlerin küçük bir bölümüne burada değinilecektir:

- 1950'de DBK tarihi Stockholm Barış Çağrısı'nı yayınladı. "Atom ve kitlesel kırım silahlarının tümüyle yasaklanması"nı çağırılan bildiriye 500 milyondan fazla insan imza attı. Bu çağrı ile ilk kez kamuoyu böylesine yaygın bir biçimde dile getiriliyordu. Stockholm çağrısı Kore'de atom silahının kullanılmasını önlemede baş etken oldu.
- 1975'de DBK, silahlanma yarışına son verilmesi; tüm nükleer silahların ve diğer kitle kırım silahlarının yasaklanması; genel ve tam silahsızlanma; BM Dünya Silahsızlanma Konferansının gecikmeksizin toplanması için çağrıda bulunan Yeni Stockholm Çağrısı'nı yayınladı. BM Genel Assamblesi Özel Oturumu'na sunulan çağrıyı 700 milyondan fazla kişi imzaladı ve onayladı.
- 1977'de DBK yeni bir silah olan Nötron bombasına karşı en büyük kampanyalardan birini başlattı. Bütün savaşa karşı güçler tarafından memnunkula karşılanan "Yaşam Adına - Nötron Bombasına Hayır" kampanyasına başlatan Konsey bildirisi bütün ülkelerde en geniş şekilde dağıtıldı ve milyonlarca imza toplandı. Kampanya bu korkunç silahın yasaklanması için destek toplamak üzere halen devam ediyor. Bu kampanya nötron bombasının üretimine geçilmesini önlemiştir.
- DBK, BM'in Silahsızlanmaya İlişkin Genel Assamblesine ve bunun Özel Oturumu'nun hazırlanmasına özel bir dikkat göstermiştir. Konsey Bürosu, Silahsızlanma Özel Oturumu Hazırlık Komitesi'ne sunulmak üzere silahsızlanmanın temel sorunları ile ilgili detaylı önerileri hazırlamak için, Ocak 1978'te Washington'da toplandı. Silahsızlanma Özel Oturumu boyunca, DBK New York'ta dünyanın her tarafından önemli kişilerin katıldığı bir çok konferans ve uluslararası toplantılar düzenledi. Bu toplantılarda silahlanma yarışının yarattığı sonuçlar; Güney Afrika ve İsrail'in nükleer güçle donatılmasına karşı çıkılması; Hint Okyanusu'nun barış bölgesi haline getirilmesi; Latin Amerika'nın nükleer silahların yasaklandığı bir bölge kılınması gibi, silahsızlanmanın önemli sorunları üzerinde taslak öneriler hazırlandı. Bütün bu öneriler Silahsızlanma Özel Oturumu'na ve BM üyesi devletlere sunuldu.
- DBK Vietnam halkının ABD emperyalist saldırısına karşı savaşımı ile uluslararası dayanışma hareketinin başını çekmiştir. Vietnam halkının desteklenmesinde ve ABD emperyalist saldırısının protesto edilmesinde her kıtadan milyonlarca insanın katıldığı Vietnam halkına destek kampanyaları, konferanslar ve toplantılar düzenlenmiştir. Bugün DBK özveri ile kazanılan bağımsızlığın korunması, ülkenin yeniden kurulması ve saldırının püskürtülmesi savaşımında Vietnam halkına desteğini sürdürmektedir. Nitekim ABD saldırısında gösterdiği dayanışmayı daha sonra Çin saldırısında yinelemiştir.
- Afrika ülkelerinin özgürlük savaşımı ile dayanışma hareketinin de başını çeken DBK, Angola, Mozambik, Gine-Bisau, Cap Verde ve Sao Tome adalarının bağımsızlık savaşımı ile güçlü bir dayanışma hareketi kurmuştur. Bu özgürlük hareketlerinin (MPLA, FRELIMO ve PAIGC) en üst düzeydeki liderleri Agostinho Neto, Samora Machel ve Amilcar Cabral DBK Başkanlık Komitesi'nin üyeleridirler.
- Bu ülkeler ve DBK arasındaki yakın işbirliği bugün de sürüyor. Ian Smith ırkçı rejimi ve Güney Afrika'daki ırk ayrımcı rejim tarafından sürdürülen emperyalist saldırıya karşı ve bu ülkelerin yeniden kurulmasını desteklemek üzere dünya kamuoyunu harekete geçirmek için, DBK'ince kampanyalar sürdürülüyor.
- DBK şimdilerde Güney Afrika'daki özgürlük savaşımı ile dayanışma ve Güney Afrika Ulusal Kongresi, Zimbabwe Yurtsever Cephesi ve Güney Batı Afrika Halk Örgütü (Swapo-Namibia) gibi özgürlük hareketlerini desteklemek üzere kamuoyunu harekete geçirmekte, etkinlik göstermektedir. Benzer şekilde Konsey Afrika Cephe devletlerini desteklemeye devam etmektedir.

Güney Afrika ile emperyalist askeri ve ekonomik işbirliğine karşı etkin bir kampanya sürdürülmektedir. Güney Afrika'daki özgürlük hareketlerini desteklemek üzere DBK Birleşmiş Milletler Irk Ayırımına Karşı Özel Komite, BM-Namibia Konseyi ile yakın işbirliği içindedir.

Güney Afrika'daki özgürlük hareketinin önderleri -Oliver Tambo: Güney Afrika Ulusal Kongresi Başkanı, Joshua Nkomo: Zimbabve Yurtsever Cephesi Lideri, Sam Njomo-S APO lideri-DBK Başkanlık Komitesi üyeleridir.

• DBK'ni ilgilendiren bir diğer çok önemli sorun ırkçılık, ırk ayrımı ve apartheide karşı savaşım olmaktadır. DBK'ce Basle'de düzenlenen bir uluslararası konferansta Güney Afrikadaki, ABD'deki, ve Arap bölgesinde İsrailin uyguladığı ırk ayrımının kökten çözülmesi ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Konferans ayrıca ırkçılık ve faşizm arasındaki bağı ve bir çok batı Avrupa ülkelerinde neo-faşizmin büyümesinden gelen tehlikeye karşı çıkmıştır. Konsey ırkçılığa karşı BM-Dekade'sinde tam ve etkin olarak bakılmaktadır.

• Dünyada barış ve güvenliğin tehdit edere 30 yıldan fazla bir zamandır problemleri bir bölge olan Orta Doğu DBK'nin dikkatini çekmektedir. BM-Genel Asamblesi ve Güvenlik Konseyinin Filistin sorunu ve Ortadoğu Problemi ile ilgili önerileri temel alınarak ortadoğuda kesin çözüm ve barış için dünya çapında kampanyaları da içeren çeşitli girişimlere DBK öncülük etmiştir. Geçen yıl sonunda DBK bünyesinde bir Filistin halkı ile dayanışma uluslararası komitesi kurulmuştur.

• ABD emperyalizminin ülkelerine yüklediği faşist diktatörlüğe karşı Şili halkının savaşımı DBK'nin koşulsuz desteğini aldı ve her yıl 4-11 Eylül tarihleri Şili halkı ile uluslararası dayanışma haftası ilan edildi. Ayrıca DBK Şili halkı ile tüm uluslararası dayanışma eylemlerine bütün kalbiyle katılmaktadır.

• DBK barış ve bağımsızlık için önemli bir etken olan bağlantısızlar hareketinin desteklenmesi için de pek çok proje yürütmektedir. Aynı şekilde emperyalist gerçelik (destabilizasyon) politikasına karşı kamuoyunu harekete geçirmeye çalışmaktadır.

• Barış, bağımsızlık ve ilerleme savaşımında önde gelen kişilerin insan haklarını savunması sorunu DBK'ni sürekli ilgilendirmektedir. İnsan haklarının ihlali açığa çıkarmak ve araştırmak üzere 5 yıl evvel DBK -İnsan Hakları Komisyonu oluşturuldu. Bu komisyon ABD, İngiltere, Hindistan, SSCB, Kolombiya, Finlandiya, Fransa ve diğer birçok ülkenin tanınmış avukat, gazeteci ve politik liderlerinden oluşmaktadır. Komisyon 1979 Berlin Toplantısında Türkiye de üye olarak alınmıştır. Komisyon Kuzey İrlanda da, İsrail işgalindeki Arap topraklarında Nikaragua, Haiti, El Salvador'daki insan hakları ve Federal Almanyadaki çalışma yasağı sorunu ile ilgili araştırma yapmaktadır.

• Kalkınma savaşımının, barış, güvenlik ve bağımsızlık savaşımı ile sıkı sikiye bağlı olduğuna ilk işaret eden kuruluşlardan biri olan DBK kalkınma sorunu ile ilgili bir çok uluslararası konferans ve seminer düzenlemiştir.

• Çokuluslu şirketlerin yıkıcı eylemlerini açığa çıkarmak ve bu şirketlere karşı eylemler için kamuoyunu harekete geçirmek konseyin aktif olarak giriştiği işlerdendir.

• Uluslararası etkinliklerin yanı sıra DBK bölgesel işbirliğine özel bir dikkat gösterdi.

DBK tarafından çeşitli fırsatlarda deneyimlerin aktarılması, bölgesel sorunların birlikte tartışılması ve yine bölgesel nitelikli sorunlarda davranış ve politikanın birlikte formüle edilmesini geliştirmek üzere bölgesel olayların örgütlenmesi için çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. Bu girişimlerin başlıcaları: Asya Barış Konferansları (Bangaladeş, Irak, Hindistan ve Avustralya'da düzenlenmiştir) Afrika Barış Örgütleri ve Avrupa Barış Hareketleri Danışma Toplantıları: Akdeniz'de Barış, Güvenlik ve İşbirliği Konferansıdır.

DBK'nin özel önem verdiği etkinliklerden biri de kültürdür. Barış, adalet ve ilerleme düşüncesinin yerleşmesinde oynadığı etkin rol nedeniyle DBK kültürel yaratıcılığa, ulusal kültürün korunmasına, insanlık kültürünün yayılmasına "zen" östermektedir.

DBK emperyalizmin kültürel sızmasına, ulusal kültürün yok olmasına karşı etkin bir savaşım verir.

Ekim-1978 de ,Barışın Savunmasında Aydınlar Dünya Kongresi- nin 30. yıldönümü nedeniyle bu kongrenin yapıldığı şehir olan Wrocławda ,DBK Barış için Aydınlar Dünya Konferansı düzenlemiştir. Konferans günümüz dünyasında aydınların sorumluluğunu tartışmış; barışın pekiştirilmesi ve yumuşamanın savunulmasında tüm aydınların birleşmesi çabısını yapmıştır.

DBK, UNESCO ile yakın işbirliğini sürdürmektedir ve bu dünya kuruluşunda en yüksek danışmanlık kategorisinde , hükümetler dışı kuruluş statüsünde yer almaktadır.

3- DBK'NİN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER, DİĞER RESMİ ve HÜKÜMETLERDİŞİ KURULUŞLARLA OLAN BAĞLARI:

BM kararlarının etkin bir şekilde uygulanması, için dünya kamuoyunun hayati önemini k vrayan DBK ,BM ile yakın işbirliğini ısrarla savunmuş ve gözetmiştir.

Önuçta ,DBK BM'de HÜKÜMETLERDİŞİ KURULUŞ (Non-Governmental Organization) statüsünü almıştır. DBK dünya halkları ve hükümetler arasında etkin bir işbirliği kurmak üzere diğer hükümetler dışı kuruluşlarla canlı bir ilişki içindedir.

DBK, Hükümetler dışı Kuruluşlar Konferansında ve bunun Silahsızlanma Komitesinde başkan yardımcısıdır. Ve yine aynı kuruluşun Kalkınma Komitesi sekreteryasında yer alır.

BM Genel Sekreteri Dr. Kurt Waldheim ile sürekli yapılan toplantılar, görüş alışverişi, DBK'nin önemli konferansları için Genel Sekreterlikten gelen mesajlar, DBK'nin çeşitli konferans ve toplantılarına BM temsilcilerinin katılması, BM genel Assemble sinin her oturumuna DBK delegelerinin ziyareti DBK'nin çalışmalarının sürekli baını oluşturmaktadır.

Ayrıca 1971 den beri her yıl DBK BM Genel Assemblesinin iki komitesinin -Özel Politik Komite ve 4. Komite - açılış hakkını kazanmış ve daha önce de BM-İrk ayrımı ve Dekolonizasyon Özel Komisyonları ile Namibia için BM-Konseylarında yer almıştır.

DBK, UNESCO'da A tipi danışmanlık statüsüne ve UNCTAD ile U UNIDO'da Genel Danışmanlık Statüsüne sahiptir.

DBK ayrıca Afrika Birliği Örgütü ile yakın bağlara sahiptir, ve birliğin konumunu , sömürgecilik ve ırkçılığa karşı her türlü eylemini desteklemektedir. DBK barışı temsil eden tüm kuruluşlarla barış savaşımında tek bir sorun üzerinde bile olsa bir araya gelmeye hazır kuruluşlarla işbirliği yapmayı da gözetmektedir.

4. DBK'NİN BUGÜNKÜ EYLEMLERİ NELERDİR?

DBK'nin binlerce etkinliği konferansları, kampanya ve kongreleri yıllardır yukarıda belirtilen ilkeler üzerinde temellendirilmiştir, ve bundan sonra da böyle olacaktır.

Bugün ,yürekli Vietnam halkının barış ve bağımsızlık savaşımancalarıyla da gelişen, barış ve yumuşamanın yeni utkular kazandığı bir çağda yaşıyoruz. Bu aynı zamanda barış, egemenlik, bağımsızlık, devletler arasında işbirliği temelinde Yeni-Uluslararası Ekonomik Düzen için BM de insanlığın isteklerinin daha çok duyulduğu, sömürgeciliğin son kalelerinin çöktüğü çağdır. Çağımız, BM Silahsızlanmaya Ayrılmış Özel Oturumunda belirtildiği gibi ,silahlanma yarışına, nütron bombasına ve bütün kitle kırım silahlarına karşı savaşımın damgasını bastığı bir çağdır.

Şimdi barış, ticari yalnız barışı savunmakla yetinmeyip, barışı kurmak, ve yumuşamanın gücüyle elde edilmiş kazanımlarını da savunmakla yükümlüdürler. Bu nedenle, DPK şimdi aşağıda belirtilen sorunlara ilişkin etkin bir çalışma içindedir.

. Yumuşamanın kazanımlarını savunmak ve soğuk savaşa dönüşü önleme eylemi

. Silahlanma yarışını durdurulması, nükleer silahlara ve diğer kitle kırımı silahlarına son verilmesi, BM-Dünya Silahsızlanma Konferansı'nın gecikmeksizin toplanması, genel ve tam silahsızlanma için kampanya düzenlenmesi,

. Şili'de temelinsan ve demokrasi haklarının yeniden tesisini desteklemek ve cunta rejiminin tümüyle yalıtılmak için tüm kıtalardaki en geniş kamuoyunu harekete geçirmek üzere Şili halkının faşist cunta-ya karşı savaşımı ile dayanışma

. Irkçı ve sömürgeci rejimlerden insanların kurtulması ve özgürlük hareketlerinin temeliyle tanınması için eyağa kalkan Afrika ile dayanışma,

. Kıbrıs'tan tüm yabancı kuvvetlerin çekilmesini, eski bölgelere güvenle geri dönüşü, Kıbrısın bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygıyı çağırılan BM Enerjilerinin yerine getirilmesi,

. Ortadoğu bunalımının tam çözümü ve Filistindeki arap halkının vazgeçilmez ulusal haklarının sağlanması için BM-Genel Assemblesi ve Güvenlik Konseyi'nin Enerjilerinin yerine getirilmesi,

. 1975'te Helsinki'de düzenlenen Avrupada Güvenlik ve İşbirliği Konferansının başarılarının pekiştirilmesi,

. Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının kendi doğal kaynaklarını kendilerinin kullanması haklarını sağlamak ve ekonomik kalkınma acil sorunu üzerine kamuoyu oluşturulması,

. İnsan haklarının güvenlik altına alınması, çevrenin korunması ve bütün alanlarda işbirliğinin yoğunlaştırılması için kampanyalar düzenlenmesi,

Dünya barış hareketinin önünde duran görevlerin, özlu bir biçimde dile getiren DPK Başkanı Ramesh Chandra ile birlikte şöyle saptamak olanaklıdır.

Yıllık mitingler, gösteriler, yürüyüşlerle, parlamentolara ve hükümetlere verilecek dilekçeler, protestolar ve taleplerle barış güçlerinin ulusal ve uluslararası toplantıları yoluyla ve halkların barışçıl emellerini dile getirmekte yararlanılabilecek her araçla başvurarak, tüm çağların şu ivedi maddeler üzerinde yoğunlaştırılması gerekiyor.

- Nükleer silahların yasaklanması: ARD'nin SALT-11 yi en kısa zamanda onaylamasını talep ediyoruz. Beş nükleer gücün (SSCF, ARD, İngiltere, Fransa ve Çin) cephaneliklerindeki her tür nükleer silahları yoketmek içindir her görüşmelere başlanmasını istiyoruz.

- Nötron bombasına karşı savaşım: Kamuoyunu aldatarak NATO'yu nötron bombasıyla dönmeye yönelik militarist manevraları açığa çıkarmalıyız. Yıllık kırım silahlarının tüm yeni tip ve sistemlerinin tamamen yasaklanmasını talep ediyoruz.

- Savaş bütçelerinin yerine barış bütçelerinin konulması için savaşım. Sürekli artan savaş harcamalarının durdurulmasını, başı çeken askeri ve ekonomik güçlerin, özellikle BM Güvenlik Konseyi Daimi Üyelerinin askersel bütçelerinde indirim yapılmasını talep ediyoruz.

- Silahsızlanma, barış ve silahlanma yarışının durdurulması, ortak ve kayıtsız ilgilimizdir.

Amaçımız, yalnızca her ne pahasına varılmaktan, yeryüzünde yaşamı sürdürmekten ibaret değil, bu yaşamı bir daha nükleer felaketin eşiğine gelmemesini sağlayacak şekilde değiştirmektir.

B. T Ü R K İ Y E B A R I Ş H A R E K E T İ

1. KURULUŞU:

Türkiye'de barış savaşımı dünyadaki gelişime koşut bir gelişme göstermiştir. Türkiye işçi sınıfı, barış istemini her zaman dile getirmiştir. Bağımsızlığına ve barışa, birbirini izleyen savaş yıllarından sonra verdiği kurtuluş savaşıyla kavuşmuş barışsever Türkiye halkı, barış savaşımına daima büyük bir destek vermiştir.

Barış savaşımının örgütsel bir yapıya kavuşması DBK'nın kuruluşunun hemen ardısına gerçekleşmiştir. Zamanın iktidarının ADD emperyalizmine karşı teslimiyetçi bir politika izleyerek Türkiye'yi serüvenlere sürüklediği bir dönemde, soğuk savaşın en şiddetli olduğu, Türkiye'yi NATO'ya bağlama istersinin kurbanı olarak gençlerimiz, askerlerimiz Kore'ye savaşa gönderildiği günlerde Türkiye barışseverleri biraraya gelerek Barışseverler Cemiyeti'ni kurdular.

Barışseverler Cemiyeti çok zor koşullarda çalışmalarına başladı. Barış savaşımının bayrağını yiğitçe yükseltti. Ne ki, gerici çevreler bu örgütlenme karşısında derhal önlemler almaya başladı. Cemiyet Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıkan bir bildiri yayınlayıp dağıtmaya başlayınca, bunu bir fırsat bilerek harekete geçildi; Barışseverler Cemiyeti kapatıldı ve yöneticileri tutuklandı.

Soğuk savaşın bu en şiddetli döneminde ve henüz daha kuruluş aşamasında bulunan ve gerek ulusal gerekse uluslararası ilişkilerini yeterince geliştirememiş, yığınlarla bağıni yeterince sağlamlaştıramamış olan BARIŞSEVERLER VEMİYETİ'nin kapatılmasından sonra Türkiye'de barış savaşımı özgün bir örgütten yoksun kaldı.

Aradan uzun zaman geçtikten sonra yurtdışında, Avrupa'da yaşayan işçi ve aydınlarımız arasında barış ve demokrasi hareketi örgütlenmeye başlandı. Federal Almanya, Hollanda, Belçika, Fransa, İngiltere ve İsveç'te barış ve özgürlük komiteleri kuruldu. Bu komiteler, bir yandan barış savaşımını örgütlü olarak yürütürken, öte yandan özellikle 12 Mart sonrası durumu da içeren bir demokrasi savaşımını sürdürmekteydiler. Bu komiteler, 1974 yılında TÜRKİYE BARIŞ VE ÖZGÜRLÜK KOMİTESİ adı altında merkezi bir örgütlenmeyi oluşturarak çalışmalarını esgüdümleştirdiler. Avrupa'da yaşayan barışseverlerimiz TBÖK çatısı altında barış ve demokrasi savaşımını sürdürürlerken, Türkiye'de de barış savaşımı örgütlenme girişimleri filizlenmeye başladı.

1976 yılı Eylül ayı öncesinde bazı ilerici demokratik örgütlerin temsilcileri bir araya gelerek 1 Eylül Dünya Barış Günü'nü yığinsal olarak kutlamak üzere geçici bir komite oluşturdular.

Geçici Komite, İstanbul'da 1 Eylül günü bir açık oturum düzenledi. Bu açık oturum sırasında Barışseverler Cemiyeti Başkanı Sayın Behice Boran'a bir plaket verildi. Aynı gün akşamı ise Açık hava Tiyatrosu'nda yığinsal bir gece düzenlendi.

Geçici Komite barış hareketinin sürekli bir örgüte kavuşturulması için ön çalışmaların İstanbul Barosu'nun himayesinde yapılmasını kararlaştırarak bir yazı ile İstanbul Barosu'na başvurdu. İstanbul Barosu kendi bünyesi içinde bir Barış Komisyonu oluşturdu. Kurulan Barış Komisyonu ön hazırlıkları tamamladıktan sonra 3 Nisan 1977 günü "Ülkemizde Barış Hareketinin Birliği" konulu bir konferans düzenledi.

Barış hareketini, hareketin ilkelerini, bu ilkelerden, hedef ve amaçlarından herhangi birini benimseyen herkesin hiçbir ayırım ve dışlama olmadan, hareket içindeki herkesle tam bir eşitlik içerisinde katılabileceği geniş bir platform olduğu gözetilerek; içlerinde kitle örgütleri, sendikalar, meslek odaları gibi tüzel kişiliklerin de yer aldığı, toplumun çeşitli çevrelerini temsil edebilecek biçimde belirlenen üçyüzü aşkın barışsevvere çağrı gönderildi.

Düzenlenen konferansa katılma olanağı bulan yüzü aşkın yazar, gazeteci, sanatçı, hukukçu, doktor, dişi, memur ve ev kadınının, yani toplumun değişik kesimlerinden, her yaştan ve her meslekten barışseverin yanı sıra parlamenterler ile zamanın İstanbul Belediyesi Başkanı, Türkiye

barışseverlerinin örgütsel birliğe kavuşturulması yönünde görüş birliğine vardılar. Konferans, Türkiye Barış Derneği'nin kurulması kararını alarak barışsever halkımıza seslenen bir çağrı yayınladı.

Çağrıda barış hareketinin temel ilkeleri ve nitelikleri ile hedefleri anlatılmakta ve barışsever halkımızın bu savaşıma omuz vermesi istenmekte ve şöyle denilmekteydi:

"Türkiye'de barış hareketinin örgütsel birliğini sağlamayı amaçlayan ve İstanbul Barosu'nun çağrısı ile 3 Nisan 1977 günü yapılan toplantıda BARIŞ DERNEĞİ'nin kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu toplantıya katılan bizler; kadın, erkek, tüm halkımızı, politik görüşleri ve inançları ne olursa olsun bir ayırım gözetmeksizin, yeryüzünde adil bir barışın kurulması ve kalıcı kılınması için dayanışmaya, eylem birliğine çağırıyoruz.

İnanıyoruz ki, insanların ölümü, acı çekmesi, tarih boyunca yarattıkları değerlerin yıkımı demek olan savaş, yeryüzünden sökülüp atılabilir. Adil bir barış kurulabilir ve yaşatılabilir. İlerici insanlığın asırlar boyunca vermiş olduğu savaşlar sonucu bunun önkoşulları bugün vardır: bugün barış pek çok ülkenin dış politikasının belirleyici ilkesidir; barış belgisi yığınların malı olmakta, uluslararası güçlü yığınlar hareketleri ile dile getirilmektedir; sömürgecilik yeryüzünden silinmektedir; bunlara bağlı olarak Avrupa kıtası ilk defa bu yüzyılda 32 yıl süreyle barışa tanık olmaktadır. Helsinkî antlaşması ile altı çizilen soğuk savaş döneminden çıkış süreci, uluslararası ilişkilerde barıştan yana yeni bir içerik kazandırmaktadır. Bunlar önemli kazanımlardır. Dünyada ve ülkemizde barış hareketinin üzerinde yükselineceği sağlam dayanaklardır. Fakat hareketin önünde duran engeller de az değildir ve zorludur.

Dünyada savaş isteyen güçler vardır. Bunlar dar sınıf çıkarlarını zora başvurarak isteyen, tarih sahnesinden silinip gitmelerini saldırgan bir politika izleyerek geciktirmeye çalışan emperyalistlerdir, gerici güçlerdir.

Bunların son 32 yılda neden olduğu yüzden fazla yerel savaşta milyonlarca insan ölmüştür.

Bunların işbaşına getirdiği, faşist, ırkçı hükümetler insanlığa karşı suç işlemeyi sürdürmektedir.

Helsinkî sonuç belgesi ile sağlanan uluslararası politik yumuşamanın askersel yumuşama ile tamamlanmasını engelleyen bunlardır.

Dünya nüfusunun %40'ı açlık ve sefalet içinde yaşarken, doğanın ve insan aklının ve emeğinin ürünü olan zenginlikler bu emperyalist ve gerici güçlerin dayattığı silahlanmaya harcanmaktadır.

İnsanlık hala bir nükleer savaş tehditi altında yaşamakta, askeri blokların karşılıklı olarak kaldırılması gerçekleşmemektedir.

Kurtuluş savaşının sonuna kadar sürüp gelen peşpeşe savaşlarda sayısız evladını kaybeden, yıkım gören halkımız barışın değerini iyi bilir. Ne var ki bugün ülkemiz askeri bir blokun üyesidir, topraklarında yüzbin yabancı askeri üssü barındırmaktadır. Kore, Küba, Orta Doğu, Kıbrıs savaş ve bunalımlarında halkımız dünya barışının kurulmasının önünde duran engelleri çok iyi tanımıştır; dünyada barışın kurulması için verilen uluslararası savaşlarda kendine düşen ağır sorumluluk ve görevleri de çok iyi anlamıştır. BARIŞ DERNEĞİ'nin kuruluş kararı bu bilincinin bir sonucudur. Bu çağrı onun özlemlerini dünya kamuoyuna yükselten sesidir.

Dünyada kalıcı ve adil bir barış kurmak için:

- Nükleer silahların yasaklanması; silahlanmaya son verilmesi; tüm askeri ittifakların kaldırılması; yabancı üslerin kaldırılması; yabancı askeri birliklerin geri çekilmesi;
- Uluslararası ilişkilerde zor kullanım politikasına son verilmesi; sorunların karşılıklı görüşmeler yoluyla çözülmesi;
- Değişik politik sistemleri olan ülkelerin barış içinde birarada yaşaması; başka ülkelerin içişlerine karışılmaması; ülkelerin toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına saygı gösterilmesi; ülkelerin eşitliği;

- . Dostluk ve karşılıklı yarar ilkesi gözetilerek uluslararası ticaret ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi;
- . Irkçılığa, sömürgeciliğe ve yeni-sömürgeciliğe son verilmesi;
- . Silahlanma için kullanılan kaynakların sefalet ve hastalıkla savaşmak ve insanlara daha iyi eğitim sağlamak için kullanılması;
- . İnsan haklarının korunması; halkların kendi ülkelerinin kaynaklarına sahip olması ve denetleyebilmesi, toplumsal sosyo ve ekonomik reformları uygun gördükleri biçimde özgürce gerçekleştirmesi;
- . Birleşmiş Milletler'in barış ve güvenlik için aldığı kararların uygulanması,

halkların ve barışçıl güçlerin benimsediği yadsınmaz belgilerdir.

- . Tüm zenginliklerin yaratıcısı emekçileri, ülkemizin tüm aydınlarını, bilim adamlarını ve sanatçılarını,
- . Evlatlarının geleceğini düşünen anne ve babaları,
- . Geleceklerini sömürsüz ve savaşız bir dünyada gerçekleştirme özlemini taşıyan, bunun için çaba gösteren öğrencileri ve gençleri,
- . Halkının esenliğini düşünen, onun için kaygı duyan devlet adamları ve politikacıları,
- . Partiler, sendikalar, ve demokratik kitle örgütü yöneticilerini;

Kadın, erkek tüm barıştan yana güçleri bu belgilerden hız ve güç alarak barışın kurulması, savunulması ve sürekli kılınması için seslerini yükseltmeye ve eylem birliğine çağırıyoruz.

2. DERNEĞİMİZİN BARİŞ SAVAŞIMINA TAKİŞİ, YAPISI VE ÇALIŞMALARI ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Derneğimiz daha kuruluşunda, barış savaşımının yığinselliği ve evrenselliği temel alınmıştır. Dünya barış hareketinde kökleşmiş ilkeler ödünsüz savunulmuş ve yaşama geçirilmiştir. Sağdan ve "sol"dan gelen çarpıtma ve yanıltmalara karşı doğru çizgide kararlı olarak yürümeye özen göstermiştir.

Kimileri barış savaşımını solcuların işi olarak görüyorlar. Dahası barış savaşımını komünistlerin bir taktiği, aldatmacası olarak niteliyorlar. Bu sağcı tanımlama soğuk savaş politikasının izlerini taşıyor. Emperyalistlerin, onların güdümlerindeki gericilerin ve faşistlerin bir çarpıtması olan bu savın gerçekte hiç bir ilgisi yoktur.

Komünistlerin barış savaşımında ardıcıl yer alışları, barış savaşımının herkesin işi olduğu gerçeğini yadsımaz. Günümüzde insanlar politik görüşleri ne olursa olsun savaşın tehdidi altındadır. Savaş tüm insanlık için ortak bir tehlikedir. Atomlar, hidrojenler ve nötronlar ölümü yığinsallaştırdılar. Artık ölüm kartvizitlere göre gelmiyor. Bombalar adreslere atılmıyor. Hiç bir komünist bir kapitalistten bir kere daha fazla ölmüyor. Hele barış savaşımını komünist taktiği olarak gören ve gösterenler savaşın getireceği ölümden ve yıkımdan canlarını ve mallarını kurtaramıyorlar. Bunun içindir ki barış savaşımı ortak bir savaşımdır. Bu savaşım komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokrat ve demokratların, liberallerin yani savaş kışkırtıcısı emperyalizme ve onun güdümlerindeki faşizme karşı olan hangi politik görüşte olursa olsun herkesin yeri vardır. Barışseverlerin geniş cephesinde din adamları, parlamenterler, sendikacılar, kadın ve gençlik hareketlerinin temsilcileri, bilim adamları ve kültür emekçileri yer alıyor, yer alacaktır.

Faşistlerin, gericilerin ve onların propağandalarının esaretinden kafaalarını kurtaramamış olanların barış savaşımını komünistlerin işi olarak görmeleri ve göstermeleri etkinliğini her geçen gün daha fazla kaybetmektedir.

Ne ki, barış savaşımını, komünistlerin, sosyalistlerin işi olarak gören ve tanımlayanalar yalnızca sağcılar değildir. Kimi solcular da barış savaşımını yalnızca komünistlerin ve sosyalistlerin, işçi sınıfı devrimcilerinin, politikası olarak görüyorlar. Bu yaklaşımda mutlak olarak

yanlıştır. Ve son irdelemede sağ yaklaşım ile bütünleşmektedir.

İşçi sınıfının barış savaşımını sınıf politikası olarak sürdürmesi bilimsel ve tarihsel bir doğrudur. Ama barış cephesinde işçi sınıfı devrimcisi olmayan barış savaşçılarının yer aldığı da yadsınamaz bir gerçektir. Barış içinde yanyana yaşama politikası da tarihsel ve bilimsel bir gerçektir.

İşçi sınıfı devrimcilerinin barış savaşımının en ön saflarında özveriyle yılmaz bir uğraş içinde olmaları, barış savaşımını onu isteyen herkesin işi olmaktan çıkarıp yalnızca işçi sınıfı devrimcilerinin işi yapmamıza gerekçe olamaz. Barış savaşımını soyutlayacak bir savı kabul etmek olanaklı değildir. Hele barış savaşımında saf tutan herkesi işçi sınıfı devrimcisi olarak görmek, ya da barış savaşımına katılan herkese işçi sınıfı devrimcisi olma ön koşulunu dayatmak barış savaşımının ilkeleri ve niteliğiyle bağdaştırılamaz.

Böylesi yaklaşımlar barışı isteyen ama işçi sınıfı devrimcisi olmayan, komünistlerin, sosyalistlerin dışında kalan geniş çevreleri, demokratları, sosyal demokratları, liberalleri ve barış savaşımına katılabilecek öteki barışseverleri hareketin dışına iteklemekte, onları, barış savaşımını yalnızca komünistlerin işi olarak görme yanlışlığına düşürmektedir.

Bazı "sol"cular da barış savaşımına karşı çıkarken anti-emperyalist ve anti-faşist savaşları; haklı savaşları (sanki böyle yapan varmış gibi) yadsımak olmaz diyorlar. Onlara göre barış ancak devrimi kazandıktan sonra düşünülebilecek bir politikadır. Dahası dünyada emperyalizmin kökü kazınmadıkça savaşlar sürecektir. Bu nedenle barış devrimci savaşımı zaafla uğratacak, burjuva aldatmacası bir politikadır diyen bu "sol" yaklaşım bilime ve yaşama aykırıdır, yanlıştır.

Bu yaklaşım bilime aykırıdır. Özellikle dayanmak istediği marksizme-leninizme aykırıdır. Bilindiği gibi insanlığa büyük yıkım ve kayıplara mal olan iki büyük dünya savaşından çok önceleri, daha Uluslararası İşçi Birliği (Birinci Enternasyonal) kuruluş bildirgesinde, barış için savaşım işçi sınıfının kurtuluşu uğrındaki genel savaşımın bir parçası olarak ilan edildi.

İşçi sınıfının önderleri, emperyalist savaşların, işçi sınıfının emekçilerin çıkarlarına devrim ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı yöneldiğini, halkların başına sayısız felaketler getireceğini söylemişler ve var güçleri ile savaşa karşı durmuşlardır. 1914 yılında Lenin bir gazeteciye görüşlerini açıklarken,

"Savaş ve seferberliği önlemek için herşeyi yapıyorum ve yapacağım. Milyonlarca proleterin birbirlerini yok ederek kapitalizmin kudurganlığını kanlarıyla ödemelerini istemiyorum." diyordu.

1915 Eylülünde toplanan Zimmerwald Konferansında Lenin barış için savaşım çağrıda bulunuyordu. 1917 Büyük Ekim Devriminden sonra yayımlanan ilk devrim yasası, bir numaralı yasası barış yasası oldu.

İkinci büyük dünya savaşı öncesinde Kominternin 7. kongresinde barış için savaşımın temel görev kabul ederken, savaşın devrime yol açan bir araç olduğuna ilişkin troçkist görüşü reddetti.

Bu "sol" yaklaşım, poğaltılması olanaklı örneklerin de gösterdiği gibi bilime aykırıdır. Yaşam göstermiştir ki, barış savaşçıları ve barışseverler cephe ve barikatlarda emperyalizme ve faşizme karşı tüfek çakarlar, ken de barışı istemektan ve savunmaktan, barış için uğraş vermektan geri durmazlar.

Vietnam'dan, Angola'dan, Filistin'den, Nikaragua'dan, Şili'den ve dünyanın dört bir yanından sıcak savaşların içinden gelen, barış cephesinde yerlerini alan barışseverler bunun canlı ve somut kanıtlarıdır. Savaş her zaman yalnızca emperyalizmin suçudur. Biz bu suçu paylaşmayız.

Onun için barış savaşımını yadsıyan bu "sol" -goşist- yaklaşımların karşısında yer alıyoruz. Barış savaşımına karşı çıkan, onu Sovyet taktiği olarak görüp gösteren emperyalizmin soldaki truva atı maoculuktan burada söz etmeliyiz. Maoçu Çin yönetimi ve onun ülkemizdeki uzantıları her zaman barışseverlere ve onların onurlu savaşımına saldırmayı iş edinmişlerdir.

Özellikle barış savaşımını Sovyet taktiği, barışseverleri Sovyetler Birliği'ne hizmet etmekle suçlamakta böylece barış cephesinde çatlıklar yaratmayı, yurtseverleri, demokratları çekingenliğe, uzak durmaya yöneltmeyi amaçlamaktadırlar.

Hemen söyleyelim 1917 Ekim devriminden başlayarak başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin barış politikasını devlet politikası olarak benimsemeleri barışseverleri yalnızca sevindiren ve güçlendiren bir olgudur. Barış savaşımı açısından önemli bir aşamadır, kazanımdır. Çünkü barışseverleritüm dünya ülkelerinin barış politikasını devlet politikası olarak kabul etmeleri için uğraş veriyorlar. Bu bakımdan bu yönde atılan her adımı barışseverler coşkuyla alkışlar ve selamlar.

Kanlı Pinoşe'nin, Şah despotizminin, ABD emperyalizminin hizmetinde, başta Çin halkı olmak üzere dünya halklarına düşman maocu Çin yöneticileri ve onların yerli kopyeleri, karanlık yayın organlarında ne kadar yaygara koparırlarsa koparınlar, barışseverlerin cephesinde en küçük bir çatlık yaratamayacaklar, kimseyi bu savaşıma omuz vermekten uzak tutamayacaklardır.

Barış savaşımı bu yanlış nitelendirmeleri ve tanımlamaları yadsıyarak, çarpıtmaları açığa çıkararak, saldırıları ikircimliğe düşmeden göğüsleri yerek sürüyor, sürecek. Her geçen gün saflarını pekiştirerek genişletiyor. Yağınlar arasında kök salıp yaygınlaşıyor.

Barış savaşımı yayınsal bir harekettir. En geniş perspektifi açeren bir harekettir. Türkiye Barış Derneği bu özelliği ve niteliği daima gözetmeye özel bir önem göstermiştir. Derneğimiz barış hareketini halkların evrensel, demokratik yayınsal hareketi olarak kabul etmiştir, kabul etmektedir.

Barış, onu isteyen herkesin işidir, görevi ve hakkıdır görüşünü benimseyen Derneğimiz sağdan gelsin, "sol"dan gelsin tüm yanlış tanımlama, nitelendirme, çarpıtma ve karalamalara karşın ikircimliğe düşmeden, çekinmeden yılmaz bir savaşımı ödüp vermeksizin sürdürmüştür, sürdürmektedir.

Derneğimiz, hareketin bu genişlik ve yaygınlığının yağınların komiteye üye kaydedilmesiyle değil, ama yağınların en geniş boyutlarda eylemlerimize çekilmesiyle gerçekleşeceğini saptamış ve bu saptaması doğrultusunda hareket etmiştir. Bu nedenle Derneğimiz hiç bir zaman demokratik bir yağın örgütü olmamıştır, ve değildir. Fakat doğru olarak o, bir demokratik kamuoyu örgütüdür. Bu nitelik ve özelliği nedeniyle de Derneğimiz en geniş yağınları barış için eyleme çekmeğe; barış için uğraşanların sürekli bir arada hareket etmelerini, eylem ve güç birliği yapmalarını sağlamayı; hareketin temel amaç ve hedeflerini destekleyen eylemlerde tüm örgüt ve barışseverlerin en geniş birlikteliğini ve birliğini sağlayıp geliştirmeyi temel ilke edinmiştir.

Tüm eylemlerinde bu ilkeyi yaşama geçirerek en geniş biçimde kişi ve örgütleri eylemlerine katmış ve eylemlerini ortaklaşa gerçekleştirmeye özen göstermiştir. 1 Eylül 1977'de 23 örgüt ile birlikte gerçekleştirilen Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye Ulusal Konferansı, Nötron Bombasına karşı yürütülen kampanya, Atina'da düzenlenen "Akdeniz'de Barış, Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Konferansı"na katılım, İstanbul'da düzenlenen "Barış ve Ortadoğu'da Ekonomik, Teknolojik ve Kültürel İşbirliği Uluslararası Hazırlık Konferansı" ön çalışmaları, maocu Çin yönetiminin saldırısı üzerine düzenlenen "Vietnam ile Dayanışma Ulusal Konferansı" ve kampanyası, İzmir'de düzenlenen NATO'ya karşı bağımsızlık yürüyüşü, ABD'nin Batı Avrupa'ya yerleştirmek istediği Pershing 2 ve Krüyz füzelerine karşı

a/2

sürdürülen kampanya gibi eylemlerimiz bu ilkeli tutumumuzun çarpıcı örnekleridir. Tüm bu örnek eylemlerimize barıştan yana görüş ve politike sahibi siyasi partiler, sendikalar, demokratik yığın örgütleri ve meslek kuruluşlarının tam bir eşitlikle katılmaları sağlanmıştır. Barıştan yana eylemde bulunan herkesi ve her kurulu desteklemek ve bu yönde çalışmalar için özendirmek ilke edinilmiştir.

Derneğimizin üç yıllık çalışmaları,

- soğuk savaştan çıkış sürecinin derinleştirilmesi, yumuşamanın vazgeçilmez kılınması, Helsinki ruhunun yaygınlaştırılması;
 - tam ve genel silahsızlanma için ardıcıl bir savaşımın sürdürülmesi;
 - halkların barış ve güvenlik içinde gelişmesi için işbirliği olanaklarının arttırılması çalışmalarına omuz verilmesi;
 - demokratikleşme savaşımının toplumun her alanına yaygınlaştırılması ve derinleştirilmesi, anti-faşist savaşımın ilerletilmesi;
 - emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık ve kurtuluş savaşlarıyla dayanışmanın bayrağının yükseltilmesi;
- temellerinden kalkışarak yürütülmüştür.

Bu hedefler önümüzdeki çalışma dönemini de yönlendirecek ana konulardır. Derneğimiz, yeni çalışma dönemi programında da bu hedeflerin gerçekleştirilmesi yolunda etkinlikler koyacaktır. Özellikle Eylül ayında Sofya'da toplanacak BARIŞ İÇİN HALKLARIN DÜNYA PARLAMENTO'su hazırlık çalışmalarımızı bu temel hedefler doğrultusunda programlayıp takvimlemek başarılı ve amaca uygun bir çalışma programı olacaktır.

Derneğimiz barışsever halkımıza yaraşır bir biçimde uluslararası dayanışmayı yükseltmiştir. Türkiye barışseverlerinin savaşımını, bu savaşımın deneylerini ve olanaklarını uluslararası barış savaşımına bağlamış ve katmıştır. Uluslararası barış savaşımının engin deneyimlerinden yararlanmış ve başta DBK olmak üzere tüm barış komitelerinin savaşımalarını dikkatle izlemiş, yararlı dersler çıkarmıştır.

Derneğimiz çok kısa bir dönemde dünya barış cephesinde saygın bir yer tutmuştur. Dünya barışsever kamuoyunun saygısını, sevgisini ve desteğini kazanmış bulunan Derneğimizin kısa süre içinde bu konuma ulaşmış olması kıvanç verici bir başarıdır.

Ülke içinde de Barış Derneği ciddi ve saygın bir konuma sahiptir. Kuşkusuz bu bugüne kadar sürdürdüğü ilkeli politikanın bir sonucudur. Biryandan barış savaşımına omuz vermek isteyen tüm barışseverlerin çalışmalarımıza tam bir eşitlikle katılma hakları tanınmış, öte yandan yığınlarla kopmaz bağların örülmesine özen gösterilmiştir. Bu ilkeli tutumumuzun sonucunda, bugün varılan evrede örgütümüz her geçen gün yeni katılımlarla en geniş temsili yansıtırken, yığınlarla olan bağları da giderek gelişmekte ve güçlenmektedir. Kuşkusuz bu gelişme bir süreç içinde gerçekleşti, gerçekleşiyor. Nasıl ki dün aramızda olmayanlar bugün saflarımıza katılıyorlarsa, bugün dışımızda olanlarla da yarın mutlaka birlikte olacağız. Bu kimsenin değil, yalnızca ve yalnızca Türkiye barışsever halkının ve onun örgütü Barış Derneği'nin, yeni hepimizin ortak utkusudur, utkusu olacaktır.

Şimdi görev daha çok çalışmak, daha çok güçlü olmaktır. Barışseverlerin önünde önemli sorunlar beklemekte, görevler durmaktadır. Hareketimizin daha yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesinin yollarını aramak ve geliştirmek zorundayız.

Örgütümüzün ve etkinliklerinin duyurulmasının olanaklarının yaratılması baş görevlerimiz arasındadır.

Üç yıllık çalışma döneminin ardından bakıldığında, büyük başarılar ve kazanımlarımızın yanı sıra pek çok eksiğimiz ve yanlışımız olduğunu saptamaktayız. Daha geniş çevreleri kapsamada, sesimizi daha geniş yığınlarla duyurmada önemli eksikliklerimiz vardır. Bugün barış savaşımında olması gereken çevreler, eğer saflarımız arasında yok iseler, bu yalnızca onların neden olduğu bir eksiklik değildir. Bizlerin de bu eksiklikte büyük sorumluluğu vardır. Demek ki, henüz barış savaşımının ortak dilini tam bulabilmiş değiliz. Bu eksiğimizi tez elden gidermeliyiz. Şunu anlamak zorundayız. Bizim gücümüz karşıtların birlikteliğiyle artacaktır. Birbirine aykırı görüşlere sahip olanlar, barış hareketinin temel ilkelerini, bu ilkelerden

yalnızca birini yada birkaçını benimsemek ile barışseverlerin örgütsel birliği içinde dışlanmaksızın tam bir eşitlikle yer alabilirler, yer alacaklardır.

Bugün vardığımız noktada, başlangıçtan beri sürdürdüğümüz ilkeli ve kararlı tutumu daha bir ısrarla ve kararlılıkla sürdürmek azmini taşıyoruz.

Hareketimize ve örgütümüze bilinçle sahibiz. Kimden ve nereden gelirse gelsin saldırılar, barış güçlerinin birliğini bozamayacaktır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA
TÜSTAV

DERNEĞİMİZİN KURULUŞUNDAN
2. GENEL KURULAKADAR
YAPTIĞI ÇALIŞMALARIN
KISA DÖKÜMÜ.....

- Mayıs 1977

1 Mayıs 1977 gösterilerine karşı CIA, Kontrgerilla ve Maoçu saldırısı sonucunda 35 yurtseverin ölümü bir bildiri ile kınandı.

Varşova'da düzenlenen Barış Kurucuları Dünya Kurultayına Derneğimizin 13 üyesi katıldı.

Derneğimizin kuruluş tarihinden çok kısa bir zaman sonra böyle önemli bir uluslararası kurultaya katılan arkadaşlarımız büyük bir özveri ile çalışarak tüm komisyon ve yuvarlak masa toplantılarında hazır bulunarak, Derneğimizin dünya barış güçlerine tanıtılmasını sağladılar ; dünya barış hareketinin karşı karşıya bulunduğu güncel sorunlar üstüne Türkiye Barış güçlerinin görüşlerini dile getirdiler.

- Haziran 1977

Sili Faşist Cuntasının işkence gemisi La Esmeralda'ya ülkemiz limanlarının açılması Cumhurbaşkanı'na çekilen bir telgraf ile kınandı? La Esmeralda'yı Antalya limanına yaklaştırmayan Antalya ilerici halkının eylemine destek olan Belediye Başkanı Selahattin Tonguç'a bir kutlama mektubu yollandı.

La Esmeralda'nın Limanlarımızı ziyaret ettiği günlerde Nazi toplama kamplarında ağır işkencelere uğramış Fransız anti-faşistlerinden oluşan bir grubu İstanbul'a getiren Massalia gemisi Barış Derneğinden ziyaret edildi. Fransız anti-faşistlerine ülkemiz barışseverlerinin dayanışması iletildi.

Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS)'e karşı yığinsal bir grevi yürüten Maden-İş sendikası ve grevdeki işyerleri ziyaret edilerek dostluk ve dayanışma dile getirilmiş, barış savaşımında işçi sınıfının işlevi ve barış savaşımı üzerine grevci işçilerle söyleşilerde bulunulmuştur.

-Ağustos 1977

6 Ağustos 1977'de Derneğimiz DEK'nın çağrısına uyarak 6-13 Ağustos 1977 tarihlerini ülkemizde de Nötron Bombasına Karşı Savaşım Haftası olarak ilan etmiştir. ABD'deki egemen militarist güçlerin girişimleri ile üretimine geçilen bu bombaya karşı bir afiş bastırılmış ve bir imza kampanyası başlatılmıştır. Hazırlanan imza formları afişlerimizle birlikte ülkemizin hemen her yöresindeki demokratik örgütlere ve şubelirena gönderilmiştir. Bu kumpanya süresince onbinlerce imza toplanmıştır.

Ayrıca, Derneğimizin önerisiyle büyük illerimizde oluşturulan Nötron bombasına karşı eylem birliği komisyonları , çeşitli etkinlikler düzenlemişlerdir.

- Eylül 1977

1 Eylül Dünya Barış gününde Derneğimiz "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye"

konulu ulusal bir konferans düzenlendi. 23 örgüt delegesinin katıldığı ve 16 tebliğin sunulduğu konferansta Helsinki Nihai Senedi Türkiye açısından ele alınarak incelendi ve ülkemizde uygulanmasına yönelik somut öneriler getirildi. Konferans sonunda Helsinki Nihai Senedinin yaygınlaştırılması ilkelerinin hayata geçirilmesi için eylem birliğinin gerçekleştirilmesine karar verildi.

- 1 Eylül Dünyü Barış günü nedeniyle çeşitli etkinlikler düzenlendi. Açık hava tiyatrisunda 8 bini aşkın katıldığı yığinsal bir şenlik yapıldı.
- "Barış afişleri" yarışması düzenlendi.
- Karikatürcüler Derneğinin katkıları ile "Barış İçin Çizgiler" adlı bir karikatür sergisi Harbiye Şehir Tiyatrosunda açıldı.

1 Eylül gündüzünde bir ulusal konferans düzenlenmiştir. Konferans, günümüzün en önemli belgelerinden biri olan ve uluslararası ilişkilerin barışçı ilkelere göre düzenlenmesini amaçlayan Helsinki Nihai Senedini Türkiye açısından ele alarak incelemiş ve ülkemizdeki uygulamasına yönelik somut öneriler geliştirmiştir. Bu ulusal konferansa 23 örgütün delegeleri katılmış, 16 tebliğ sunulmuştur. Konferans sonunda, katılan 23 örgüt Helsinki Nihai senedinin yaygınlaştırılması, ilkelerinin hayata geçirilmesi için eylem birliğini geliştirip güçlendirmeyi karar altına almıştır.

Bu ulusal konferansa bir çok ilgili barış komitesi temsilcileri çağırılmıştır. Ancak zamanın hükümetince konuklarımızın gelmelerine izin verilmemiştir. Yalnızca DBK Başkan Yardımcılarından R. Guyot ile Yunanistan Barış Komitesi Cn. Sekreteri S. Karakas toplantımıza katılabilmişlerdir.

Bu kararın yanı sıra konferansın bütün konularında sunulan tebliğlerde yer alan görüşleri derleyen raporlar hazırlanmıştır. Tüm bu belgeler derneğimizin çalışmalarında yol gösterici ve yardımcı olmuştur. Yönetim Kurulumuz 1 Eylül konferansının tüm dokümanlarını, günü anlatan fotoğraflarıyla birlikte kitap halinde yayınlaması kararı almıştır. Ancak, maddi olanaklar bugüne kadar bu kararı gerçekleştirmeye mize olanak vermemiştir. Bu karar önümüzdeki çalışma programında gündeminde olacaktır.

- Kasım 1977

Derneğimiz üyeleri Avrupa Güvenlik ve İşbirliği için Uluslararası Komitenin 26-27 Kasım tarihlerinde Brüksel'e yapılan Genel Kurul toplantısına gözlemci olarak davet edilmiş, burada söz alan üyelerimiz, "Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye" Ulusal Konferansında alınan ortak kararı okumuş ve Konferansa verilen tebliğlerin özetini içeren bir rapor sunmuştur.

Çok uluslu tekellere karşı savaşım haftasında, tabipler odası toplantı salonunda "Çok uluslu tekeller dünya barışını nasıl tehdit ediyor" konulu bir açış oturum düzenlendi. Prof. Dr. Metin Özek yönetiminde yapılan oturuma Prof. Dr. Nuri Karacan, Dr. Zafer Torrak ve Doş Politika yazarı A. Bilge Dicleli katıldı.

- Ocak 1978

Nazım Hikmet'in 76. doğum yıldönümünün ülke çapında yaygın kutlanması amacıyla ile tüm barışsever örgütlere çağrı yapıldı. Çağrı sonucunda, Derneğimizle işbirliği yaparak Adana'da, İzmir'de, Eskişehir'de, İzmit'te, Bursa'da, Ankara'da ve Diyarbakır'da demokratik örgütler bir araya gelerek kutlama günleri düzenlediler.

İstanbul'da derneğimizin çağrısına olumlu yanıt veren demokratik kuruluşların yardımları ile Spor ve Sergi Sarayında yapılan geceye 7 bin kişi katıldı. Gece için afiş ve Nazım Hikmet pulları bastırıldı. Türkiye çapındaki bu çalışmalara 30 bin barışsever katılmıştır.

DBK tarafından 9-12 Şubat tarihleri arasında Atina'da düzenlenen Akdeniz'de Barış, Güvenlik ve İşbirliği için Uluslararası Konferans Derneğimiz çalışmalarında özel ve özgün bir önem taşımıştır.

Akdeniz Konferansı tertip komitesinin Temmuz ve Aralık 1977 aylarında Atina'da yaptığı iki hazırlık toplantısında hazır bulunulmuş ve bu konferansın örgütlenmesine katılmıştır.

Konferansın tanıtma afişlerinden bir tanesi de derneğimiz YK üyelerinden Ressam Orhan Taylan tarafından yapılmış, Yunanistan barış komitesi tarafından barış komitesi tarafından bastırılmıştır.

Konferans hazırlıklarına ve delegasyona katılımın olanaklar elverdiği ölçüde en geniş biçimde olmasını öngören Derneğimiz 7 Ocak günü İstanbul Barosu toplantı salonunda bir üye toplantısı yapmıştır. Bu toplantıya 67 üyemiz katılmış, görev bölüşümü yapılarak delege olarak gitmek isteyenler saptanmıştır. Buna göre 64 kişiye DBK tarafından konferans için davetiye gelmiştir. Yönetim Kurulumuz Dernekler kanunu gereği İçişleri Bakanlığına başvurmuş ve gerekli izni alarak yasal süreci tamamlamıştır. Bunun yanı sıra DBK tarafından DİSK, KÖY-KOOP, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi, İstanbul Barosu, Halkevleri, TRT-DER ve Avrupa'dan TBÖK'de konferansa davet edilmiştir. Sonuç olarak DİSK'ten 7, KÖY-KOOP'tan 2, Halkevlerinden 1, TBÖK'ten 5, derneğimizden 37, toplam 53 delege konferansa katılmıştır. Şunu hemen belirtmek gerekir ki, alınan ilke kararı gereği Atina'ya gelen tüm örgüt temsilcileri Barış Derneği delegasyonu ile birlikte konferans boyunca tek bir delegasyon olarak hareket etmiştir. Ancak konferans dışında kendi örgütleri adına ikili-üçlü görüşmelerde bulunmuşlardır. Bu uygulama ülkemiz barış güçlerinin konferansta temsiline büyük güç katmıştır. Bu başarıda katkısı olan tüm örgütlere burada teşekkür etmek isteriz.

7 Ocak üye toplantısında yapılan iş bölümünde konferans komisyonları, çalışma gurupları ve yuvarlak masa toplantılarına paralel komisyonlar oluşturulmuş, bunlar bir ay süre ile çalışarak delegasyonun konferansa sunacağı tezleri ve konuşmaları oluşturmuşlardır.

5 Şubat'ta yapılan delegasyon toplantısında bütün komitelerin raporları görüşülmüş, son biçimleri verilerek onaylanmıştır. Konferansa iki dernek yöneticisi önceden giderek delegasyonumuzun Atina'ya varışına ilişkin ön hazırlıkları yapmışlardır. Yunan delegasyonu ile iki ön toplantı yapılarak Türkiye-Yunanistan dostluk gecesi ve ortak deklarasyonu için program ve ilişkiler saptanmış ortak deklarasyon metni oluşturulmuştur. Bu metin DBK başkanı Romesh Chandra tarafından Akdeniz konferansının en önemli belgesi olarak nitelendirilmiştir.

Konferansta din adamları yuvarlak masa toplantısı hariç tüm toplantılara aktif olarak katılmıştır. Türkiye delegasyonu ilkeli ve etkin çalışması ile büyük başarı göstermiş, derneğimiz başkanı Sayın Mahmut Dikerdem'e açılış ve kapanış toplantılarında konuşma platformu verilmiş, kültür alanında işbirliği çalışma gurubu başkanlığına Sayın Mahmut Tali Öngören getirilmiş, DBK gündeminde olan ve derneğimizin de uygun göreceği bir konuda bir uluslararası konferansın İstanbul'da yapılmasını önermiştir. Delegasyonumuz, nötron bombasının yasaklanması için yapılan bir yığın toplantısına da katılmış ve burada Türkiye barış güçleri adına bir konuşma yapmıştır.

Şubat 1978

Akdeniz Konferansına, ülkemiz barış hareketini tanıtmak amacıyla Türkiye'nin Yunanistan barış güçlerine dostluk ve dayanışmasını dile getiren bir renkli fotoğraf sergisi götürüldü. Sergi 10-12 Şubat tarihleri arasında Politeknik konferans salonu irişinde sergilendi.

- Mart 1978

-5 Mart 1978'de İçişleri Bakanlığının tüzüğümüzü onaylaması üzerine 1.Olağan Genel Kurulumuz toplandı. Genel Kurulda ülkemiz barış hareketine destek veren demokratik örgüt temsilcileri ve sendika yöneticileri katıldı. Barış hareketine yarasır bir nitelik taşıyan Genel Kurul sonucunda hareketimizi yönlendirecek temel bilgiler kabul edildi. Yeni tüzük benimsenerek örgütümüzün yönetimine daha geniş katılım olanaklı kılındı. I. Genel Kurul hareketimizin örgütsel biçimlenmesinde, çalışmalarında, etkinlik ve saygınlığında niceliksel ve niteliksel bir adım oldu.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeni ile Türkiye'ye gelen SSCB, Bulgaristan ve Yunanistan kadın komiteleri delegeleri derneğimizi ziyaret ettiler. Bu ziyaret sırasında, barış ve kadın hareketi konusunda karşılıklı yararlı görüşmeler yapıldı.

- Mart 1978

Irkçı ve militarist İsrail yönetiminin Lübnan topraklarına yaptığı son saldırı üzerine genel başkan M. Dikerdem basına yaptığı açıklamada, siyonist güçlerin ABD emperyalizminin desteği ile filistin halkını tümünden yoketme girişimi içerisinde olduğunu, bu hareketin Ortadoğuda adil ve kalıcı bir barışın sağlanmasını engellediğini belirtti. Ayrıca İsrail'in Lübnan'a saldırısını kınıyan Ecevit hükümetinin tutumunun daha kesin ve daha ısrarlı olması istendi.

- Nisan 1978

Derneğimizin 1. kuruluş yıldönümü geniş bir uluslararası katılımı ile gerçekleştirildi. DBK sekreteryasından E.Kiranova'nın yanısıra Romanya, Macaristan,

Polanya, Yunanistan ve Irak Barış Komitelerinin seçkin temsilcileri katıldı. İstanbul Belediye sarayının meclis salonunda Nötron Bombası konusunda bir sempozyum düzenlendi. Konuklarımız bu sempozyumda konuşmalar yaptılar. Sempozyuma ayrıca Ordu Milletvekili, Ertuğrul Günay ve A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Bahri Savcı da birer konuşma yaptılar.

Sempozyumdan sonra Demokratik örgüt temsilcilerinin, sendika yöneticilerinin ve meslek örgütü temsilcileriyle seçkin şahsiyetlerin konuklarımızla tanışması için boğazda bir motor gezisi düzenlendi. Bu yararlı karşılaşma ve tanışmadan sonra "Nisan akşamı Spor ve Sergi sarayında bir kutlama gecesi düzenlendi.

9 Nisan tarihinde Libya Tripoli'de düzenlenen "Uluslararası işbirliği ve gelişmenin yolları" konulu dünya konferansına derneğimiz GYK üyesi İstanbul milletvekili Metin Tüzün ve üyemiz İstanbul Ticari İlimler Akademisi öğretim üyelerinden Prof. Melih Tümer katıldılar.

Derneğimiz lokalinde ilk söyleşi toplantısı 29 Nisan'da yapıldı. "Gelişmenin yolları ve Uluslararası işbirliği" konulu söyleşi toplantısını Libya Tripoli'de düzenlenen aynı konulu toplantıya katılan Prof. Melih Tümer yönetti.

Söyleşi toplantı dizilerinden ikincisi A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi Dış ilişkiler öğretim görevlisi Haluk Gerger'in "Türkiye Dış Politikası ve yumuşama" konusunda yönettiği toplantı oldu.

Söyleşi toplantılarından üçüncüsü: "Kitle iletişim Araçları ve Barış savaşı" konulu söyleşi toplantısını A.Ü Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu öğretim üyesi M. Tali Öngerer yönetti.

- Mayıs 1978

"Hitler Faşizminin yenilgiye uğratılması ve Avrupa 9 Mayıs zafer günü" nedeniyle genel sekreterimiz Enis Coşkun ve Senatör Mehmet Ali Pestilci Macaristan'a gittiler. Macaristan parlamentosunda Macar Barış Komitesinin düzenlediği toplantıda, genel sekreterimiz yaptığı konuşmada: Emperyalizmin ve desteğinde ki şöven, ırkçı ve gerici güçlerin konumlarını kaybettikçe saldırıganlıklarını artırdıklarını, Nötron bombası gibi stratejik saldırı silahlarını geliştirmek, insanlığı yeni maceralara sürüklediğini, emperyalizmin tüm bu girişimlerine karşı barışın korunabilmesinin insanlığın ellerinde olduğunu belirtti.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği komitesinin "Silahsızlanma" üzerine Brüksel'de düzenlediği toplantıya derneğimiz GYK üyeleri A. Bilge Dicleli ve Hüseyin Baş katıldı. Toplantıda Belgrad konferansının sonuçları ve B.M silahsızlanma özel oturumuna komite adına gönderilen belge, Nötron bombasının, nükleer denemelerinin yasaklanması gibi konular kaleme alındı. Derneğimiz delegasyonu bu konularda ve "Silahsızlanma" konusu üzerinde görüşlerini belittiler.

İsviçre'nin Bazel şehrinde düzenlenen ırkçılığa karşı dünya konferansına ülkemizden genel sekreter Enis Coşkun ile Zonguldak Senatörü M. Ali Pestilci katıldılar. Toplantıda Türkiye'de DBK ile birlikte düzenlenmesi öngörülen "Balcanlarda ve Ortadoğu'da ekonomik, teknolojik ve kültürel işbirliği" uluslararası konferansının ön görüşmeleri yapıldı.

Genel Başkanımız İGD'nin 1. Genel kurulunda yaptığı konuşmada, İGD'nin barış demokrasive bağımsızlık yolunda işçi sınıfının verdiği savaşıma destek olmasının barış savaşına güç kattığını vurguladı.

İGD'nin 1. Genel kuruluna katılan çeşitli ulusların gençlik örgütleri temsilcileri ile Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu temsilcisi derneğimizi ziyaret ettiler. Ziyaret sırasında MYK üyesi Dr. Bedir Aydemir ile "Barış savaşımında Gençliğin yeri" üzerinde karşılıklı görüş alış verişinde bulundular.

-Haziran 1978

6 gün savaşı'nın 12.yıldönümü nedeniyle,Barış Derneği'nce İstanbul Etap Oteli nde düzenlenen panele konuşmacı olarak Barış Derneği genel başkanı Mahmut Dikerden,Prof.Dr.Türkkaya Ataöv,Dr.Şükrü Güner,Dış Politika yazarı Ali Sirmen ,Hüseyin Baş ve A.Bilge Dicleli katıldı.

-Haziran 1978

Emperyalizmin ülkemizde yerel gericilikle yeni ortaklıklar kurduğu demokrasi ve barış hareketine azgınca saldırdığı bir dönemde -1950 li yıllarda-Koreye asker gönderilmesine karşı direnen Barış Severler cemiyetinin kapatılışı MYKurulumuzca yapılan açıklama ilekinandı.Açıklamada Nazim Hikmetin Barış Severler Cemiyetinin gelenegini yaşatılacağı belirtildi.

-Haziran 1978

DİSK'in 15-16 Haziran kutlamalarına Genel sekreterimiz bir mesaj gönderdi. mesajda Barış Derneginin kuruluşunda büyük katkıları olan DİSK'in çalışmalarında başarılar dilegi belirtildi.

-Haziran 1978

Dünya silahsızlanma günü nedeniyle bir açıklama yapılarak genel sekreterimiz Enis Coşkun:Uluslar arası silah tekellerinin yarışını bugüne kadar görülmemiş boyutlarda körüklendiğini dünyanın patlakaya hazır barut fıçısı halini aldığını,Birleşmiş Milletlerin silahsızlanma için aldığı kararın bir an önce yaşama geçirilmesini gerektiğini belirtti.

-Haziran 1978

Nötron Bombasının yapımına kullanımına ve Türkiyede depolanmasına karşı uyarıları uyarmak için barışdan yana kuruluşlar 25 Haziranda Derneğimizde eylem birliği toplantısına çağrıldı.

-Haziran 1978

DBK Başkanı Romesh Chandra'ya Sovyetler birliği tarafından Lenin Barış ödülü ve Demokratik Alman Cumhuriyeti tarafından "Halkların dostluğu büyük yıldız" ödülleri verilmesi üzerine Genel Başkanımız Romesh Chandra'ya bir kutlama telgrafı çekti.

-Haziran 1978

Genel Sekreterimiz Enis Coşkun Arjantinli Profösör Patrici Palacin ve Eşi Roberto Toranizo'nun "kuşkulu" kayboluşu üzerine Arjantin Devlet Başkanı Videla'ya bir telgraf çekti.Telgrafda olay kınandı.

-Haziran 1978

TV.Proğramı hazırlamak üzere ülkemizde bulunan Bulgar televizyonundan bir ekip genel başkanımız Mahmut Dikerden'le genel merkezde bir roportaj yaptı. M.Dikerden dernegimizin işlevini ve bu güne kadar yaptığı çalışmalarını anlatı konuşmasında kardeş barışsever Bulgaristan halkına Türkiye barış güçlerinin ve barışsever halkımızın selamlarını iletti.

-Haziran 1978

SSCB Barış Koruma Komitesinin çağrılısı olarak MYK üyesi Bedir Aydemir, GYK üyesi ve BANK-SEN Genel Başkanı Metin Denizmen ile üyemiz Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay'dan oluşan üç kişilik delegasyon 23-30 Haziran tarihleri arasında SSCB Yüksek Sovyeti Prezidyumu ve Sovyet Sendikalar Birliği Merkez Konseyi ile görüşmelerde bulundular. Görüşmelerde Sovyetler Birliği ve Türkiye barış güçlerinin barış için savaşında işbirliği sorunları ele alındı. Her iki barış komitesi Türkiye ve Sovyetler Birliği barış güçlerinin bu ziyaret sırasında imzalanan siyasal belgede açıklanan SSCB ile Türkiye arasındaki dostça işbirliğini desteklediklerini açıkladılar.

DBK'nin Moskova'da düzenlenen başkanlık büro toplantısına Türkiye'den MYK üyemiz Dr. Bedir Aydemir katıldı.

- Haziran 1978

Nötron bombasının üretimine ve topraklarımız üzerinde depolanması girişimine karşı ülke çapında ortak kampanya yürütmek için çeşitli demokratik örgütlerle Dernek merkezinde yapılan toplantıda "Nötron Bombasına Karşı Savaşım Kampanyasına geçici koordinasyon Kurulu" oluşturuldu. Kampanyanın daha da geniş çevrelere ve kitlelere ulaşabilmesi için diğer demokratik örgütlerle 15 Temmuz'da Dernek Merkezinde toplantı yapılarak yeni bir koordinasyon kurulu oluşturulması kararına varıldı.

- Haziran 1978

Genel Başkanımız TÜTED'in 4. Genel Kurulunda yaptığı konuşmada teknolojik ilerlemenin insanlık ve dünya barışı için yarattığı sorunların teknik elemanları çok yakından ilgilendirdiğini, teknik elemanlara savaş sanayiinin gelişmesine karşı savaş vermesinin zorunluluğunu belirtti.

- Temmuz 1978

Irak Genel Metal İşçileri Sendikası Yürütme Kurulundan üç kişilik bir heyet ile Bulgaristan Devlet ve Toplumsal Hizmetler İşçileri Sendikası'ndan aralarında Sendika Başkanının da bulunduğu bir heyet derneğimizi ziyaret ederek, Genel Başkanımız ve Genel Sekreterimiz ile görüştüler.

-Temmuz 1978

15. Antalya Uluslararası Sanat Şenliğinde düzenlenen "Barış Gecesinde" Genel Başkanımız bir konuşma yaptı. Savaşa karşı barışı, baskı ve zulme karşı adaleti ve eşitliği savunduğunu. Şili Askeri Cuntasını işkence gemisi La Esmeralda'yı kıyılarına sokmamakla beraber Antalya halkını selâmlayarak konuşmasına başlayan Genel Başkanımız 2. Dünya Savaşının insanlığa çok pahalıya mâl olduğunu, adil ve kalıcı barışın sağlanmasını bundan dolayı yaşamsal önem taşıdığını belirtti. Genel Başkan konuşmasını şöyle bitirdi. Evet, çağrıların en güzeli, en soylusu barışa ya da lan çağrıdır. Biz, Türkiye'nin barıştan yana güçleri bu gece yurdumuzun bu köşesinden dünyaya sesleniyoruz; Bütün halklar kardeştir! Barış için elele

Temmuz 1978

"Balkanlarda ve Orta Doğu'da ekonomik, teknolojik, kültürel işbirliği" uluslararası konferansı için Genel Sekreterimiz Enis Coşkun Ankara'ya gitti. Ankara Zonguldak Senatörü M.Ali Pestici ile birlikte Köy İşleri Bakanı Ali Topuz'u M.Ali Pestici ve Balıkesir Milletvekili Necati Cebe ile birlikte Ticaret Bakanı Sayın Teoman Köprülüler'i, M.Ali Pestici ve Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay'la birlikte, Dışişleri Bakanı Sayın Gündüz Ökçün'le görüşmelerde bulundu.

- Ağustos 1978

27 demokratik örgütün derneğimiz öncülüğünde ortaklaşa yürüttükleri "Nötr Bombasına Hayır" kampanyası İstanbul, Ankara, İzmir, Diyarbakır, Gaziantep, Trabzon, Zonguldak ve Adana olarak belirlenen merkezlerden en küçük işyerleri kadar götürüldü. Bu çalışma için afiş, duvar gazeteleri ve Nötron bombası hakkında broşürler dağıtıldı. İmza kampanyası düzenlendi.

- Ağustos 1978

Libya Halk Meclisi Dış İlişkiler Dairesi'nden Libya Barış Komitesi Üyesi Ali Elhouderi derneğimiz Genel Merkezini ziyaret etti. Ziyaret sırasında "Balkanlar ve Orta Doğu'da ekonomik, teknik ve kültürel işbirliği" konferansının hazırlık çalışmaları konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Ağustos 1978

İstanbul'daki konsüllerin en kıdemli üyesi Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Başkonsolosu Vaclav Hlausk droyen sıfatıyla derneğimizi ziyaret etti. Ziyarette MYK üyelerimizle söyleşi de bulunuldu.

- Ağustos 1978

Haziran ayı içerisinde Sovyetler Birliğine giden delegasyonumuzun ziyareti.

iade için Pr. Sanakoyev'in başkanlığında üç kişilik bir delegasyon ülkemizi ziyaret etti. Delegasyon Ankara, İzmir ve İstanbul'da çeşitli çevrelerle tanıştı. Delegasyona Türkiye Barış Harekâtı hakkında bilgi verildi. Karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu. Ziyaretin sonunda ortak bir açıklama yapıldı.

- Eylül 1978

Ülke çapında yığinsal şenlikler düzenlendi. İstanbul'da yapılan geceye 6 bin barışsever katıldı. Gecede "Balkanlarda ve Orta Doğu'da ekonomik, teknolojik, kültürel işbirliği" hazırlık konferansı için ülkemizde bulunan konuk delegeler ile 1 Eylül kutlamaları için çağrılı olan Sovyetler Birliği barışı koruma komitesi delegasyonu bulundu. Konuklar gecede birer konuşma ile kutlama şenliğimize katıldılar.

- Eylül 1978

DBK'nin işbirliği ile İstanbul'da yapılacak olan "Balkanlar'da ve Orta Doğu'da ekonomik, teknolojik, kültürel işbirliği" konferansının ilk hazırlık toplantısı yapıldı. Toplantıya DBK'ni temsilen DBK Bölge Sekreteri E. Kiranova, Bulgaristan, Yunanistan, Lübnan ve FKÖ Temsilcileri katıldı. Toplantıda konferansın 1979 yılı içinde gerçekleştirilmesine bir ikinci toplantısının daha yapılmasına ve konferansın adına "Barış ve Dostluk" için terimlerinin eklenmesine karar verildi. Fidel Castro'nun açılış konuşmasını yaptığı 140 ülke temsilcisi nin katıldığı Adis Ababa'daki Afrika ve Arap halklarını emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımı ile Uluslararası dayanışma konferansına Genel Sekreterimiz Enis Coşkun ve Üyemiz Dış Politika Yazarı Ali Sirmen katıldı. Toplantıda Genel Sekreterimiz yaptığı konuşmada Türkiye halkının Afrika ve Arap halkların emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımıyla dayanışma içersinde olduğunu belirtti.

- Ekim 1978

Zekeriya Sertel'in Milliyet Gazetesinde yayınlanan "Nazım Hikmet'in son Yılları" başlıklı DBK Başkanlık Divanı üyesi Nazım Hikmet'in kişiliğini düşünce ve duygularını tahrif eden yalan dolu yazısı üzerine bir açıklama yapıldı. Açıklamada Zekeriya Sertel'in "yazar özgürlüğü" maskesi altında Nazım Hikmet'in kişiliğini de tahrif ederek anti-komünizm ve anti-sovyetizm propagandası yaptığı yazının kendi içersinde çelişkilerle dolu olması yanısıra bir sürü yalan bilgilerle dolu olduğu anlatıldı. Zekeriya Sertel'in bu yazısıyla soğuk savaş kö-rüklüme amacı taşıdığı belirtildi.

- Ekim 1978

Türkiye Komünist Partisinin programını yayınladığı için soruşturmayla uğrayan Ürün Yazı İşleri Müdürü Ahmet Taştan'ın duruşması için ülkemize İngiltere, Fransa, Belçika, Federal Almanya gibi ülkelerden gelen değerli hukukçular ve kardeş örgütümüz TBÖK Genel Sekreteri derneğimizi ziyaret ettiler. Kendileri ile barış savaşımı ve anti-faşist savaşım konularında karşılıklı söyleşilerde bulunuldu. Genel Sekreterimiz aynı günün gecesinde düzenlenen panelde bir konuşma yaptı.

BANK-SEN'in Genel Kurulu nedeniyle İstanbul'da bulunan çok sayıda Sendikacı konuk derneğimizi ziyaret etti. Ayrıca demokratik Yemen Cumhuriyeti temsilcileri derneğimizi özel olarak ziyaret ettiler. Konuklarımızla çeşitli konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

- Ekim 1978

Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kaldırılması üzerine Ecevit Hükümeti ülkemizdeki Amerikan üslerini yeniden açtırılması k nusunda ABD Hükümeti ile anlaşmaya varıldığını açıklamaları üzerine Genel Başkanımız ANKA Ajansına bir demeç verdi. Özetle üslerin yeniden açılmasının bölge ve dünya barışını tehdit ettiği vurgulandı.

-Ekim 1978

Türkiye İşçi Partisi 7 üyesinin toplu katliamı Derneğimiz tarafından kınandı. T.İ.P. Genel Başkanlığına başsağlığı telgrafı çekildi. Ankara'da yapılan cenaze törenine Genel Sekreterimiz katıldı. Ayrıca bu konuda Yürüyüş dergisine Genel Sekreterimiz bir demeç verdi.

- Ekim 1978

Birleşmiş Milletler silahsızlanma özel oturumunda alınan kararlar uyarınca 24-31 Ekim 1978 tarihleri dünyada silahsızlanma için eyam haftası olarak ilan edildi. Derneğimiz bu hafta boyunca çeşitli bölgesel eylemler düzenlemeyi planladı. Genel Başkanımız 26 Ekim'de bu konuda bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıda silahsızlanma yarışının dünyâ halklarına ekonomik yönden büyük külfetlere mal olduğu, insanlığın yaşamını tehdit ettiğini örneklerle sergiledi. Politik yumuşamayı askeri yumuşama ile bütünleştirme ve pekiştirmenin gerekliliğini anlattı. Ülkemizin Hato içersindeki konumunu halkımıza ve bölgemize ne- lere mal olduğunu açıklayan "Silahsızlanma Sorunları Türkiye'nin yükümlülükle- rinden kurtulması gereğini kaçınılmaz biçimde gündeme getirdiğini vurguladı.

- Kasım 1978

Bükreş'te yapılan Helsinki Nihai Senedinin yaygılaştırılmasında yığın örgüt- lerinin işlevi konferansına MYK üyemiz Dr. Bedir Aydemir katıldı. Bedir Aydemir konferansta yaptığı konuşmada derneğimizin ve demokratik kitle örgütlerimizin çalışmalarını anlattı.

- Kasım 1978

Bulgaristan Barış Komitesinin çağrılısı olarak Genel Sekreterimiz Enis Coşkun başkanlığında İzmir Bölge Temsilcimiz Cemal Kırol, Ankara Bölge Temsilciliğimiz- den Jülide Gülizar, Süleyman Coşkun, Parlamenter üyelerimizden Zonguldak Sena- törü M.Ali Pestilci, üyemiz Ruhi Su ve Osman İkiz'den oluşan 7 kişilik delegas- yon 1-10 Kasım tarihleri arasında Bulgaristan'ı ziyaret etti. Ziyaret süresince Bulgar Barış Hareketinin seçkin temsilcileri ile görüşmeler yapıldı. Çeşitli yıldönümü kutlamalarına katılındı. Görüşmeler sonucunda her iki ülke barış güç- leri ortak bir deklarasyon yayınladı. Deklarasyonda Başbakan Bülent Ecevit ve Bulgar Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov'un her iki ülkeye karşılıklı yaptık- ları gezilerin komşuluk ilişkilerinin güçlenmesinin yararı, Helsinki Nihai Sene- dinin bütünüyle uygulanmasının dünya barışına katkısı vurgulandı.

- Kasım 1978

Madrid'de yapılan Şili halkıyla dayanışma konferansına elimize davetiyenin geç- gelmesi üzerine, konferansa yalnızca yurt dışında bulunan Genel Sekreterimiz ka- tıldı.

- Kasım 1978

27 Kasım'da DBK'ce Yeni AED füzelerine karşı eylem günü ilan edilmesi üzerine, ülkemizde milyonlarca işçi, emekçi ve aydını temsil eden politik partiler, sendi- kalar, meslek kuruluşları, demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri asına yap- tıkları açıklamada, Yeni ABD füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı tüm barış güçlerini birliğe çağırıldılar.

- Kasım 1978

Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs barış komiteleri bölgede barış, güvenlik ve işbirli- ği konularında düzenleyecekleri konferansla ilgili olarak ön görüşmelerde bulun- mak üzere Atina'da toplandılar. Toplantı sonunda ortak basın açıklaması yapıldı. Denktaş yönetimince İstanbul'daki yurtları kapatılan Kıbrıs'lı öğrencilere Der- neğimizin olanaklarıyla yardım yapmaya MYK'mız karar verdi.

- Aralık 1978

Kıbrıs'lı öğrencilerle Derneğimizin dayanışması sorununun DBK'ne yansıtılması, "Kıbrıs'lı öğrenciler ile dayanışma Komisyonu" kurulması ve Derneğimiz lokalinin geçici olarak barınmaları için öğrencilere açılması ile somutlandı.

- Aralık 1978

Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs Barış Komiteleri Kölgede barış, güvenlik ve işbir- liği konularında düzenleyecekleri konferansla ilgili ikinci hazırlık toplantıla- rını İstanbul'da yaptılar. Karşılıklı görüş alış veriş i içersinde geçen toplan- tıya Yunan Barış Komitesinden Bir kişi, Kıbrıs Barış delegasyonundan derneğimizin girişimleri sonucunda Dış İşleri Bakanından alınan özel vize ile Kıbrıs Barış Konseyi Genel Sekreteri P. Peonides Kuzey Kıbrıs barışseverlerinin temsilcisi Dr. Lekir Azgın ve derneğimiz delegasyonu katıldı. Toplantı barış güçleri açısından çok yararlı geçti.

OCAK 1979

Nazım Hikmet'in 77. doğum yıldönümü antifaşist bir platform olarak ele alındı. İstanbul'da yapılması öngörülen bir haftalık kutlama programı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın izin vermemesi üzerine gerçekleştirilemedi. Ancak bu programın izdüşümü İzmir'de örgütlendi. İzmir'deki yığinsal kapalı salon toplantısında Genel Sekreterimiz bir konuşma yaptı. Ayrıca üyelerimizden Semra Özdamar, Meral Taygun, Cüneyt Türel ve Tarık Akan geceye katkıda bulundular.

İzmir'deki programda derneğimiz üyelerinden İsa Çelik bir Nazım Hikmet Fotoğraf Sergisi açtı. Üyemiz Meral Taygun "1941-1942'den İnsan Manzaraları" oyununu sergiledi.

ŞUBAT 1979

DBK Şubat ayı başında Demokratik Alman Cumhuriyeti başkenti Berlin'de özel bir kurultay düzenledi. Derneğimiz kurultaya Mahmut Dikerdem başkanlığında Enis Coşkun, Bedir Aydemir, Mehmet Karaca ve A.Bilge Dicleli'den oluşan delegasyonla katıldı. Genel oturumda başkanımız dernek adına bir konuşma yaptı. DBK başkanı Romesh Chandra'nın özel çağrısı ile toplanan Irkçılık ve Irk Ayrımı ile ilgili BM temsilcisi Hanman'ın da katıldığı toplantıya Mahmut Dikerdem başkanlık yaptı. Ülkemizden 22 kişi DBK'ya üye olarak alındı. DBK yönetim kuruluna bağlı olarak oluşturulan 13 sürekli komisyondan; Parlamenterler, Sendikacılar, Kültür ve İnsan Hakları komisyonlarına ülkemiz de seçildi ve atandı. Türkiye ile ilgili özel bir tanıtma toplantısı düzenlendi.

Berlin Toplantısı'nın hemen ardından Roma'da Arap ve Filistin Halklarıyla Dayanışma Dünya Konferansı'nın hazırlık toplantısı yapıldı. Konferans'a Berlin'den giden DBK delegasyonu arasında MYK üyemiz Bedir Aydemir de yer alırken, GYK üyelerinden Nadir Akgül de bu konferansa Türkiye'den katıldı.

Dünya Entellektüeller Konferansı'na Derneğimiz GYK üyelerinden Orhan Taylan başkanlığında bir delegasyon katıldı. Delegasyon'dan üyemiz Ali Taygun bir konuşma yaptı.

Çin'in Vietnam'a saldırısı bir bildiri ile MYK'mız tarafından kınandı. Bildiri'de bu saldırının ABD emperyalizmi güdümünde bir hareket olduğu belirtilerek Çin'in NATO'nun 16. devleti gibi hareket ettiği vurgulandı.

MART 1979

6-8 Mart 1979 tarihleri arasında Helsinki'de Barış Konseyi tarafından Vietnam halkıyla dayanışma uluslararası konferansı düzenlendi. Bu konferansta Türkiye İstanbul Belediyesi eski başkanlarından Ahmet İsvan, derneğimiz üyelerinden Ordu milletvekili Ertuğrul Günay ve GYK üyelerimizden A.Bilge Dicleli'den oluşan bir delegasyonla temsil edildi.

UNESCO ve Dışişleri Bakanlığı'nın katkıları ile 28-31 Mart tarihleri arasında İstanbul Tarabya Oteli'nde düzenlenen İnsan Hakları Sempozyumu'nda Genel Başkan Mahmut Dikerdem yaptığı konuşmada silah teknolojisinin kaydettiği korkunç gelişmeler karşısında insanlığın barış ve güvenlik içinde yaşama hakkının büyük değer ve önem kazandığını belirtti.

NİSAN 1979

Derneğimizin 2.Kuruluş Yıldönümü (3 Nisan) sıkıyönetim koşullarında yığinsal bir toplantı ile kutlanamayacağının anlaşılması üzerine Boğaz'da bir lokantada 300 civarında seçkin bir toplulukla kuruluş yıldönümü kutlandı.

NATO'nun kuruluşunun 30. yılı nedeniyle MYK tarafından basına bir açıklama yapıldı.

"Dünya Barışı Açısından Vietnam" konulu Ulusal Konferans 29 Nisan Pazar günü Gazeteciler Cemiyeti toplantı salonunda yapıldı.

Konferans'a politik partiler, sendikalar, meslek kuruluşları, demokratik kitle örgütleri ve bölgesel "Vietnam İle Dayanışma Komiteleri" katıldılar. Katılan örgütler Konferans'a bildiriler ve Vietnam halkına gönderilmek üzere çeşitli armağanlar sundular. İGD Çocuk Korosu da açılış oturumunda minik bir konser verdi.

Konferans Genel Başkan M. Dikerdem'in açılış konuşması ile başladı. Daha sonra Phah Anh'ın, Kemal Türkler'in, Ertuğrul Günay'ın ve Sanh Quynh'in mesajları okundu. Konferansta ayrıca Ahmet İsvan, Yavuz Ünal, Adnan Cemgil, oda ve dernek temsilcileri birer konuşma yaptılar. Konferans "Vietnam Halkı ile Dayanışma" için karar metni ile sonlandı.

MAYIS 1979

Barış Derneği çeşitli sendika ve demokratik örgütün İzmir'de düzenlediği 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım gününe katıldı.

18 Mayıs tarihinde "Arap ve Afrika Halklarıyla Dayanışma Haftası" nedeniyle Genel Başkan Mahmut Dikerdem basına bir açıklamada bulundu. Açıklamada Afrika halklarının emperyalizmin, yeni sömürgeciliğin sosyal ve ekonomik boyunduruğundan kurtulmasının ırkçılığa karşı verilen savaşın özünü kapsadığı belirtildi.

19 Mayıs 1919'un 60. yıldönümü nedeniyle MYK adına Genel Başkanımız basına bir açıklamada bulundu. Açıklamada ulusal kurtuluş savaşımızın başlangıcı olan 19 Mayıs'ın 60. yıldönümünde emperyalizmin Türkiye'yi dev bir NATO üssü haline getirdiği belirtildi.

HAZİRAN 1979

Barış Derneği eğitim seminerlerinden ilki olan "Nükleer Enerjinin Barışçı Amaçlarla Kullanımı ve Nükleer Santraller" konulu seminer Doç. Dr. Tolga Yarmen tarafından dernek toplantı salonunda verildi.

3 Haziran 1979 günü toplanan Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu basına ve kamuoyuna bir açıklamada bulundu. "Türkiye bugün ülkenin geleceğini belirleyecek bir yol kavşağındadır. Önümüzdeki yollardan biri bağımsızlık, demokrasi ve barışa, öteki de tutsaklığa, faşist diktatörlüğe ve bölgemizde savaş ocakları yakma girişimlerini hızlandırmaya götürecektir." denilen açıklama şu çağrıyla sonuçlandı: "Bağımsızlık ve demokrasiden yana tüm siyasi partileri, meslek kuruluşlarını, kitle örgütlerini ve yurtsever kişileri bu amaç doğrultusunda bir araya gelmeye çağırıyoruz." Bu çağrı doğrultusunda girişimlerde bulunuldu. Ankara'da Derneğimiz Genel Başkanı Mahmut Dikerdem'in çağrısı ile özel bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıda yapılan görüşmeler demokratik güçlerin birliği yolunda atılmış olumlu bir adım oldu.

DBK Başkanlık Divanı'nca 15 Haziran 1979 günü "Lübnan Halkıyla Uluslararası Dayanışma Günü" ilan edildi. Bu konuda MYK bir bildiri yayınladı. Bildiride Orta Doğu'da barış sorununun kilit noktası olan Filistin direnişi ile Lübnan ulusal hareketinin iç içe geçtiği bu dönemde Amerikan emperyalizminin ve İsrail'in Lübnan'a yönelttiği saldırı şiddetle kınandı.

Dr. Bülent Köksal'ın verdiği "Ekonomik Açısından Silahlanma Harcamaları" konulu seminer derneğimiz salonunda yapıldı.

Derneğimiz 30 Haziran 1979 günü İzmir'de düzenlediği "NATO'ya, İkili Anlaşmalara, Üslere, Silahlanma Yarışına Hayır" sessiz yürüyüşü için, tüm barış güçlerini yürüyüşe katılmaya çağırdı. Çağrı demokrasi güçleri tarafından olumlu karşılandı. Siyasi parti, demokratik örgüt ve meslek kuruluşlarının katılımı ile yığinsel bir gösteri yapıldı.

Genel Sekreterimiz E. Coşkun başkanlığında Adana milletvekili İ.H.Öztorun, Elazığ milletvekili F. Öztürk, Prof.Dr.Melih Tümer, Doç.Dr.A.Tengör, Dr.E.Oyal, yazar-eleştirmen A.Bezirci, tiyatro sanatçısı M.Taygun ve elektrik mühendisi Y.Bayülken'den oluşan bir heyet SSCR Barışı Koruma Komitesi'nin çağrılısı olarak 30 Haziran-8 Temmuz tarihlerinde Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti.

Heyet SSCB Barışı Koruma Komitesi, Asya ve Afrika Halkları Barış Komitesi, SSCB Bilimler Akademisi'ne bağlı Şarkiyat Enstitüsü yetkilileri ile bir araya geldi. Heyet, SSCB Yüksek Prezidyumu tarafından kabul edildi. Görüşmeler sırasında adil ve kalıcı bir barışın sağlanması için görüş alışverişinde bulunuldu. SALT-anlaşmasının imzalanmasından memnurluk duyulduğunu, politik yumuşamanın askersel yumuşama ile tamamlanmasının gerektiğini, Yakın Doğu ve Kıbrıs'taki son gelişmelerden endişe duyduklarını, DBK'nın Afganistan Halkıyla Dayanışma çağrısını desteklediklerini, iki ülke barış güçlerinin DBK çerçevesinde işbirliğinin ileride de pekiştirmeye ve tüm barışsever güçlerin birlik ve dayanışmasının güçlendirilmesine yardım etmeye hazır olduklarını belirttiler. Ayrıca heyetimiz SSCB Barışı Koruma Komitesi'nden bir heyeti 1979 sonbaharında Türkiye'ye davet etti.

TEMMUZ 1979

DBK tarafından Venezuela'nın başkenti Caracas'ta "Nikaragua Halkıyla Dayanışma" için düzenlenen uluslararası konferansa derneğimiz İzmir Bölge Temsilciliği üyesi yüksek mimar Halis Aydıntaşbaş katıldı.

AĞUSTOS 1979

İzmir Fuarında derneğimiz tarafından bir pavyon açıldı. Pavyonda derneğimizin çalışmalarını sergilendi.

SSCB Yüksek Şurası milletvekili, Ukrayna Yazarlar Birliği 1. Sekreteri, yazar P. Zagrabelny ile SSCB Bilimler Akademisi Devletler Hukuku Enstitüsü Profesörü Krutogelov'dan oluşan SSCB Barışı Koruma Komitesi delegasyonu derneğimizin çağrılısı olarak 31 Ağustos-7 Eylül 1979 tarihleri arasında Ankara, Eskişehir, Bursa, Kocaeli ve İstanbul'u ziyaret ettiler. Dünya Barış Günü nedeniyle düzenlenen törenlerde hazır bulundular. Değişik toplumsal kesimlerin barışsever temsilcileri ile ve parlamento üyeleri ile görüşmeler yaptılar. Derneğimiz ve SSCB Barışı Koruma Komitesi temsilcileri ile yapılan görüşmelerde barış savaşımıyla ilgili geniş kapsamlı sorunlar ve güncel konular ele alınarak görüş alışverişinde bulunuldu.

DBK tarafından Kabil'de düzenlenen "Afganistan Halkıyla Dayanışma Konferansı"na MYK üyesi Dr. Bedir Aydemir katıldı.

EYLÜL 1979

1 Eylül'lerin yığinsal olarak kutlanması geleneğini sürdüren Barış Derneği 1979 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde yurt çapında yığinsal toplantılarla kutladı. Kayseri, Eskişehir, Bursa ve Kocaeli'de kapalı salon toplantıları ve İstanbul'da ise bir vapur gezisi düzenlendi.

EKİM 1979

FKÖ Lideri Yaser Arafat'ın Türkiye'yi ziyareti nedeni ile Genel Başkanımız Mahmut Dikerdem bir basın bildirisi yayınladı. Bildiride Arafat'ın ülkemizi ziyaretinin bölgenizin barış ve güvenliği açısından çok önemli olduğu, Filistin halkının haklı savaşının yürekten desteklendiği belirtildi.

Derneğimiz Genel Sekreteri DBK Sekreteryası ile örgütsel ve teknik konular görüşme yapmak üzere Helsinki'ye davet edildi. Yapılan çalışmalar sırasında önümüzdeki eylem programı konusunda görüş alışverişinde bulunuldu. Türkiye'de "Silansızlanma İçin Eğitimde Kitle İletişimi" konulu bir uluslararası sempozyum düzenlenmesine de karar verildi.

Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği ve Hollanda siyasi partileri, demokratik örgütleri ve sendikalarının ortaklaşa düzenledikleri anti-faşist sempozyumunda Genel Sekreter Enis Coşkun bir konuşma yaptı. Konuşmasında sempozyumun Alman faşizminin başlattığı dünya savaşının 40. yılının NATO'nun 30. kuruluş yılına rastladığı için büyük bir önem taşıdığını belirtti. E. Coşkun konuşmasında faşist güçlerin Avrupa'da ve dünyada yeni isimler altında yeniden örgütlenmelerini ve emperyalist güçlerin neo-faşist güçlere yardım ettiklerini belirtti. Emperyalizmin günümüz koşullarında saldırganlaşmasının nedeninin eski konumlarını kaybetmesinden kaynaklandığını belirten E. Coşkun, ülkemizde antidemokratik uygulamalar ve faşist tırmanma hakkında çeşitli örnekler verdi. Dünyada

Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem'in açış konuşması ile başlayan sempozyum boyunca, konuya özgün yaklaşımlar getiren 18 bildiri sunuldu. Bu bildirilerde ABD'nin son soğuk savaş kışkırtıcısı girişimlerine ve özellikle Avrupa'ya yerleştirilmesi kararlaştırılan Pershing-2 ve Kruyz füzelerinin detanta getirdiği olumsuz etkilere dikkat çekilmiş; dünya barışını tehdit eden soğuk savaş tehlikesine karşı barış ve silahsızlanma için kitlelerin eğitiminin önemi ve yöntemleri üzerinde durulmuş; kitle iletişim araçlarının gerçek dışı haberler yaymasının barış savaşının önündeki en büyük engellerden biri olduğu vurgulanarak bunun önüne geçilmesinin barış güçlerinin en ivedi görevleri arasında olduğu belirtilmiştir. Sempozyumda konuyla ilgili saptama, sonuç ve önerilerin yer aldığı bir rapor da görüşülerek onaylanmıştır.

Barış Derneği uzun süren hazırlıklar sonucu gerçekleştirdiği böylesine önemli geniş katılımlı bu sempozyum için, BM Silahsızlanma Özel Oturumu ile UNESCO Yönetim Konseyi ve Genel Konferans oturumları kararları doğrultusunda silahsızlanma konusuyla yakından ilgili olan BM Türk Derneği ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'na hazırlık çalışmalarının birlikte yürütülmesi çağrısında bulunmuş ve olumlu yanıt almıştır. Hernekadar bu iki kuruluş hazırlık çalışmalarına aktif olarak katılamamışlarsa da, konuyla ilgili olumlu yanıtlarına büyük değer biçen Barış Derneği, sempozyum yazışmalarında kullanılan antetli kağıda kendi adıyla birlikte bu iki kuruluşun adını da onaylarını alarak bastırmıştır.

Barış düşmanı, silahlanma çağırırken tutumları açıkça bilinen Aydınlık Gazetesi'nin sempozyumla ilgili yaptığı yayınlardaki barışseverlere çamuratma, barış güçlerini bölerek etkisizleştirme girişimleri, barış güçlerinin kararlılığı karşısında sonuçsuz kalmış, sempozyumun ne ulusal ne uluslararası başarısına gölge düşürememiştir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİHİ

OCAK 1980

MYK Ortadoğu'daki son gelişmeler üzerine basına bir açıklama yaptı. Açıklamada emperyalist ve militarist çevrelerin Afganistan olaylarını bahane ederek dünyada soğuk savaş girişimlerini başlattıkları, demokrasi güçlerinin buna karşı bugün her zamankinden daha uyanık, kararlı ve dayanışma içinde bulunmaları gerektiği vurgulandı.

Kamboçya halkı ile uluslararası dayanışma günü nedeniyle Genel Sekreterimiz basına bir açıklama yaptı. Açıklamada, Pol Pot - Ieng Sary yönetiminin yaptığı katliamların etkilerinin ortadan kaldırılması, baştan başa yıkılan ekonominin yeniden kurulabilmesi için Heng Samrin yönetimindeki Kamboçya halkının desteklenmesi için tüm barış güçlerine çağrıda bulunuldu.

26-27 Eylül 1980 tarihleri arasında Sofya'da toplanacak olan "Barış İçin Halkların Dünya Parlamentosu" hazırlık çalışmalarını görüşmek üzere çok geniş katılımlı Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu genişletilmiş özel toplantısı yapıldı.

Genel Yönetim Kurulu üyelerimizin yanı sıra, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanları, CHP parlamenterleri, öğretim üyeleri, çok sayıda sendika ve demokratik örgüt temsilcilerinin de katıldığı özel oturum, Türkiye üzerinde emperyalist planların yoğunlaştığı faşizmin halkımıza azgın bir canavar gibi saldırıya başladığı bir dönemde barış ve demokrasi güçlerinin birliği açısından önemli bir adım oldu.

Oturuma katılanlar yaptıkları konuşmalarda genel barış sorunlarının yanı sıra özel olarak bölgemizdeki son gelişmeler üzerinde durdular. Emperyalizmin bölgemize ve Türkiye'ye yönelik dayatmaları, ABD ile imzalanan son anlaşma; emperyalizmin soğuk savaş kışkırtmaları ve bunlara karşı savaşım ve bu savaşımın barış ve demokrasi güçlerinin en geniş cephe birliğinin gerçekleştirilmesinin zorunlu ortak bir istem olarak belirdi. Bu ortak istem daha sonra yayınlanan sonuç bildirgesinde dile getirildi.

Dünya Barış Konseyi'nin bu yıl Eylül ayında Sofya'da toplayacağı BARİŞ İÇİN HALKLARIN DÜNYA PARLAMENTOSU toplantı gündeminin odak maddesi olarak ele alındı. Türkiye barışçılarının bu parlamentoya en iyi biçimde hazırlanarak katılması ve Türkiye'nin bu parlamentoda en geniş boyutlarda gerçek temsiline sağlanabilmesi için bir ULUSAL HAZIRLIK KOMİTESİ'nin oluşturulması kararlaştırıldı. Toplantıya katılanların bu ULUSAL HAZIRLIK KOMİTESİ'ne üye olması ve yeni katılımlara Komite'nin açık tutulması kabul edildi.

İki gün boyunca yoğun biçimde sürdürülen çalışmalar sonunda Derneğimiz Genel Başkanı Dikerdem'in kararnış konuşmasıyla Genel Yönetim Kurulumuz genişletilmiş özel oturumu sona erdi.

Aralarında derneğin iç Anadolu bölge temsilcisi Süleyman Coşkun'un da bulunduğu sendika, demokratik kitle ve meslek örgüt temsilcileri basına ortak bir açıklama yaptılar. Açıklamada Mısır-İsrail ilişkilerinin "normalleştirilmesi" adı altında emperyalizmin ve Arap gericiliğinin, Ortadoğu'daki halklara karşı düzenledikleri komplo protesto edildi.

MART 1980

"SİLAHSIZLANMA İÇİN EĞİTİMDE KİTLE İLETİŞİMİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU" YAPILDI

UNESCO'nun "BARİŞ İÇİN EĞİTİM ULUSLARARASI KONFERANSI"na hazırlık çerçevesi içinde yapılan "Silahsızlanma İçin Eğitimde Kitle İletişimi" Uluslararası Sempozyumu 8-9 Mart 1980 tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Sempozyuma Dünya Barış Konseyi, Uluslararası Gazeteciler Birliği, Fransa, Mali, Polonya, Finlandiya, Kosta Rika ve İtalya Barış Komiteleri temsilcileri ile Türkiye'den sanatçı, öğretim üyesi, eğitimci, gazeteci ve yazarlardan oluşan geniş bir delegasyon katıldı. Türkiye'de barış ve demokrasi güçleri üzerindeki baskıların yoğunlaştığı bir ortamda toplanan bu sempozyum, barış güçleri açısından önemli bir kazanım oldu.

ARALIK 1979

K-13

NATO üyesi ülkelerin barış hareketleri temsilcileri Pershing-2 ve Kruyz füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinin doğuracağı sonuçları incelemek üzere Brüksel'de toplandılar. Toplantıya GYK üyemiz Zülal Kılıç katıldı. Toplantı sonunda bir basın açıklaması yapıldı. Basın açıklaması seçilen 8 kişilik bir delegasyon tarafından NATO Genel Sekreteri Josef Luns'a verildi. Basın bildirisinde yeni ABD füzelerinin detant süreci için ciddi tehdit oluşturacağı, H sinki ruhunu baltalayacak bu planın silahlanma yarışını hızlandıracağı, Avrupa'nın nükleer bir savaş alanına döndürülmesi yolunda büyük tehlikeler yaratacağı belirtildi. Ayrıca bütün barış hareketleri temsilcileri SALT-II'nin derhal onaylanmasını istediler.

Yeni ABD füzelerine karşı Brüksel'de tüm Avrupa barış güçlerinin katıldığı yayınsal bir miting düzenlendi. Türkiye'den Milletveki Mustafa Gazalci, Yavuz Çizmeci, Gülgün Tezgider'den oluşan delegasyon mitingde Türkiye barış güçlerini temsil ettiler. Ayrıca yurt dışındaki işçi ve aydınlarımız mitinge yayınsal olarak katıldılar.

Romanya Barış Komitesinin çağrılısı olarak Türk Tabibler Birliği Başkanı Dr.Erdal Atabek, Maden-İş Eğitim Dairesi Müdürü Süleyman Üstün'den oluşan Barış Derneği heyeti 7-15 Aralık tarihleri arasında Romanya Halk Cumhuriyeti'ni ziyaret ettiler. Delegasyon çeşitli kentlerde Halk Cumhuriyeti'nin çeşitli temsilcileri ve barış hareketinin temsilcileri ile görüştüler. Romanya Barış Komitesi merkezindeki görüşmelerde Türkiye ve Romanya barış güçlerinin barış için savaşında işbirliği sorunları ele alındı. Her iki tarafı ilgilendiren güncel uluslararası sorunlar çerçevesinde görüş alış verişinde bulunuldu.

18-20 Aralık 1979 tarihlerinde Helsinki'de toplanan DRK Başkanlık Komitesi Büro Özel Oturumu'na Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun katıldı. Oturumda 1980 Dünya Parlamentosu hazırlıkları, Kamboçya halkıyla dayanışma ve yeni ABD füzelerine karşı yürütülen kampanya konularında görüşmeler yapıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARAFI

ve ülkemizdeki dış ve iç gerici güçlerin bu saldırılarına karşı barış güçlerinin anti-faşist, anti-emperyalist savaşımı daha da yükselterek sürdürdüklerini belirten Genel Sekreter, konuşmasını DBK Şubat 1979 Berlin Kurultayında Türkiye hakkında alınan "Dünya Barış Konseyi Kurultayı Türkiye'deki barış, demokrasi ve ilerleme güçleriyle ve onların faşizmin tırmanmasını durdurma ve ülkelerinde tüm demokratik hakları kurma savaşımıyla sürekli dayanışmaya çağırır" kararıyla bitirdi.

Ekim ayı sonunda Brüksel'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Komitesi tarafından düzenlenen ve silâhsızlanma konusunun görüşüldüğü konferansa Türkiye'den derneğimiz MYK üyesi Dr. Bedir Aydemir katıldı.

KASIM 1979

2-6 Kasım 1979 tarihlerinde DBK'ce Lizbon'da düzenlenen "Filistin Halkı ile Uluslararası Dayanışma Konferansı"na Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem ve MYK üyesi Bedir Aydemir katıldılar.

Tahran'daki Amerikan Elçiliğindeki rehineleri kurtarmak için askeri müdahaleden sözeden ABD Başkanı Carter'ın demecine karşılık Genel Sekreterimiz basına yaptığı açıklamada "Türkiye toprakları İran halkına karşı sıçrama tahtası olamaz." dedi.

Türkiye barış hareketinin savaşkan üyelerinden derneğimiz kurucu üyesi Talip Öztürk faşist katiller tarafından öldürüldü. Öğretmen hareketinin de önderlerinden olan Talip Öztürk'ün yığinsel cenaze törenine derneğimiz aktif bir şekilde katıldı.

DBK tarafından 27 Kasım 1979'un "Yeni ABD Füzelere Karşı Uluslararası Eylem Günü" ilan edilmesi üzerine derneğimiz bu doğrultuda bir kampanya çağrısı yaptı. Kampanya çağrısı barış güçlerince çok olumlu karşılandı. TİP, TSİP, bir çok sendika, demokratik kitle örgütleri ve meslek kuruluşları kampanya içinde yer aldılar. "Yeni ABD Füzelere Hayır" kampanyasının merkezi programı çerçevesinde şu eylemler yapıldı:

24 Kasım 1979 İzmir'de "Ölüm Füzelere Hayır" yürüyüş ve açık hava toplantısı. Bu eyleme Genel Sekreterimiz katıldı ve bir konuşma yaptı.

25 Kasım 1979 Bursa'da Genel Sekreterimizin de konuştuğu kapalı salon toplantısı

26 Kasım 1979 Kocaeli'de düzenlenen Genel Sekreterimizin katıldığı ve konuşma yaptığı yürüyüş ve açık hava toplantısı

27 Kasım 1979 Ankara'da Genel Sekreterimizin yönettiği ve konuştuğu bir panel düzenlendi. Panelin sonuç bildirgesi oybirliğiyle kabul edildi. Bildirge Genel Sekreterimizin başkanlığında bir delegasyonla Başbakanlığa verildi.

28 Kasım 1979 Eskişehir'de GYK üyesi Cüneyt Başbuğ'un katıldığı ve konuşma yaptığı kapalı salon toplantısı
İstanbul Tepebaşı Gazinosunda Genel Başkanımızın bir konuşma yaptığı kapalı salon toplantısı

23 Kasım-7 Aralık 1979 Türkiye çapında NATO Güneydoğu Kumandanlığına kart postalamaya eylemleri yapıldı.

"Yeni ABD Füzelere Hayır" kampanyası çalışmaları çerçevesinde İstanbul'da Tepebaşı Gazinosunda yapılan kapalı salon toplantısında, Genel Başkanımız Mahmut Dikerdem'in yaptığı konuşmada dünyada soğuk savaş hortlatma girişimlerinin yoğunluk kazandığı, yeni ABD füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinin bunun en somut örneği olduğu, Türkiye hükümetinin bu girişimleri onaylamasının halkımız için büyük tehlikelere yol açacağı belirtildi. Başkanımız konuşmasını "Soğuk savaşın hortlatılma girişimlerine karşı barış savaşımını tam bir kararlılık ve yüreklilikle sürdüreceğiz." diyerek bitirdi.

Dünya Barış Konseyi'nin 30 Kasım-2 Aralık 1979 tarihlerinde Meksika'da düzenlediği "Porto Riko ile Dayanışma Konferansı"na Barış Derneği'nden Dr. Dora Kalkan katıldı.

BARIŞ DERNEĞİ'NİN BUGÜNE KADAR ÇIKAN YAYINLARI:

K-16

- 46 sayı Barış Haberleri bülteni
- 17 sayı İngilizce bülten "Peace News From Turkey"
- Yayınlanan broşür ve kitaplar:
 1. Barış Derneği Kuruldu
 2. Helsinki Nihai Senedi ve Türkiye Ulusal Konferansı Belgeleri (yayınlanıyor)
 3. Dünya Barışına Yeni Bir Katkı: Türkiye-SSCB İlişkilerinde Son Gelişmeler
 4. Dünya Barış Konseyi'nin Berlin Olağanüstü Kurultayı ve Türkiye Barış Derneği
 5. 30. Yılında NATO ve Türkiye (2 baskı yapıldı)
 6. Dünya Barışı Açısından Vietnam Türkiye Ulusal Konferansı - Belgeler
 7. Dünya Barışı ve SALT-2
 8. Savaşsız ve Sömürsüz Bir Dünya İçin 1 Eylül
- Ayrıca, nötron bombasına ilişkin bir broşür teksir edildi.
- Barış Derneği Özel Komisyonu tarafından hazırlanıp Konuk Yayınları'na bastırılan kitaplar:
 1. Çin Saldırısı ve Vietnam Gerçeği
 2. Helsinki ve Sonrası
- Karikatürcüler Derneği ile Barış Derneği'nin ortak yayını:

Barış İçin Çizgiler
- Çıkan afişlerimiz:
 1. Nazım Hikmet afişi
 2. "Nötron Bombasına Hayır" afişi (iki çeşit)
 3. "Dünya Barışı İçin Vietnamla Dayanışma" afişi
 4. To Be or NATO Be
 5. Barış Derneği'nin Yunanistan Barış Komitesi ile ortaklaşa hazırladığı "Akdenizde Barış, Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" afişi